

چیرۆکی منداڵان و میرمنداڵان

کوۆخی زەبەلاح

روۆڵد دال

وەرگیر

نەسرین نەحمەد

منتدی إقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

منتدی إقرأ الثقافي

للکتاب (کوردی - عەرەبی - فارسی)

www.iqra.ahlamontada.com

كۆخى زەبەلاح

پیشکشه به
گولۍ باخه کم تابان گیان
که هر له نیستاره
هز له خویندنهوه و نووسینی
چیرۆک دهکات

روڻلڊ دال

كوڅى زه به لاج

ومرگير

نيسرين نه حممد

خانه‌ی موکریانی بو چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ی



● کوۆخی زه‌به‌لاح (زنجیره‌ی چیرۆکی منداڵ و می‌رمنداڵان)

● رۆژد داڤ

● وه‌رگێتر: نوسرین شه‌مه‌د

● نه‌خشه‌سازی ناوه‌وه و به‌رگ: رێنڤار جه‌عفهر

● نرخ: (٣٠٠٠) دینار

● چاپی یه‌که‌م ٢٠١٤

● تیراژ: (٧٥٠) دانه

● چاپخانه: موکریانی (هه‌ولێر)

● له به‌رێوه‌به‌رایمه‌تی گه‌شتی کتێبه‌خانه‌کان ژماره‌ی سپاردنی (٣٠٨) سالی (٢٠١٤) ی به‌ی

دراوه.

زنجیره‌ی کتێب (٨٢٧)

هه‌موو مافیکی بو خانه‌ی موکریانی پارێزراوه

مالپەر: www.mukiryani.com

ئیمه‌یل: info@mukiryani.com

ناوه پۆك

٧	سهبارەت بە نوسەر
٩	یەك
١٣	دوو
١٩	سێ
٢٣	چوار
٢٤	پێنج
٢٨	شهش
٣٢	ههوت
٣٨	ههشت
٤١	نۆ
٤٤	ده
٤٦	یازده
٤٩	دوازدە
٥٤	سێزدە
٥٩	چوارده
٦٤	پازده
٦٦	شازده
٦٩	ههڤدە
٧٥	ههڤدە

نۆزده.....	۸۵
بیست.....	۹۰
بیست و یدك.....	۹۶
بیست و دوو.....	۹۸
بیست و سی.....	۱۰۴
بیست و چوار.....	۱۱۱
بیست و پینج.....	۱۱۶
بیست و شەش.....	۱۲۳
بیست و هەوت.....	۱۲۷
بیست و هەشت.....	۱۳۵
بیست و نۆ.....	۱۴۴
سی.....	۱۴۷
سی و یدك.....	۱۵۰
سی و دوو.....	۱۵۳
سی و سی.....	۱۵۵
سی و چوار.....	۱۵۷
سی و پینج.....	۱۶۰
سی و شەش.....	۱۶۱
سی و هەوت.....	۱۶۳
سی و هەشت.....	۱۷۵
سی و نۆ.....	۱۸۰

سەبارەت بە نووسەر

رۆلڭ دالّ نەرویی بوو، بەلام لە بەریتانیا لە دایک ببوو، هەر لە ویش
خویندنی تەواو کرد. لە تەمەنی هەژدە سالییدا بۆ کارکردن لە گەلّ کۆمپانیای
نەوتی شیل چوو بۆ ئەفریقا. لە گەلّ هەلگیرسانی جەنگی دوو هەمی
جیهانی، وەك فرۆکەوانی جەنگی چوو بۆ ناو هێزی ئاسمانی بەریتانیا، لە
لیبیا و یۆنان و سوریا خزمەتی کرد. دواى ماوهیهك لە واشینگتۆن بە پلهی
جیگرى پەيوەندى کارى سیاسى، لە هێزی ئاسمانى دەست بە کار بوو، هەر
لەو کاتەشەوێ خەریکی نووسینی کورتە چیرۆک بوو کە ناوبانگیکی زۆری
پێدەرکرد. رۆلڭ دالّ بە شیۆهیهکی کۆمیدی و جوان، لە کەش و هەوايهکی
تیکەلّ لە خەيال و راستى و وێچواندن، باسى پرسە پەرەردەيه
کۆمەلاۆیه تیهکانى نەوهی نوێ دەکات. شیۆهى نووسینهکانى نابراو زۆر
دەولەمەند و شادی بەخشن. چیرۆکەکانى دالّ ئاوايهکی توندو هیرشەبر،
هاوکات شیرین و سەرنج راکیشیان هەيه، وشە بە وشە خوینەر بە دواى

خۆییاندا رادەکیشن. ناوبراو یەکیکە لە سەرکەوتووترین نووسەری کتییی منداڵ و میردمنداڵان، کە منداڵانی سەرتاسەری جیهان کتیبەکانی ئەویان خۆیندۆتەو، و، زۆریەکی خەڵاتە بەناو بانگەکانی جیهان بەو کتیبانە بەخراون.

بەرەمه‌کانی ناوبراو بریتین لە: چارلی و کارخانەی چکولیات، جادووگەرەکان، ماتیلدا، سەفەری تەنیا، کۆخی زەبەلاح، دەرمانی ئەفسوناوی، خێزانی جەنابی گەمژە، رێوی سەر سوپهینه‌ر، سالی من، چارلی و گەورە بالابەری شوشەیی، دینی پالەوانی جیهان، دیوێزمەیی میهرەبان، کۆر. تیئیکرای ئەو کتیبانە لە لایەن چاپخانەی (نشر مرکز) بلاوکراونەتەو.

چاپخانەی (نشر مرکز) چوار کۆمەڵە کۆورتە چیرۆکی بلاوکردۆتەو، کە بۆ تەمەنی گەورەترن، بە ناوەکانی: ژنی خاوەن مالا، دوینی جوان بوو، خاتونی من کۆترەگەم و خزمەتکار.

يەك

جىمىز ھېتتىرى تراتر تا تەمەنى چوار سالى ژيانىكى خۆشى ھەبوو. لە خانوويەكى جوانى نزيك دەريا لەگەڵ داىك و باوكى بە نارامى دەژيا. ھەميشە مندالان لە دەورو بەرى بوون، دەيتوانى گەمەيان لەگەڵ بكات. كەناراويكى لمى لى بوو كە دەيتوانى بە ملاولادا پا بكا و زەريايەك كە لە ناويدا گەمە بكات. ئەمەش ئارەزووى كورپىكى بچكۆلانەيە. دواتر، رۆژنىك، داىك و باوكى جىمىز بۆ شت كپىن چوون بۆ لەندن و لەوى تووشى رووداويكى دلتهزىن بوون. باور دەكەن: كەرگەدەنىكى تورە و زۆر گەرە، كە لە باغى ناژەلانى لەندن پاي كرددبوو، (بە رۆژى رووناك و لە شەقامىكى قەلەبالغدا)، ھەردووکیانى خوارد!

ھەر وەك گومان دەكرى، ئەو رووداوە بۆ داىك و باوكىكى ئاوا مېھرەبان، ترسناك بوو. لە راستیدا بۆ جىمىز زۆر بە نازارتر بوو. تىكرای ناخۆشى و مەینەتییەكانى ئەو دووانە لە چاو تروكانىكدا كۆتاييان ھات. مردن و دواى سى و پىنج چركە، ھەستيان لىبرا. لەكاتىكدا جىمىز بى چارە ھىشتا زىندوو بوو، كتوپر خۆى لە جىھانىكى بى سەرەو بەرە و بى بەزەبى، تاك و تەنيا و ترس لەلدا، دۆزىيەو. ئەو خانووە خۆش و جوانكىلەى نزيك دەريا،

به ناچاری يه کسەر فرۆشرا و کورەشیان به خۆی و جانتایه کهوه، که جگه له بیجامه و فلچهیه کی ددان هیچ شتیکی تری تیدا نه بوو، نارد تا له گهڵ دوو پورهکانیدا بژی.

پورهکانی ناویان، ئیسپانج^۱ و ئیسپایکر^۲ بوو. به داخهوه ده ئیم: ههردووکیان زۆر خراپ، خۆپه‌رست و ته‌مبه‌ل و بێ به‌زه‌یی بوون. هه‌ر له سه‌ره‌تاوه بێ هیچ هۆیه‌ک ده‌ستیان کرد به لێدانی جیمزی به‌ده‌خت. هه‌رگیز جیمزیان به ناوی خۆیه‌وه بانگ نه‌ده‌کرد، هه‌میشه به: ده‌عبا و قێزه‌ون یا به‌لای لابه‌لا، یا بوونه‌وه‌ری به‌ده‌خت، بانگیان ده‌کرد، نه ئامرازێکی مندالانه‌یان پێده‌به‌خشی گه‌مه‌ی پێی بکات و نه کتییێک تا له وینه‌کانی بپوانی. ژووره‌که‌ی وه‌ک ژووری زیندانی ئینفیرادی به‌تال بوو.

پوره ئیسپانج، و پوره ئیسپایکر و ئیستاش جیمز، له خانووێکی وێران و سه‌یرو سه‌مه‌ره، له‌سه‌ر گردێک له باشوری به‌ریتانیا ده‌ژیان. گرده‌که ئه‌وه‌نده به‌رز بوو که جیمز له هه‌موو شوێنێکی باغه‌که‌وه ده‌یتوانی سه‌یری خواره‌وه بکات و، له دووری چه‌ند کیلۆمه‌تره‌وه دیمه‌نی جوانی دارستان و مه‌زراکان. ئه‌و رۆژانه‌ی ئاسمان سامال^۱ با، ئه‌گه‌ر به ئاراسته‌یه‌کی دروست بپروانیبا، ده‌یتوانی خالێکی خۆله‌میشی له ئاسۆیه‌کی دوور دا ببینی، ئه‌ویش هه‌مان

۱- Sponge به واتای ئیسفنج

۲- spiker به واتای دڕکاوی

خانوو بوو که پیشتر جیمز لە گەڵ دایک و باوکی نازیزیدا تێدا دەژيان. دروست لە پشتیەوه، جیمز دەیتوانی زەریاش ببینی، رایەلکەیهکی نیلی دوورو درێژ وەك هێلێك، لە ژێر هێلی ئاسماندا دەبینرا.

بەلام جیمز هەرگیز رۆی پێنەدرا لە گەردە که بچێتە خوار. پوره ئیسپانج و پوره ئیسپایکریش هیچ کامیکیان خۆیان بە جیمزەوه ماندوو نەدەکرد تا بۆ هیچ شوێنێک ببەن، تەنانت بۆ پیاسە کردن و سەیرانیش نەدەرۆشتنە دەرەوه و، جیمزیش نەیدەتوانی بە تەنیا بپروات. پوره ئیسپایکر وتبووی ئەگەر ئەو دەرەبایە یا ئەو قێزەونە لە باغە که بپرواتە دەرەوه، سزا دەدرێت. تەنانت ئەگەر بوێرێا بە مەحەجرە کهدا سەریکهوی، سزای زۆر ترسناک، وەك زیندانی کردن لە ژێر زەمینی پر لە مشک، بۆ ماوهی هەفتەیهك چاوه‌پانی بوو.

باغە که هەموو گەردە کهی داپۆشیبوو، بەربالاو و چۆڵ بوو، جگە لە کۆمەلێک گۆز گیای بۆن ناخۆش و پیس که لیرو لە وێ روا بوون، تەنیا دەرەختێک، و پیره دەرەختێکی کۆخ که هەرگیز کۆخی نەگرتبوو، باغە که



شتىكى تىرى تىدا نەبوو، نە جۆلانەى لى بوو، نە ھىلانەجوقە، نە
 سندوقىك بۆ تىكردنى چەوو لم و نە ھىچ مىندالىكى تر كە بىتە ئەوى و
 گەمە لەگەل جىمىزى دامادا بىكات. تەنانەت سەگ و پشیلەش ئەوئەندە لە
 دەوروبەر نەبوون تا جىمىز لەو تەنیايە رزگار بىكەن. تا دەھات، جىمىز
 غەمگىن و غەمگىن ترو تەنیا و تەنیا تر دەبوو، ھەر رۆژەى چەندان
 كاتژمىرىك لە ناو باغەكەدا رادەوئەستاو بە تاسەوئە چاوى دەپرىە دارستان و
 مەزراو و زەريا كە وەك قالىچەى جادوىى لە ژىر قاچەكانى دا راخراپوو.

دوو

دوای ئەوێ جیمز هینری تراتر سی سالی تەواو لە گەڵ پورەکانی دا ژیا، بەیانیهکی زوو شتیکی تارادیهێك سەیری بۆ هاته پیش که بەرای من تارادیهێك، بوو بە هۆی روودانی رووداوی دووهم که زۆر سەیر بوو و دواتر ئەو رووداوه سەیره بوو بە هۆی روودانی شتیکی تر که بەراستی لە موعجیزه دەچوو.

تیکرای ئەوانه لە رۆژیکی زۆر گەرمی ناوهراستی هاوین دەستی پێکرد. پوره ئیسپانج و پوره نیسپایکر و جیمز لە ناو باغه که بوون. وهك هەمیشە جیمزێان ناچار دەکرد کار بکات. ئەمجارهیان ناچار بوو بۆ ناگری چێشتخانه دار بشکێنن. پورهکانی به خهیاڵینکی ناسوودهوه لهسەر کورسیهکانیان له نزیک جیمز دانیشتبوون و شەربهتی لیمۆیان لە پەرداخی گهوره کردبوو تامیان دهکرد وچاودیژی جیمز بوون نهکو بۆ چرکهیهکیشت دهست له کار کردن ههلبگریت.

پوره ئیسپانج له رادهبهدهر قهڵه و خرکه له بوو. چاوهکانی وهك چاوی توله سهگی دهريایی بچووک بوون، لیچ و لیۆنکی تیک قوای ههبوو، و دەم و چاویشی شلوی و سپی بوو، دروست وهك ئەوێ ناوه کولیان کردبێ. له

كەلەمىكى ئاۋدارى سېى و زەبەلاح دەچو كە زۆر كولايتت. پورە ئىسپايگر، بە پىچەوانەۋە درىژ و لاۋازو رەقەلە بوو، چاۋىلكەيەكى بى دەسكى دەۋر فلزى لەچاۋ دەكرد كە بە گىرەيەكەۋە لەسەر لوتى رادەۋەستا. دەنگىكى بە جىكە جىكى ھەبوو و لىۋەكانىشى باريك و درىژ و تەر بوون. ھەر كات تورە و يا خوشحال دەبوو و دەيوەيست قسە بكات، تفى لە دەمىيەۋە دەپرزا. ھەردووكيان دوو زۆرزان و ترسناك لەۋى دانىشتبون، كە خواردنەۋەكانيان تام دەكرد جاروبار بەسەر جىمزدا دەيانقىژاند كە دارەكان توندتر و خىراتر بشكىنى، بەردەوام بە خوياندا ھەلەگوت، ھەر يەكە باسى خۆى دەكرد كە بەراى خۆى چەند جوانە. پورە ئىسپانچ ئاۋىنەيەكى دەسك درىژى لەسەر قاچى دانابوو. زوو زوو ھەلەگوت و لە دەم چاۋە ناشىرنەكەى خۆى رادەماۋ دەيوت:

شىۋە و بۆنەكەم ۋەك گولتى سوورە

تۆ تەنيا سەيركى دەم وچاۋم كە

لوتم جوان و پرچم ئاورىشمە

ناسك و جوانە زۆرم خوشدەۋى

گەر گۆريەكانم تەۋاو داكەنم

لەبەر پاۋ پوزم چاۋت زەق دەبى

پوره ئىسپايىكر ھاۋارى كرد:
 لە يادەت نەچى
 ئەو ورگە زلت چۆن دەردەكەوى

پوره ئىسپانچ سوور ھەلگەرا. پوره ئىسپايىكر وتى:
 دەبى ئەو ەزانی
 لە كیپرکى جوانیدا
 پوره ئىسپايىكر تاکە، جوان و خوین شیرین
 ددانە رێك و جوانەكەم ببینە، نەلێتى نامەوى
 نەگەر بە جوانى سەدیرم بکەى
 دەمى کراوە و سەرنج راکیشم ببینی
 دەزانی چەندە ئیسك سوك و جوانم
 چاوەكەم لەبەر جوانى دەدرەوشینەو
 ھەرکەسێك بى ببینی ئیتەر واز ناھینى
 بەلام دەبى بەلێن بەدەى
 ھەرگیز زىبکەى سەر چەناگەمت
 نەتبىنیو

پوره ئىسپانچ ھاۋارى کرد:
تۆ دەزانى ۋەك پىرە ماسى ھەر ئىسك و پىستى؟

پوره ئىسپانچ دەريپرى:
بەو جوانىيەى كەمن ھەمە
سەر لە ھاليوود دەردىنم
تو گيانى من، مەگەر وانيە
كە ھەموو دڵەكان بە تەنيا داگير دەكەم
تەۋاۋى دەرھىنەرەكانى ھاليوود
ھەموو رۆلى سەرەكەكان بەدەن بە پورە ئىسپانچى ئازىز
لە دواى ئەۋە ھەموو ئەستىرەكانى سىنەما
ھەر كە منيان ديت
دەكشىنەۋە و بە زەۋى دا رۆدەچن

پورە ئىسپاىكر وتى: ئەگەر وا بى، رەنگە بتوانى بە باشى رۆلى
فرانكشتاين^۳ بگىڧرى.

۳- فرانكشتاين بوونەدەرتىكى ترسناكى ئەفسانەيە، ئەو مەردەۋى شەرمانە زىندەۋ دەپتەرە و خەلكى دەرگشت.

جیمزی داماو هیشتاش هر خهریکی بیگاری بوو و داری دهشکاند. گهرمایه که زۆر به هیز بوو. ثاره قهه کردبوو ههموو گیانی وهسهر ناو گهړابوو. دهسته کانی ژانیان ده کرد. تهوړه که گه وړه و زۆر له وهی قورستر بوو میړمندالیک بتوانی داری پیبشکینی. جیمز له پال کارکردنه کهی، دهستی کرد به بیرکردنه وه له باره ی ههموو مندالان، که ئیستا نهوان خهریکی چ کاریکن. له وانه یه هندیکیان له ههوشه ی ماله کانیاندا سواری پاسکیل بن، هندیکیان له ناو دارستانی فینک پیاسه ده کهن و گولی کیوی هه لده کهن و دهیانکه نه دهسک و تهوای دوسته بچکوله کانی پیشت دهیناسین، رهنگه چووبن بو ده ریاه له ناو لمی شیدار و یا له ناو ئاودا یاری ده کهن...

دلۆپیکه گه وړه فرمیسگ له چاوه کانی جیمز هاته خواری، بهسهر کولمه کانی دا شوړبووه. دهستی له کار هه لگرت و پالیدا به کولکی دار شکاندنه کهوه، له بهر خه می خوی ههستی به لاوازی کرد. پوره ئیسپایکر له سه ره وهی عهینکه دهوړ فلزیه کهیه وه تیپراما بوو و به هات و هاواره وه وتی: چیت بهسهر هاتووه؟ جیمز دهستی کرد به گریان.

پوره ئیسپانچ فه رمانی ده رکرد: "زوو تهوای بکه و خهریکی کاره کهت به، بوونه وهری بچووک و قیزه ون!"

جىمىز بە دەنگىكى بەرزەۋە وتى: ئاخ پورە ئىسپانچ! تىكا دەكەم، ۋەرن
 ھەر سىكمان تەنيا بۆ جارىك بە پاس بېۋىنە خوارەۋە بۆ قەراغى دەريا. زۆر
 دوور نىيە. من زۆر ھەست بە گەرما و بى بەختى و تەنيايى دەكەم...
 پورە ئىسپايىكەر ھاۋارى كرد: "چى؟ بوونەۋەرى تەمبەل، تۆ بە كەلكى
 ھىچ كارىك نايە!"



پوره ئىسپانچ قىزاندى: لىيىدە!

پوره ئىسپاىكر بە دەنگىكى گېرەو وتى: بە دلتىايىهوه لىيى دەدەم. ئەو
لە جىمزهو پاماو جىمىزىش بە چاوه گەورەو ترساو كانيهوه سەيرى كرد. پوره
ئىسپاىكر وتى: دواتر رۆژىك كە گەرما نەبوو، لىيى دەدەم. ئىستى لاچۆ
لەبەر چاوانم، كرمە بچووك و قىزەوون! بېۆ وازم لىيى بىنە.

جىمىز رووى وەرگىپراو پاي كرد. تا ئەو جىيەى دەيتوانى بە خىرايى پاي
كرد تا گەيشتە دوورترىن شوئىنى باغ و خۆى لە پشت كۆمەلە گۆزۇ گىيى
پىس ئەوناو كە پىشتەر باسمان كرد، خۆى حەشاردا. دواتر دەمو چاوى
داپۆشى و گىياو گىيا.

سى

ھەر لىرە يەكەم رووداوى تارادىيەك سەير كە بوو بە ھۆى رووداوى زۆر
سەيرو سەمەرەتر، بۆ جىمىز ھاتە پىش. جىمىز لە ناكاو لە پشت سەريەو دەنگى
خشە خشى گەلایەكانى بىست، كە ناوړى داىەو پىاويكى پىرى بىنى چاكەت و
پانىۆلىكى سەوزى تۆخى لەبەر، لە ناوگۆز و گىيايەكە ھاتە دەرەو. پىاويكى
پىرى زۆر بچووك، بەلام سەريكى گەورەو تاس، سىمىل فاش و رىشىكى رەش و

ترکاوای هەبوو. کاتێک گەیشته یەک دوو مەتر نزیک جیمز، وەستا. راوەستا و پالێ وە گۆچانەکەیدا، بە نیگایەکی جیدی لە جیمزەوە پام. کاتێک پیاوێ پیرەکە قسەی کرد، دەنگی ئارام و گری بوو. بە پەنجەیدا دەست ئیشارەتی بۆ جیمز کرد و وتی: لێم نزیک بەوه، کۆرە. وەرە تا شتێکی لە رادەبەدەر گرنگت نیشان بەدم.

جیمز ئەوندە ترسابوو نەیدەتوانی بچوڵیتەوه.

پیاوێ پیرەکە بە زەحمەت یەک دوو هەنگاو رویشته پیشەوه، دواتر دەستی لە باخەڵی چاکەتەکەیدا راکرد و پاکەتێکی سپی و بچووکی دەرھێنا. لەو کاتەدا کە پاکەتەکەیدا بە ئارامی لە بەر دەمی جیمزی دینا و دەبرد، بە هیواشی وتی: دەبینی؟ ئازیزم، دەزانی ئەوه چییە؟ دەزانی ئەو پاکەتە بچووکی چۆ تێدا یە؟

دواتر دیسان هاتە پیشەوهو خۆی دولا هێنایەوه سەری برده نزیک سەری جیمز، بە جۆریک کە بای هەناسەکانی بەر رومەتی جیمز دەکەوت، هەناسەکەیدا بۆنی ناخۆشی لێ دەهات وەک ئەوهی کەمێک بۆگەن بووبن و برشیان هێنابو، وەک بۆخنکی ناو ژێر زەمینێکی کۆن.

کابرا سەری پاکەتەکەیدا خوار کردەوه بۆ لای جیمز و وتی: ئازیزم، سەیرکە. جیمز لە ناو پاکەتەکەیدا کۆمەڵێک شتی سەوزو وردی بینی کە وەک بەردی روون و بچووکی و هەریەکێکیان بە قەدەر دەنکە برنجێک دەبوو. جوان

و له راده به در و ناناسایی بوون، ده دره وشانه وه، هیتزیکي دره وشانه وهی
 نه وتو که سدير ترين شيوه ی دره وشانه وه بوو.
 پياوه پيره که به هتواشی وتی: گوئیان لیبگره! گوی له جولہ یان بگره!



جیمز له پاکه ته که یوه پاماو دلنیا بوو له وهی که دهنگی خسه خشیکي
 لاواز له ناو پاکه ته که یوه دی و دواتر که لیتی وردبوه، دیتی ههزاران دهنگی

سەوزو بچووک، ھىۋاش ھىۋاش دەسوپپىن، و بەسەر يەكتر دەپۆن، ۋەك ئەۋى
زىندوو بن.

پىاۋە پىرەكە بە ئارامى وتى: ئەۋ ھىز و جادۋەى كە لەناۋ ئەمانە داىە،
پترە لە كۆى ھىزى ھەموو جىھان.

جىمىز كە دەنگى دەرنەدەھات، بە ئارامى وتى: بەلام، بەلام ئەوانە چىن؟
لە كۆيۈە ھاتوون

پىاۋە پىرەكە بە ھىۋاشى وتى: "ئە - ھا، ھەرگىز ناتوانى بزانى لە كۆيۈە
ھاتوون!" ئەۋ ئىستا كەمىكى تر دولا ھاتەۋە و دەموچاۋى لە جىمىز نىزىك و
ننىكتەر كەردەۋە، تا سەرى لوتە درىژەكەى بەر نىۋچاۋانى جىمىز كەوت. دواتر
لە ناكاو كىشايەۋە پىشتەۋە ۋەك شىتتان گۆچانەكەى لە ھەۋادا سورپاند.
ھاۋارى كەرد: "زمانى چەند تىمساح! ھەزار زمانى ئەستورو درىژى تىمساح
لەگەل كەللە سەرى جادوگەرىكى مردوو دوازە شەۋو رۆژ لەگەل ھىلكەى
چاۋى مارمىلكەيەكدا كولاۋە! دواتر پەنجەكانى بەچكە مەيمونىك، گواندىنى
بەرازىك، دەنوكى توتىەكى سەوز، مەعجونى ژىشك و سى كەۋچكى پىر
شەكرى بەسەر داكراۋە بۆ ماۋەى يەك ھەفتەى تر كولاۋە و كارەكانى تىر
مانگ ئەنجامى داۋە!

لەناكاۋ پاكەتە سىپەكەى لە ناۋ دەستى جىمىز ھاۋىشت و وتى: ھانى!
بۆتۆ! ئەۋە ھى تۆيە!

چوار

جیمز هیئری تراتر ل راوه ستابوو، له کاتی کدا پاکه ته که ی قایم له ناودهستی گرتبوو چاوی له پیاوه پیره که وه برپبوو.

پیاوه پیره که وتی: ئیستا، ته نیا ده بی ئه و کاره بکه ی: دۆلکه یه کی گهره ی ئاو هه ل بگره، ده نکه سه وزه کانی تی که. دواتر زۆر به ئارامی یه ک یه ک ده تاله مووی سهرتی پتوه زیاده بکه. ئه و کاره چالاکیان ده کات ده بیته هۆی نه وه ی وه ریکه ون! له ماوه ی چهند چرکه یه ک، ئاوه که ده ست ده کات به کف کردن و به خیرایی قولپ ده دا. ههر که نه وه رووی دا، ده بی به خیرایی بیخویه وه، هه موو دۆلکه ئاوه که به جارێک بخۆره وه. دواتر ئازیزم، هه ست ده که ی ئاو سکت ده کوئی و قولپان ده داو هه لایک له ده مه ته وه دیته ده ری و یه کسه ر دوا ی نه وه، رووداو و شتی وات بۆ دیته پیش که له مو عجیزه ده چی، شتی سه یر و دوور له راستی، تۆ ئیتر له ژیا نندا بی به خت و داماو نابی، مه گه ر نا؟ پتویست ناکات پیم بلیی! بۆ خۆم هه موو شتی ک ده زانم! ئیستا ش برۆ و چیم پتی وتی هه مووی به باشی نه عجام بده و یه ک وشه ش سه به ره ت به و مه سه له یه به و دوو پوره ترسنا که کت مه ئی! ته نه انه ت یه ک وشه ش! هه ره وه ها مه هیله ده نکه سه وزه کانی ئاو پاکه ته که ت لی دوور

بکەونەوه! چۆنکه نه گەر رابکەن، جادوه که یان له جیاتى تو، کاریگەرى
 له سەر که سیکی تر دەبی! ئەوێش له گەڵ هەز و ئارەزووی تو نییه، راسته،
 ئازیزم؟ که به یه کهم کەس گەشتن، جا چ بە لایەك بی، چ میس و مەگەز، چ
 ئازەل یا درەخت، ئەوای هیزی جادویی ئەوان، بۆ ئەو دەگوازیتمەوه!
 نه گەر وایه به باشی ئاگاداری پاکیته که بکه! مەدی درپینه! راکه! زووکه!
 خیراکه! ئیستا کاتی خۆیه تی! خیراکه!
 دواى ئەوه پیاوه پیره که گەرایه وه له نیو گۆو گیاکه دا بزر بوو.

پینچ

که میك دواتر جیمز زۆر به خیرایی رای ده کرد بۆ ماله وه. له بهر خۆیه وه
 دهیوت، ده توانی تیکرای ئەم کارانه له ناو چیشتهخانه دا نه بگم بدات —
 خۆزگه دهیتوانی بپروات بۆ چیشتهخانه بی ئەوهی پوره ئیسپانج و پوره
 ئیسپایکر ببینن. زۆر خۆشحال بوو، له نیو چیمه نه بهرزەکان و چهقل و
 چالدا بازی ده داو به لایه وه گرنه نه بوو له ئەژنۆ رووتهکانی ده ئالین و
 بریندار ده بن. له دووره وه دهیتوانی پوره ئیسپانج و ئیسپایکر ببینی که
 له سەر کورسیه کانیاں دانیشتبوون و پشتیان له جیمز بوو. ریگایه که ی به
 لایه کی تر دا گۆپی تا لییان دوور که ویتەوه و بپرواته لایه که ی تری ماله که.

به لّام له ناكاو، كاتيك دهيوست له ژر درهخته كوخه پيره كه رت بيت كه دروست له ناوه راستی باغه كه بوو، لاقی هه لّخلیسكاو به رهو دم له سه ر چیمه نه كان به نه رزدا كهوت. پاكه ته كه ی له دهستی به ربؤوه و دهنكه سهوزه كان په رش و بلاو بوون.

جیمز دهست به جی له سه ر دهست و نه ژنویه كانی بلند بؤوه و دهستی كرد به گهړان به دواي گه غچینه به نرخه كه ی دا. به لّام چی روویدا؟ هه موویان خهريك بوون به زهوی دا رّوده چوون! به راستی دهیتوانی بیان بیني كه غلّور ده بوونه وه و ریگه یان بؤ خواره وه، بؤ ناو نه رزه رهقه كه ده كرده وه. خیرا دهستی دررژ كرد هه تا هه ندیكیان پیش نه وه ی زور درهنگ بی، هه لبگریتته وه به لّام نه وان دروست له ژر په غچه كانی دا بزر بوون. دواي چند دانه ی تر كهوت دیسان به هه مان شیوه یان لیّهات! وهك شیتان دهستی كرد به گهړان به چوار دهست و پیی به و لاو به و لایاندا ده رّوشت به هیواي نه وه ی نه وان هی ماوه ن هه لیان بگریتته وه، به لّام خیرایه كه یان له وه زیاتر بوو جیمز تّوزیان بیشکیني. هه ر جاره كه خهريك ده بوو سه ر په غچه ی جیمز یان به ربكه وی، له ناو نه رزدا غه یب ده بوون! زور به خیرایی، ته نیا له ماوه ی چند چركه به كدا، یهك یه كی دهنكه كان بزر بوون!

جیمز دهستی كرد به گریان. ئیتر نه یده تهوانی بیان گهړنیتته وه — نه وان بزر

ببوون، بزر بوون، بؤ هه میشه بزر بوون.

بۆ کۆی چوون؟ له‌بەر چی ناوا تامه‌زرۆ بوون به زه‌وی دا رۆبچن؟ به دواي
چیه‌وه بوون؟ خواره‌وه هیچ شتیکی لینه‌بوو، هیچ شتیك جگه له ره‌گه‌کانی
دار کۆخه پیره‌که... و یه‌ك دنیا کرمی خاکی و هه‌زارپیتی و نه‌و می‌ش و
مه‌گه‌زه‌ی له زه‌ویدا ده‌ژيان.

به‌راستی نه‌و پیاوه پیره چی وت؟ به‌همرکه‌ستیک بگهن، چ به‌لا بی، چ
می‌ش و مه‌گه‌ز، چ ئاژم یا دره‌خت، هه‌رچی هێزی جادویی نه‌وانه بۆ نه‌و
شته ده‌گوێزریتهموه.

جیمز بیرى کرده‌وه، نه‌ی خوايه گیان نه‌گه‌ر نه‌وانه بگهنه کرمیکی خاکی
یا یه‌ك هه‌زار پی، یا جال‌جالوکه‌یه‌ك، چی روو ده‌دا؟ و نه‌گه‌ر بچنه ناو ره‌گی
دار کۆخه‌که، چی؟

له ناکاو هاوارتيك گه‌يشته گوئی جیمز: ده‌عبا، ته‌مه‌هل، خیراکه وه‌ره!
جیمز ته‌ماشای سه‌ره‌وه‌ی کرد و پوره ئیسپایکری دیت که به سه‌ر سه‌ریه‌وه
وه‌ستاوه، توپه و باریک و درێژ، به چاویلکه بی ده‌سک و چوارچێوه فلزیه‌که‌ی
چاوی له جیمز برپوه. فه‌رمانی پێکرد: خیراکه بگه‌رپۆه هه‌موو داره‌کان
بشکینه.

پوره ئیسپانج، قه‌له و شل و پل که رتيك له بووکی ده‌ریایی ده‌چوو، به
لۆژه لۆژ خۆی گه‌يانده پشت سه‌ری خوشکه‌که‌ی تا بزانی چی روويداوه.
پیشنیاری کرد: وه‌ره با نه‌و کوپه بخرینه ناو سه‌تلیك و به دیواره‌وه

هەلیواسین و، لێی گەرێن بە درێژایی شوو بەو شیوەیە بێنیتەوه. ئەوه
وانەیەکی باشە بۆ ئەوهی جاریکی تر تەواوی رۆژەکە بە فێرۆ نەدات.
ئیسپانجی نازیزم، ئەوه بیروکەییەکی باشە، بەلام با سەرەتا ناچاری بکەم
ورد کردنی دارەکان تەواو بکات. هەی سیسی رەزاگران، هەر ئیستاکە بپۆ
کەمێک کار بکە!

جیمزی دامار و غەمگین بە هیواشی هەستایەوه سەرپیتی و گەرایەوه بۆ
لای دارەکان. ناخ! خۆزگە هەلنەخلیسکابا و ئەو پاکەتە بە نرخە ی لێ
نەکەوتبا. ئەوه تا هەموو هیواو ئومیدی بۆ ژیا نیکی باشترو خۆشتر لە
ناوچووه. ئەمپۆ و سبە ی و رۆژی دواتر و هەموو رۆژەکانی تر، جگە لە
لێدان، ناخۆشی، خەم و نا ئومیدی شتیکی تری بۆ نەماوەتەوه.
تەورەکە ی هەلگرت و خەریک بوو دەست بکات بە شکاندنی دارەکان، کە
دەنگی هاواریکی لە پشت سەریەوه بیست. دەستی لە کار کێشایەوه و
گەرایەوه.

شەش

ئىسپانچ! ئىسپانچ! زوو وەرە ئىرە سەيركە!

چى؟

پورە ئىسپايىكەر ھاۋارى دەكرد: كۆڭۈكە!

چى؟

يەك كۆڭ! دروست لەو سەرەو، لەسەر بەرزترىن لىقى دارەكە! نايىبىنى؟



دەلىيام تۆ

هەلەئە، ئیسپایکری ئازیزم. ئەو دارە بێ بەختە هەرگیز کۆخی نەگرتوو. ئیسپانج، ئیستاکە کۆخێکی پێوەیە! دەتوانی بێی بەچارای خۆت بیبینی! ئیسپایکر: خەریکی گالتهەم پێدەکە. تامی تامیم دەدەئە لە حالیکدا هیچ شتێکی لێ نییە بۆ خواردن. ئەو دارە هەرگیز، هەتا یەك گلوکی نەگرتوو، چ بگات بە کۆخ. وتت دروست لەو سەرەو لەسەر بلندترین لقە؟ من کە هیچ شتێک نابینم. زۆر گالتهەم جارێیە... ها، ها...

ئەو خواوە! زۆر سەرسامم! بە راستی کۆخێک لەو سەرەو یە؟!

پورە ئیسپایکر وتی: یەکیکی گەورە و باش!

پورە ئیسپانج هاواری کرد: یەك دانەئە جوان، یەك دانەئە جوان!

لەو کاتەدا جیمز تەورەکە دانائە گەراپەو، سەیریکی ئەو دوو ژنەئە کرد، کە لە ژێر دار کۆخەکە وەستابوون. خەریکە شتێک روو دەدات. ئەو بیری دەکردەو، دوور نییە هەر ساتە رووداوێکی سەیر روو بدات. هیچ زانیاریەکی نەبوو چ رووداوێک، بەلام بە تەواوی هەستی دەکرد کە بەم زووانە شتێک روو دەدات. دەیتوانی لە دەورووبەری خۆی... هەست بەو بێ دەنگیە بکا کە لە ناکاو بالێ بەسەر باغەکەدا کێشا.

جیمز وردە وردە لە دارەکە نزیک بوو. پورەکانی ئیتر قسەیان نەدەکرد.

ئەوان تەنیا لەوێ وەستابوون و چاویان لە کۆخەکە بریپوو. دنیا کش و مات

بوو، ته نانه ت دهنگی باش نه ده هات، رۆژ له سهر سهریانه وه، له ناوه راستی
ناسمانی سامال و شین ده دره وشایه وه.

پوره نیسپایکر بیده نگیه که ی شکاند و وتی: به پای من نه و کۆخه
گه یشتوه.

پوره نیسپایکر له کاتی کدا لیوه نه ستوره کانی ده لسته وه پیشنیاری کرد:
وا باشه بیخۆین. ههر کامی کمان ده توانین نیوه ی بخۆین. نه های جیمز!
خیراکه وه ره ئیره و بجۆ سهر نه و داره!
جیمز چوو بو لایان.

پوره نیسپانج وتی: ده مه وی نه و کۆخه لی بکه یته وه که له سهر به رزترین
لقی داره که یه. ده بیینی؟
به لی پوری، ده بیینم!

بیرۆکه ی خواردنی کۆخه که، له سهرت ده رکه. بریاره پوره نیسپایکر و
من لی ره و ههر ئیستاکه کۆخه که له نیوان خۆماندا به ش بکه یین و ههر یه که
نیوه مان بهر ده که وی. ده ست پی بکه! سه رکه وه! جیمز به داره که دا
سه رکه وت.

پوره نیسپایکر یه کسه ر وتی: به وهسته! لیی مه که وه! به ده می کراوه و
چاوه زه قه کانی، وه که نه وه ی روحی دیتبی، له لقه کانی داره که پاما. وتی:
سه رکه! سه رکه! نیسپانج، سه رکه!

پوره ئىسپانچ لىي پىرسى: ئەو چىتە؟

پوره ئىسپايىكر ھاۋارى كرد: خەرىكە گەورەتر و گەورەتر دەبى!

چى؟

دىارە، كۆخەكە!

گالتە دەكەي!

دەفەرموو خۆت سەيرى بىكە.

بەلام ئىسپايىكرى ئازىزم، ئەو زۆر مەھال و گىلانەيە، ئەو — ئەو —

ئەو — كەمىك سەبىر بگرە — نا — راست نىيە — نا — بەلى — خوايە گيان!

بەراستى خەرىكە گەورەتر دەبى!

پوره ئىسپايىكر ھاۋارى كرد: ئەو تا نىزىكەي دوو ئەوئەندەي لى ھات.

راست نىيە!

راستە!

ئەو يەك موعجىزەيە.

سەيركە! سەيركە!

ئەو تا سەيرى دەكەم.

پوره ئىسپايىكر ھاۋارى كرد: ناخ خوايە گيان! بە راستى دەيىنىم كە ئەو

شتە لە بەرچاوم زل و ئەستور دەبى!

حهوت

دوو ژن و کوریکى بچووک بى ههست له ناو چیمه نى ژیر دره خته که وه ستابوون و سهیری نهو میوه سهیرو سه مه ره یان ده کرد. ده مو چاوه بچوکه که ی جیمز به سه رسامیییه وه بریقە ی ده دا، چاوه کانی له بهر گه وه یی و وهك دوو نه ستیره ده دره وشانه وه. کۆخه که ی ده بینى که نه ستور ده بوو، گه وه و گه وه تر ده بوو. نه ونده روون بوو ده تگوت میزه لانه و فووی تیده که ن.

له ماوه ی نیو خوله کدا دا به قه ده ر یه ک شوتی لی هات!
به نیو خوله کی تر دوو نه وه نده ی لی هات!
پوره نیسپایکر به ده نگیکى به رزه وه وتی: تو خوا سهیری که ن چۆن گه شه ده کات.

پوره نیسپانچ له و کاته ی که دهسته قه له وه کانی ده جولاند دهستی کرد بوو به سه ماو سوڤدان، هاواری کرد: ده تانه وی بهو شیویه گه شه بکات؟
نه وه تا کۆخه که نه وه نده گه وه بووه که وه کو کوله که ی مره با و به رهنگی بیجی و زه به لاج به داره که وه هه لواسراوه.

پورە ئىسپايىگر ھاۋارى کرد: كۆرە گىلەكە، خىراكە لەو درەختە دوور
بىكەۋە.

دەلىيام بە تەكانىكى زۆر بچووك بەردەبىتتەۋە! لانى كەم كىشى دە يان
پازدە كىلو دەبى!

ئەو لەقى كۆخەكەى گرتىۋو، لەبەر قورسايى ميوەكە، دەستى کرد بە
شۆپ بوۋنەۋە زۆرتەر و زۆرتەر بۆ لای خوارەۋە. پورە ئىسپانچ ھاۋارى کرد: بېر
دواۋە! خەرىكە لەكە دەشكى و بەردەبىتتەۋە!

لەكە نەشكا. تا كۆخەكە قورس و قورستر دەبوو، لەكە زىاترو زىاتر
شۆپ دەبوۋە. كۆخەكەش تا دەھات گەورەتر دەبوو.

خولەكىك دواتر ئەو ميوە زەبەلاخە گەيشتە قەبارە و خېرى پورە ئىسپانچ
و بە ھەمان قورسى.

پورە ئىسپايىگر بە دەنگىكى بەرزەۋە وتى: ئىستا كاتى ئەۋەيە گەورە
بوۋنەكەى راۋەستى. خۆ ناكىرى ھەر گەورە بى.

بەلام گەشمەى كۆخەكە رانەۋەستا.

زۆر بە زوۋىي بە قەدەرئۆتۆمبىلىكى بچووكى لىھات كە لە نىۋان ئەرز و
ئاسماندا ھەلۋاسراۋو.

هەردوو پورەکان لە دەوری دارە که هەژدەپەڕین، چەپلەیان لێدەداو لەبەر
خۆشحالیان هەر شتێکی گێلانەیان بەدەمدا هاتبا دا بە دەنگێکی بەرز
دەیانوت.

پورە ئیسپایکر هاواری کرد: ئای! چ کۆخیکه! چ کۆخیکه!
پورە ئیسپانچ هاواری کرد: لەرادەبەدەرە! شەل شورپەینە! بە سکوێه! چ
خۆلاکیکه!

هیستا هەل گەورە دەبی!

دەزانم! دەزانم!

جیمز لەو رووداوانە وەها سەری سورما بوو، هەر ئەوەندە دەیتوانی بەسەر
پێتوێ راوەستی و چاو زەق کات و لەبەر خۆیەو بە ئارامی بلێت: ناخ! چەند
جوانە! جوانترین شتە که تا ئیستا بینیم.

پورە ئیسپایکر بە رێکەوت گوتی لە قسەکە ی بوو و بە دەنگە گڕەکە یەو
وتی: "بێدەنگ بە، گەمژە! هیچ پەییوەندیەکی بە تۆوە نییه.

پورە ئیسپانچ رایگەیاندا: راستە! شتێک که پەییوەندی بە تۆوە نییه! لێی
دوورکەو!



پوره ئيسپايكر هاواری کرد: سەیرکە! لە جاران خێراتر گەورە دەبی!
خێرایەکی زیادی کردووە!

دەبینم ئيسپايكر! دەبینم! دەبینم!
کۆخەکە گەورەو گەورەتر بوو، گەورەترو گەورەترو گەورەتر.
دواتر بەرزەکی گەیشته نزیکە بەرزى ئەو دارەى لەسەرى روابوو،
لەراستیدا بە بلندی و پانی خانوویەکی بچووک. بێهەکی بە نەرمی بەر زەوی
کەوت و لە هەمان شوێن وەستا.

پوره ئيسپانچ هاواری کرد: گەشەکی وەستا!
نا نەوەستاوه!
با وەستاوه!

خێرایەکی کەم بۆوه، ئيسپايكر، خێرایەکی کەم بۆوه! بەلام هێشتا هەر
رانەوەستاوه، سەیرکە!
چرکە ساتيک وەستا!
ئێستاکە وەستاوه!
وابزانم راست دەکەى!
بەپای تۆ مەترسدار نییە ئەگەر دەستی لێدەیین؟
نازانم، وا باشە ناگادار بین.

پورە ئىسپانچ و پورە ئىسپايىكر ورده ورده بە دەورەى كۆخەكەدا دەهاتن و دەچوون و زۆر بە ھىتواشى لە ھەموو لايانەو لىتى ورد دەبوونەو. وەك دوو راوچى بوون كە گوللەيان بە فيلىكەو نابی و دلتيا نەبن لەوەى كە مردووە يا نا. و ئەو ميوە خړو گەورەيە، لەسەر سەرى ئەوانەو وەھا سەرى بۆ ئاسمان بەرز كەردبۆو كە ئەوان لە تەكيا وەك ئەوەى مرۆڤى وردىلەى جىهانىكى تر بن.

پىستى كۆخەكە زۆر جوان بوو— بىتجىهكى تۆخ بە پەلەى پەمەى و سوورى بىرقەدارەو. پورە ئىسپانچ بە ھىتواشى لىتى چوو پىشەو بە نوكى پەنجەكانى دەستى لىدا. ھاواری كرد: گەيوە! زۆر گەيوە! سەركە! ئىسپايىكر! واباشە برۆين و خاكەنازىك بىنين و لەتتىكى گەورەى لىبكەينەو بۆ خۆم و خۆت و بىخۆين!

پورە ئىسپايىكر وتى: نا، ھىشتا نا!

بۆچى نا؟ چونكە من دەلێم.

پورە ئىسپانچ ھاواری كرد: بەلام من ناتوانم چاوەروان بم! دەمى پر ببوو لە ئاو، لىكاو تك تك بە گۆشەى چەناگەى دا دەچۆرايەو.

پورە ئىسپايىكر بە چاو ئىشارەتى خوشكەكەى كردو بە زەردە خەنەيەكى ژىرانە كە لەسەر لىوە بارىكەكانى بوو بە ئارامى وتى: ئىسپانچى ئازىزم! تەنيا ئەگەر بە باشى كار بكەين، دەتوانين كۆمەلتيك پارەى لى بەدەست بىنين. سەركە دەيبىنى.

هەشت

ئەو خەبەرەى كە كۆخىك بە گەورەىى نزيكەى خانوويەك، بە يەك جار لە باغى كەسىكدە روواوە، وەكو ئاگرىكى بى ئامان، بە خىراىى لە گوندەكەدا دەنگى دايدەو، رۆژى دواتر، خەلك وەك مار و مېرو، بە ھەورازى توند و ناخۆشى گردەكەدا ھەلگەران تا ئەو موعجيزەيە بيبين.

پورە ئيسپانچ و پورە ئيسپايكر بە خىراىى دارتاشيان ھىنان تا مەحجەرەى توندو تۆل بە دەورى كۆخەكەدا بكيشن تا لە ھىرشى خەلك لە ئەمان دا بى و لە ھەمان كاتدا، ئەو دوو ژنە زيرەكە، بە دەستە بليتەكانەو، لە پيش دەركاى چوونە ژوورەو جىگىر بوون، دەستيان كرد بە وەرگرتنى پارە لەو كەسانەى دەيانويست بچنە ژوورەو.

پورە ئيسپايكر ھاوارى كرد: پەلە بكەن! پەلە بكەن! تەنيا شيلينگىگ
بۆ سەير كردنى كۆخى زەبەلاح!

پورە ئيسپانچ ھاوارى كرد: بۆ مندالى ژير شەش مانگ، نيوەى ئەو
نرخە!

تكاىە يەك يەك! پال مەنن! پال مەنن! ھەمووتان دەچنە ژوورەو.

هێتی تۆ، بگه‌پتۆه! تۆ پاره‌ت نه‌داوه!

تا نیه‌پۆ نه‌و شویتنه‌ پر بوو له‌ خه‌لک. پیاوان، ئافره‌تان، منداڵان، هه‌موو
یه‌کتریان پال پتۆه ده‌ناو ده‌هاتنه‌ پێشه‌وه‌ تا سه‌یریکی ئه‌و میوه‌ سه‌یرو
موعجیزه‌یه‌ بکه‌ن.

هه‌لی کۆپته‌ره‌کان وه‌ک زه‌رگه‌ته‌ له‌سه‌ر هه‌موو به‌شه‌کانی گرده‌که‌ نیشتن،
په‌یامنیترانی رۆژنامه‌، وینه‌گران و که‌سانیک له‌ کۆمپانیاکانی ته‌له‌فزیۆن
رژانه‌ ده‌ره‌وه‌.

پوره‌ ئیسپایکه‌ر هاواری کرد: ئیوه‌ کامیژه‌ دینن، ده‌بی دوو نه‌وه‌نده‌ پاره
بدن.

ئه‌وان ولامیان دایه‌وه‌: زۆر باشه‌، زۆر باشه‌، گرنه‌گ نییه‌! و هه‌ر پاره‌ بوو
ده‌پژایه‌ باخه‌لی ئه‌و دوو پوره‌ چاوچه‌نۆکه‌.

له‌ کاتیکی‌دا له‌ ده‌ره‌وه‌ هه‌موو ئه‌و شتانه‌ رووی ده‌دا، جیمزی دامایان
ناچار کردبوو له‌ ژووره‌که‌ی دا بمینیتنه‌وه‌ و ده‌رگایان له‌سه‌ر داخستبوو. جیمز
له‌ نێوان مه‌حه‌جهره‌کانی په‌نجهره‌ی ژووره‌که‌وه‌ به‌ دزی سه‌یری خه‌لکه‌که‌ی
ده‌کرد.

پوره‌ ئیسپایکه‌ر ئه‌و رۆژه‌ به‌یانی زوو وتبووی: ئه‌گه‌ر رینگه‌ بده‌م ئه‌و
ده‌عبا قیژه‌ونه‌ له‌م ده‌وره‌وبه‌ره‌ بی‌ت و به‌جی‌ت، ته‌نیا به‌رده‌ستمان ده‌گرێت.

جیمز لییان پارابووه: تاخ، تکا ده‌که‌م! من سالانیکی زۆره هیج مندالێکم نه‌دیوه و یه‌ك دنیا مندال دینه ئی‌ره که ده‌توانم گه‌مه‌یان له‌گه‌ڵ بکه‌م. من ده‌توانم له‌ فرۆشتنی بلیته‌کاندا یارمه‌تیتان بده‌م.

پوره ئیسپانج به‌ نه‌راندنه‌وه پیتی وتبوو: بێ‌ده‌نگ به‌، پوره ئیسپایکر و من خه‌ریکه ده‌بین به‌ ملیۆنێر، هه‌ر نه‌وه‌مان که‌مه یه‌کیکی وه‌ك تۆ هه‌موو شتی‌که‌مان لێ تێبکداو به‌ره‌س و پێمان بگری.

کاتی‌ك ئی‌واره‌ی رۆژی یه‌که‌م داها‌ت و خه‌لکه‌که هه‌موویان رۆیشتنه‌وه ماله‌کانیان. پوره‌کانی ده‌رگای ژووری جیمزیان کرده‌وه و، فه‌رمانیان پیتی کرد ب‌روات و نه‌و توێکله‌ مۆزو پرته‌قال و پارچه کاغه‌زانه‌ی خه‌لک فرییان داو، کۆیان بکاته‌وه.

جیمز پرسیاری کرد: ناکرێ جارێ شتی‌ك بجۆم، تکا ده‌که‌م، من به‌ درێژایی نه‌م‌پۆ به‌ برسی‌تی ماومه‌ته‌وه.

نه‌وان هاواریان کرد: نا! و له‌ ده‌رگا‌که فپێ دایه‌ ده‌ره‌وه. وتیان: ئی‌مه نه‌وه‌نده سه‌رمان قه‌لبووه خواردنمان دروست نه‌کردووه. ئیستاش خه‌ریکی‌ن پاره‌کان ده‌ژمی‌رین!

جیمز به‌ گریان‌ه‌وه وتی: تاخ هه‌وا تاریک بووه!

هاواریان کرد: ب‌پۆ ده‌ره‌وه‌و تا هه‌موو شوینی‌ك خاوین و رێک و پێک نه‌که‌یته‌وه، هه‌ر له‌وی ب‌ینه‌وه! و ده‌رگایان قایم پێوه‌داو دایاغ‌ست.

نو

جيمز برسی و لمرزوک و تنيا له دهره وه راوه ستابوو، نه يده زانی چ کاریک بکات. ئیستا که شه وه هه موو شوینیک تاریکه، لهو سهره وه ش مانگیکی دره وشاوه له ناسماندا له گه راندا بوو. هیچ دهنگ و جووله یه که له هیچ شوینیک نه بوو.

زۆربه ی خه لک - به تاییه تی مندا لان - زۆر جار شه وانی مانگه شه و نه گه ر به تنيا له دهره وه بن، ده ترسن. لهو کاتانه دا هه موو شتیک به شیوه یه کی کوشنده بیده نگه، سیبه ره کان زۆر بلند و ره شن و به رده وام شیوه ی سه یرو سه مهر وه خو ده گرن، کاتیک سه یریان ده که ی، هه ست ده که ی ده جولین و بچوو کترین دهنگ ته نانه ت دهنگی لقه داریک مرؤف راده چله کیئی.

جیمزیش ئیستا لهو حاله دابوو. چاوه کانی که له ترسان زهق ببوون سه یری پیش خوی ده کرد و زاتی نه بوو هه ناسه بدات، له ناو باغه که که میک دوورتر، ده یوانی کوخه زه به لاهه که بیینی که لهو سهره وه له هه موو شتیک به رزو بلندتر بوو. به دلنیا یه وه نهو شه وه له پیشتریش گه وره تر ببوو. چ دیه نیکی سه رنج راکیش! مانگ ده دره وشایه وه وه له سه ر قه ده گه وره و خواره که ی نهو داره گه وره یه و کوخه که ش بریقه ی ده دایه وه وه ره نگه که ی

کردبوو به زیویه کی بلوری. دهتوت تۆپئیکی زیوی گهورهیه که بی دهنگ و
 گومانای، بهشیویه کی سهرسوڤهینهر له سهر چیمنه که دانراوه.
 و دواتر له ناکاو له رزهیه که به هیواش پشتی جیمزی جولاند.
 له بهر خۆیه وه وتی دیسان به مزووانه شتیکی تر، پیشهاتیک ته ناندت
 سهیرتر له وهی پیشوو، روو ده دات. له م رووه وه دلتیا بوو.
 سهیری ده و روبه ری خۆی کردو نهیده زانی چ شتیکی روو ده دات. باغ نارام و
 له ژیر تیشکی مانگ، رهنگی زیوینی گرتبوو. غمی شهوئم چیمه نه که یانی ته پر
 کردبوو و یه که ملیۆن دلۆپی شهوئم وه کو نه لئاس له ده و روبه ری جیمز
 بریقهبان ده دا. نیستا له ناکاو وا ده هاته بهرچاو که هه موو باغه که و
 ده و روبه ری به و جاده زیندوو بۆته وه.
 بی شه وهی بزانی چی ده کات، وه که شه وهی هیزئیکی مگناتیسی به هیز
 ده و روبه ری گرتبیت، جیمز هیئری تراتر به نارامی دهستی کرد به رویشتن بۆ
 لای کۆخه زه به لاجه که.



بەسەر ئەو مەھجەرهى كە بە دەورى دا كېشراپو، رۆيشت و دروست لە ژيژ كۆخەكەدا راوەستاو بۆ سەرەو، لە قەدى خواری دارەكەو پامابوو. دەستى دريژ كەردو بە نەرمى سەرە پەنجەيەكى ليدا. زۆر نەرم و گەرم و كولكن بوو، وەك پيستی بەچكە مشكيت. بە ئارامى ھەنگاويك رۆيشتە پيشەو و رومەتى لە پيسته نەرمەكى خشان. و دواتر لەناكاو، بە پيگەوت زانى لە لايەكى ژيژ كۆخەكە، نزيك زەوى، كونيك لە قەدەى داركۆخەكە داىە.

دە

كونەكە كەميك گەورە بوو، لەو كونانەى ئاژەلئى بە ئەندازەى ريوى دەتوانى دروستى بكات. جيمز لە پيش كونەكە چۆكى داداو سەرو شانەكانى برە نارى. خۆى خزاندە ناو كونەكە.

بە چوار دەست و پيى بەردەوام بوو.

بە سەرسامیەو بیری کردەو كە ئەو كون نيە، بەلكو تونيە!

تونيەكە تەپرو تاريك بوو، لە دەوروپەرى جيمز، بۆنى ئائاسايى كۆخى تازه دەهات. زەوى لە ژيژ چۆكيدا تەپ ببوو. ديوارەكانى شيڤار و لينج بوون

و ئاوی کۆخەکە لە سەقفەکە ی دەچۆرایەو. جیمز زاری کردبۆوە و چەند قەترە ی بە زمانی تام کرد. تاملی خۆش بوو.

دەبیست بەرەو سەرتر بروات، وەك ئەو ی تونیلەکە دروست بە ناو کۆخە زەبەلاحەکەدا تێپەڕی. جیمز چەند چرکە یەك رۆیشت و کەمێك راوێستا و گازێکی لە دیوارەکە ی دەگرت. گۆشتی کۆخەکە شیرین و ئاودار و بە شێوێکە سەرسۆرھێنەر تەپۆ تازە بوو.

جیمز دە بیست مەتری دیکەش بە گاگۆلکە رۆیشت و دوایی لەناکاو - زرینگ! سەری بە شتیکی زۆر رەق کەوت کە رینگە ی لی گرتبوو. سەیریکی سەرەو ی کرد. شتیکی رەق وەك دیوار، رەق لەبەردەمی بوو، لە یەكەم سەرنجددا وەك دار دەهاتە پیش چاو. پەنجەکانی لیخشاندا رێك لە دار دەچوو . تەنیا پڕ بوو لە قۆرتی بلندو نەوی و پیچ و لۆچی قوول.

وتی: ئە ی خوا یە گیان! نیستا دەزام ئەو چ ی یە! من بە بە ناو کۆخەکەدا، گەیشتوومە دەنکەکە ی!

دواتر زانی کە دەرگایەکی بچووک لە دیواری دەنکە کۆخەکەدا هە یە، پالێ پیوێنا دەرگاکە سوپا و کرایەو. لە دەرگاکەو خۆ ی بە ژوورەکەدا کرد و پیش ئەو ی پێرەبگات سەیریکی دەورووبەری بکات تا بزانی لە کوێ یە، گوێی لە دەنگێك بوو کە دەیوت: سەیرکەن کی لی رە یە! یەکی تر وتی: چاوێرەوانت بووین!

جیمز له جیتی خۆی رهق بوو و لهو کهسانه راما که قسه یان ده کرد. له ترسان رهنگی وه که گهچ سپی هه لگه را. ویستی ههستیته وه سه ری به لام نه ژنۆکانی ده له رزین، ناچار بوو دووباره له سه ره مرده که دابنیشیته وه. ناوړیکی دایه وه و له بیرى نه وه دابوو لهو ریگایه وه که هاتوو به گه پیتته وه، به لام ده رگا که شوینه واری نه ما بوو. نه وه تا ته نیا دیواریکی رهق و قاوه یی له پشته وه یه تی.

یازده

چاوه کانی جیمز که له ترسان زهق ببوون به نارامی به ده وری ژوو ره که دا ده گه را. چهند بوونه وه ریك به وردی سهیریان ده کرد. هه ندیکیان له سه ره کورسی دانیشتبوون و هه ندیکی تر له سه ره قه نه کان پالیان دابوو.

بوونه وه ر؟

میش و مه گه ز؟

زۆر جار به شتیك ده لێن میش و مه گه ز که به چووک بی، مه گه ر نا؟ بو نمونه کولله یه کیکه لهو میش و مه گه زانه.

کولله یه کی سه وزی پیر به قه باره ی سه گیکی گه وه رووبه رووی جیمز، له وه سه ری ژوو ره که، دانیشتبوو.

له تهنیشت کولله پیره که جالجالوکیکی زه به لاهی لی بوو. له تهنیشت
جالجالوکه کهش خالخالوکیکی زل و زه به لاه به نو خالی رهشی سر باله
سووره کانی، له وی بوو.

هر یه کیك لهو سیپانه له سر کورسیه کی شاهانه پالیان دابووه.
له سر قه نه فکه ی تهنیشتیان، هزار پییه ک و کرمیکی خاکی خویان لول
دابوو و پالیان دابووه.

شتیکی تهستورو سپی که پتر له کرمی ناویشم دهچوو، له ناو که فی
گوښه یه کی ژووره که خوی مه لاس دابوو. به نارامی خوی لی که وتبوو و
کهس بایه خی پینه ده دا.

هر یه کیك لهو بوونه وهرانه لانی کهم به نه ندازه ی جیمز بوون، نهو
تیشکه سیر و سهوزه ی له که لینیکی بنمیچه که وه دهاته ژووره وه،
سیر کردنی نهو بوونه وهرانه ی زور ترسینه ر کردبوو.

جالجالوکه له جیمزه وه پامابوو و له ناکاو وتی: برسیمه!

کولله پیره که وتی: من له برسان خه ریکه ده مرم!

خالخالوکه هاواری کرد: ههروه ها منیش!

هه زاری لی له سر قه نه فکه که میکی خو ریك کرد وتی: خه ریکه

هه موومان له برسان ده مرین.

چوار جووت چاوی رهش و خپ، هه موو نیگا کان له سر جیمز بوو.

هه‌زار پى قۆرتىكى دا، وهك نه‌وه‌ى بيه‌وى له قه‌نه‌فه‌كه به‌خزىته خوارى -
به‌لام هه‌لنه‌خلىسكا.

ماوه‌يه‌كى دوورو دريژ هيچ جووله‌يه‌ك نه‌بوو - بي‌ده‌نگيه‌كى ته‌واو پالى به
سه‌ر ژووره‌كه‌دا كي‌شابوو.

جال‌جال‌وكه (كه‌چى جال‌جال‌وكه‌كه مى بوو) زارى كرده‌وه و زمانه ره‌ش و
دريژه‌كه‌ى به تامه‌زرۆوه دل‌خوشكه‌ر له‌سه‌ر لي‌توه‌كانى سوپاند. به‌و شي‌وه‌يه‌ى
كه دولا هات‌بو‌وه، له‌ناكاو پرسىارى له جيمز كرد: تو برسىت نيه‌ى؟
جيمزى داماو پالى به ديواره‌كه‌وه دابوو و له ترسان ده‌له‌رزى و نه‌ونده
ترسا بوو نه‌يده‌توانى وه‌لام بداته‌وه.

كولله پيره‌كه پرسىارى كرد: چى ته؟ بى گومان نه‌خوشى!
هه‌زار پى وتى: هه‌ر چركه ساتىك نه‌گه‌رى بي‌هۆش بوونى هه‌يه.
خال‌خال‌وكه هاوارى كرد: نه‌ى خوايه گيان! بوونه‌وه‌رى داماو، پى‌ماويه واى
هه‌ست كردووه ئىمه ده‌مانه‌وى بي‌خوين!

ده‌نگى پىكه‌نين له هه‌موو لايه‌ك به‌رز بو‌وه.
نه‌وان وتيان: ناخ خوايه گيان! چ هه‌ستىكى ترسىنه‌ر!
خال‌خال‌وكه به ميه‌ره‌بانى‌وه وتى: هيچ مه‌ترسه. ئىمه ته‌نانه‌ت بير له
نازاردانىشت ناكه‌ينه‌وه. تۆش يه‌كىكى له خۆمان، ده‌ده‌زانى؟ تۆش يه‌كىكى
له نه‌ندامه‌كان. هه‌موومان له به‌له‌مىك داين.

کوللە پیرە کە وتی: ئیتمە بە درێژایی رۆژ هەر چاوە پوانی تۆ بووین. پێمان وابوو ئیتر نایە. خۆشحالم کە سەرکەوتی.

هەزار پێ وتی: تۆش دڵخۆش بە کوڕم! دڵخۆش بە! لەو ماوەیەدا هیوادار بووم بێ و لە دەرھێنانی پۆتینە کاغدا یارمەتیم بدە. چەند کاتژمێری دەخایەنی تا بتوانم بۆ خۆم پۆتینە کام دابکەم.

دوازدە

جیمز بیرى کردووە بە پراستی کاتی دژایەتی کردن نییە. بۆیە روشت بۆ ئەو سەری ژوورە کە، ئەو شوێنەى هەزارپێیە کە لێی دانیشتبوو، لە تەنیشت هەزارپێیە کە چۆکی دادا.

هەزارپێ وتی: زۆر سپاس، تۆ زۆر میهرەبانی.

جیمز لەبەر خۆیەو وە وتی: تۆ چەند پوتینت هەیە!

هەزارپێ بە فیزو لەخۆیایەو وە وتی: من یەك دونیام پێ هەیە، رێك سەد دانە^٥.

کرمی خاکی یەكەم جار بوو قسەى دەکرد، هاواری کرد: دیارە دەستی پێکردووە! ناتوانی دەست لە درۆ کردن سەبارت بە پێیەکانی هەلبگریت. ئەو لە راستیدا سەد پێ نییە، تەنیا چل و دوو پێی هەیە! کێشە کە لێرە دایە کە زۆرەى

٥- بە ئینگلیزی هەزارین "سەد پێش" ی پێدەگوترن.

خه‌لکی خۆیان به ژماردنیا نه‌وه ماندوو ناکهن. قسه‌کەشی هەر به‌و شیوه‌یه قبول ده‌کهن به هەر حال، هه‌زاره‌یی! بوونی نه‌وو هه‌موو پێیه شتیکی باش نییه. هه‌زاره‌یی شتیکی به گویی جیمزدا چریاندا: به‌سته زمانه، کویره، ناتوانی بمینی که من چه‌نده به سامم.

کرمی خاکی وتی: به‌رای من شاکاری راسته‌قینه نه‌وه‌یه که هیچ پێیه‌کت نه‌بی به‌لام بتوانی برۆی.

هه‌زاره‌یی هاواری کرد: تۆ به‌وه ده‌لێی رو‌یشتن؟ تۆ یه‌ك خشوکی، ته‌نیا نه‌ونده! تۆ ته‌نیا ده‌خزی!



كرمى خاكى زۆر بە جىدى وتى: مەن دەخلىسكىم.
 ھەزارپىي ۋەلا مى دايەۋە: تۆ بوونەۋەرىكى لىنجى.
 كرمى خاكى وتى: لىنج نىم، مەن بوونەۋەرىكى بە سوود و خۆشەويستم!
 دەتوانى لە ھەر باغەۋانىك دەتەۋى پىرسى و تۆ...
 ھەزارپىي زارى كىردەۋەۋە رايگەيانىد: مەن يەك بەلام! سەيرى ھەر چواردەۋرى
 ژوورەكەي كىرد تا يەككىك پىشتراستى بىكەتەۋە.
 خالخالۆكە زەردە خەنەيەكى بۆ جىمىز كىردو وتى: ھەزارپىي زۆر شانازى
 بە ۋە مەسەلەيەۋە دەكات ئەگەر چى ناتوانم تىبگەم بۆ چى؟
 ھەزارپىي كە ھىشتا زەردە خەندى ھەر لەسەر لىتو بوو، ھاۋارى كىرد: مەن
 پىرە كۈللەي لى دەرچى تاكە بەلاي ئەم ژوورەم، ئەۋىش ئىتر لەۋە پىرتەرە
 بتوانى بەلايەك بى.
 كۈللە پىرەكە چاۋە رەش و گەۋرەكانى بۆ لاي ھەزارپىي سوپاند، بە
 نىگايەكى وىشك و ساردەۋەۋە بە دەنگىكى دىتو، ئارام و قولەۋە وتى: ئەي
 گەنجەكە! مەن ھەرگىز لە ژيانم بەلا نەبووم. مەن يەك موزىك ژەنم.
 خالخالۆكە وتى: گۈي بگرە! گۈي بگرە!
 ھەزارپىي وتى: جىمىز، ئاۋات جىمىزە ئىتر، مەگەر نا؟
 بەلى!

باشە، جیمز، لە تەواوی تەمەنت دا ھەزارپێھەکی نایابی ۋەك منت
بینیوه؟
جیمز ۋەلامی داڤەو: بە دڵنیاڤیەو ھا، لەبەر چی تۆ بەو شێوھەت لی
ھاتوو؟

ھەزارپێ ۋتی: زۆر نااسایی، لە راستیدا زۆر زۆر نااسایی.
با بۆت بگێرەموه چی روویداوه. من، لە ژێر دار کۆخیکی پیر لە ناو
باغدا ھەموو شتیکم لیکدەداو تیکەڵ دەکرد، کەچی لەپر دا شتیکی سەوزو
بچووک و گالته جاری سوپا و خۆی بە ناو لۆتم داکرد. سەوزی کال بوو بە
شێوھەکی زۆر جوان و قەشەنگ کە ۋەکو جۆرە بەردێک یا کریستالێکی
ورد...

جیمز ھاواری کرد: ناخ، بەلام من دەزانم ئەو شتە چی بوو.
خالخالۆکە ۋتی: ئەو پێشھاتە بۆ منیش روویدا.
خانی جالجالۆکەش ۋتی: منیش! کتوپر، گلی ناو ژوورە کە پیر بوو لەو
دەنکە سەوزە بچووکانه.

کرمی خاکی بە فیزە ۋەوتی: لە راستیدا یەکیکم قوتداوه!
خالخالۆکە ۋتی: منیش ھەر بەو شێوھە.
ھەزارپێ ھاواری کرد: من سیانم قوت دا! بەلام ئەو کێ بوو چیرۆکە کە
دەگێرێا یەو؟ قسە کەم پێ مەپرە!

كوللە پىرەكە رايگەيانند: ئىستا بۆ گىرپانەوۋى چىرۆك زۆر درەنگە. كاتى خەوتنە.

ھەزارپى ھاۋارى كرد: ناتوانم بەو پوتىنانەوۋە بىخەوم. جىمىز، چەندى تر ماۋە دەريان بىنى؟

جىمىز وتى: ۋابزاتم تاكو ئىستا نىزىكەى بىست دانەم دەرھىناۋە.

ھەزارپى وتى: كە ۋابوۋ ھەشتاى تر ماۋە.

كرمى خاكى بە دەنگىكى بەرز وتى: بىست و دوو دانە، نەك ھشتا! ديسان خەرىكى درۆ كەردنە.

ھەزارپى قاقايەكى كىشا.

خالخالۆكە وتى: ئەۋندە كرمى خاكى سەغلەت مەكە.

ئەو قەسەيە ھەزارپى تۈرە كەردو ھاۋارى كرد: مەن سەغلەتە دەكەم؟

دۋاى كەمىك سۈرپايەۋە ئىشارەتە بۆ كرمى خاكى كەردو بە پىكەنەنەۋە

وتى: پىم بلىن كى، كى سەغلەت دەكا؟

جىمىز پىيۋا بوۋ ھەزارپى خۆشتر دەۋى. بە دلتىايەۋە ئەو ناشىرىن بوۋ،

بەلام بۆ جىمىز گۆرپانكارىەكى گەۋرە بوۋ كە تەنەنت بۆ چركەيدەك گۈيى لە

پىكەنەنى كەسىك بى. بە درىۋاى ئەو ماۋەيەكى كە لەگەل پۈرەكانى بوۋ،

ھەرگىز گۈيى لى نەبىۋو پۈرە ئىسپانچ و پۈرە ئىسپاىكر بە دەنگىكى بەرزە

پىكەنەن.

كوللە پىرەكە وتى: ئىمە دەبى بېغەوين. سېيىنى رۆژنىكى سەختمان لە
پىشە. خانى جالجالوكە تەكايە نەگەر دەتوانى جىڭاكانان بۆ نامادە بىكە؟

سىز دە

چەند چىركەيەك دواتر خانى جالجالوكە يەكەم جىڭاي راخست. جىڭكە
بە دوو داو لە ھەر دوو سەريەو بە سەقفەكەو ھەلئاسرابوو، و لە راستىدا
زىياتر لە جۆلانە دەچوو تا جىڭەي نوستن. بەلام شاكار بوو ئەو داوانەي
جۆلانەكەي لى دروستكرابوو، ۋەكو ئاورىشم لە بەردەم رووناكيە كەمەكەي
ژوورەكە دەدرەوشانەو.

خانى جالجالوكە بە كوللە پىرەكەي وت: ھىوادارم ئاسودە بى. تا ئەو
جىڭايەي توانىومە جىڭاكەتم گەرم و نەرم دروست كىدو. بە دەزووى زۆر
ئاسك تەنىومە. جۆرى دەرزووكان زۆر باشتەر تەنانەت لە تالە دەزووكانى
منىش.

كوللە پىرەكە كاتىك خۆي ھەلدايە ئاو جۆلانەكە، وتى: خاتونى ئازىزم،
زۆر سىياس، ئاخ، رىك ئەو شتەيە كە دەمويست. ھەمووتان شەوتان خۆش،
شەوتان خۆش.

دواتر خانى جالجالوكە جۆلانەي دواترى تەنىوو خالخالوكە چوۋە ئاوي.

دوای ئەو جۆلانەیه‌گی دوورو درێژی بۆ ھەزارپێ و یەکیکی لەویش
درێژتری بۆ کرمی خاکی تەنی.

کاتیکی نۆرە جیمز ھات، خانمی جالجالۆکە پێیوت: تۆ دەتەوی
جیگە کەت چۆن بێ؟ رەق یا نەرم؟

جیمز وەلامی دایەو: تکیا بە نەرم بێ، زۆر سپاس.

ھەزارپێ وتی: توو خوا ھێندە سەیری دارو دیوار مەکە و وەرە
پۆتینەکانی من دەریئە! من و تۆ بەو ھێواشیەو ھەرگیز ناتوانین بخەوین.
تکیا کاتیکی پۆتینەکانم دەردیئە، بە جوانی جووت جووت و بە ریز دایان
بنی، بەم شێوەیە ھەلیان مەدە پشتمو.

جیمز وەک شێتان پۆتینەکانی ھەزارپێ دەردەھێنا. ھەر یەکەیان
قەیتانی ھەبوو، کە دەبوو شل بکێنەو تا بتوانی لە پێی بێتە دەری و
لەوێش خراپتر، قەیتانەکان بە خراپترین شێوە گری کوێرەیان لی درابوو، کە
دەبوو بەزەبری نینۆک بکێنەو. ترسناک بوو. نزیکە دوو کاتژمێری
خایاند. کاتیکی جیمز دواوین پۆتینی دەرھێناو لە ریزی ئەوانی تر لەسەر
عەردە کە بە جوانی داینا - بە گشتی بیست و یەکی جووت بوون - ھەزارپێ
یە کەسەر خەوی لی کەوت.

جیمز لە کاتیکیدا بە نەرمی سکی ھەزارپێ ی گوشار دا، لەبەر خۆیەو
وتی: ھەزارپێ، ھەستە، کاتی خەو.

هەزارپێ کە خەریک بوو چاوەکانی دەکردەو، وتی: زۆر سپاس رۆڵە
نازیم! دواتر لە قەنەفە کە هاتە خوارێ و، بە ئارامی چوو بۆ ئەو سەری
ژوورە کە و بە خەشە خەش خۆی گەیانده ناو جۆلانە کە. جیمزیش چوو بۆ ناو
جۆلانە کە خۆی - و ناخ، لە چاوە ئەو جیگە رەق و تەقە، پورەکانی
ناچاریان دەکرد لە سەری بخەوێ، چەند گەرم و ئاسودە یە.

هەزارپێ بە خەوالتویی وتی: چرایە کان بکوژێنەو.

هیچ شتێک رووی نەدا.

دەنگی بەرزتر کردو بانگی کرد: چرایە کان بکوژێنەو!

جیمز سەیرێکی ژوورە کە کرد تا بزانی هەزارپێ لە گەڵ کێشەتی، بەلام
هەموویان خەوتبوون. کوللە پیر بە دەنگی بەرز پرخی دەهات. خالخالۆکە
کاتیەک هەناسەی دەدا، فیتەیهکی لێ دەهات و، کرمی خاکی وەکو فەنەرێک
خۆی لە گۆشەیهکی جۆلانە کە لول دابوو، زارە کراوە کە دەنگی لێ دەهات.
خامی جالجالۆکە تۆپێکی زۆر جوانی لە گۆشەیهکی ژوورە کە بۆ خۆی
دروست کردبوو، جیمز ئەوی دیبینی کە دروست لە ناوەراستی تۆپە کە، خۆی
خپ کردۆتەو و لە خەوا، بە ئارامی و ناروونی قسە دەکات.

هەزارپێ بە تۆپییەو هەواری کرد: وتم ئەو چرایە بکوژێنەو!

جیمز پرسى: لە گەڵ منته؟

هەزاربێ وەلامی دایەو: دیارە لە گەڵ تۆم نییە، گێلە! ئەو گۆلە نەستیرە شیتە بە هەلکراوی خەوی لێ کەوتوو! جیمز هەر لە کاتی هاتنی بۆ ژوورە کە، یە کەم جار بوو سەیری سەقفە کە ی دە کرد و سەیرترین دیمەنی چاو پێکەوت. شتیەک وەک مێشیکێ زەبەلاحی بێ بال (لانی کەم مەتریک درێژ بوو) لە سەر شەش پێیەکانی لە ناوەرستی سەقفە کە سەرەوبن راوەستابوو و سەر کلکی ئەو بوونەوەرە، بە واتایەکی تەواو دەکرا بڵێن کە ناگری گرتوو. تیشکێکی سەوزی روون، کلکە کە ی وەک گلۆپێک دەدرەوشایەو و تەواوی ژوورە کە ی رووناک کردبۆو.

جیمز کە لە تیشکە کەوێ پامابوو، پرسى: ئەو گۆلە نەستیرە یە؟ بەپای من هیچ لە کرم ناچى.

هەزاربێ وەلامی دایەو: دیارە گۆلە نەستیرە یە. لانی کەم ئەو شتی کە بۆ خۆی دەبێت. هەر چەند تۆ راست دەکە ی. ئەو هەر کرم نییە. گۆلە نەستیرە کان هەرگیز کرم نین. ئەوان تەنیا سیسرکە ی بێ بالن کە شەوانە دەدرەوشێنەو. هێتی بوونەوەری تەمبەل، هەستە!

بەلام گۆلە نەستیرە کە جۆلە ی نە کرد، هەزاربێ لە جۆلانە کە ی هاتە خواری و یە کێک لە پۆتینەکانی هەلگرت. لە کاتی کدا پۆتینە کە ی بۆ سەقفە کە هەڵدەدا، هاواری کرد: ئەو تیشکە نەفرەتیە بکوژێنەو!

گولەنەستێرەكە بە ئارامی چاویکی ھەلێناو لە ھەزارپێ وە پاماو بە ساردی وتی: پێیست ناکات بێ ئەدەبی بکە، ھەر شتێك لە کاتی خۆیدا. ھەزارپێ ھاواری کرد: زوو، زوو، زوو، زوو، ھەنا بۆ خۆم بۆت دەکوژینمەو. گولە نەستێرەكە سەیری خوارەوێ دەکرد، دەستی بۆ جیمز راوێشانوو زەردە خەنەییەکی کردو وتی: ناخ، سەلام جیمز! ئاگاداری ھاتنت نەبووم، بەخێر ھاتی کۆری ئازیزم، بە خێر ھاتی و شوو خوش!

دواتر کیلی چرایەکی کوژایەو.

جیمز ھێنری تراتر لە تاریکی شەودا لە کاتییدا چاوەکانی تەواو کرابوونەو، راکشابوو گوێی لەو دەنگە سەیرانە دەگرت کە بوونەوەرەکانی دەورووبەری لە کاتی خەودا دەریان دینا، سەرسام بوو بەوێ کە بەیانی بپیارە چ شتێك روو بدات. ئیستاکە وردە وردە خەریك بوو ھۆگری دۆستە نوێیەکانی دەبوو. ئەوان بەو خراپییە کە بەر چاوە دەکەوتن، نەبوون. لە راستیدا ھەر خراپ نەبوون. لە گەڵ ھەموو ئەو ھات و ھاوار و مشتومڕی کە لە نیوانیاندا ھەبوو، زۆر میھرەبان و ھاوڕێی یەکتەر دەھاتنە بەرچاوە.

جیمز لەبەر خۆیەو وتی: شوو خوش کوللە پیر، شوو خوش خالخالۆکە، شوو خوش خانگی جالجالۆکە. بەلام پێش ئەوێ بتوانی ناوی ھەموویان ببات، زۆر زوو خەوی لی کەوت.

چواردە

كەسك ھاۋارى كىرد: ئىمە بەر بوۋىنەۋە! لە كۆتايىدا بەر بوۋىنە! جىمىز لەخە ھەستاۋ سەيرىكى دەۋرى بەرى كىرد. ھەموو بوۋىنەۋە كەن لە جۆلانە كانىيان ھاتبۇنە دەۋرە ۋ بە سەرسامىيەۋە بە دەۋرى ژوۋرە كەدا دەسۋرەنەۋە. لەناكاۋ ئەرۋە كە بە توندى جولايمەۋە. ۋەك ئىمەۋى بوۋىنەلەرۋە بىت. كۆللەۋى پىر كە بە سەرسامىيەۋە ھەلبەزۋ دابەزى دەكرد، ھاۋارى كىرد: خەرىكە بەرپى دەكەۋىن! بە توندى تۆلى دابىنىش!

جىمىز لە كاتىكدا لە جۆلانە كەۋى دەھاتە خوارەۋە، بە دەنگىتىكى بەرۋەۋە وتى: بۆ ۋادە كەن؟ چى ۋى ۋادە؟

خالخالۋكە دىار بوۋ كە بوۋىنەۋەرىكى مېھرىبانە، ھات ۋ لە پىشەۋە راۋەستاۋ وتى: بۆ ئاگادارىت با پىت بلىم كە ئىمە بۆ ھەمىشە لەۋ گىردە ترىسناكە كە ھەموۋمان ماۋەيەكى زۆرە لىۋى دەۋىن، دەۋىن. ئىمە خەرىكى غلۇر بوۋىنەۋەيىن لەۋ كۆخە جۋانەدا بۆ ۋلاتىكى تر... ۋلات... ۋلات... بۆ ۋلات جىمىز پىرسىارى كىرد: بۆ كام ۋلات؟

خالخالۋكە وتى: گىرنگ نىيە، بەلام ھىچ شۋىنىك خراپىر لەۋ گىردە چۆلەۋ نەۋ دوۋ پورە قىزەۋەنەت نىيە.

هه موویان هاواریان کرد: گوئی بگره، گوئی بگره، گوئی بگره، گوئی بگره!
 خالخالۆکه بهره وام بوو: له وانهیه تۆش نهوه بزانی که تهواری باغه که
 هه تا پیش گهیشتن به لیواره لیژه که ی گرده که، له سه ر نشیویکی تونده و
 له بهر نهوه ته نیا شتی که که کۆخه که ی له غلۆر بوونه وه و رویشتن راگرتوه،
 نه و قونچکه نه ستوره یه که کۆخه که ی به داره که یه وه نووساندوه. نه گهر
 نه و قونچکه بکرتینین، نیمه به ریده که وین.

هه رکه ژوره که جو له یه کی توندی کرد، خاگی جالجالۆکه بانگی کردن:
 ناگادار بن، خه ریکین به ری ده که وین.

نا، هیشتا نا!

خالخالۆکه بهره وام بوو: نیستاکه هه زارییه که مان که دوو شه ویلاگی
 تیژی وه ک تیغی هه یه، له سه ره وه یه له سه ر کۆخه که تا قونچکه که ی بجوی.
 له راستیدا ده بی نیستا دهستی پیکرد بی چونکه خه ریکی جولانین. ده ته وی
 بییه ژیر باله کاتم تا له کاتی غلۆر بوونه وه دا، به ملا و به ولادا نه که وی؟

جیمز وتی: زۆر سپاس، پیموایه به م شیوه یه باشتره.

دروست له هه مان کاتدا هه زاری ده م و چاوه شاد و پیکه نیناویه که ی له و
 کونی سه قفه که وه هینایه ژوره وه و هاواری کرد: کاری من ته واو بوو!
 به ریکه وتین!

نه وانی تر هاواریان کرد: به ربو وینه وه! به ربو وینه وه!

هەزارپێ ھاواری کرد: سەفەرە کە دەستی پێکرد!
 کرمی خاکی لەبەر خۆیەوه وتی: خوا دەزانێ لە کۆی تەواو دەبێ. کاریک
 کە تۆ دەستی تێوەردەوی مانای تەنیا سەر ئێشەو ناخۆشیە.
 خالخالۆکە وتی: قسەی بێ مانا مەکە، ئێمە بەم زووانە
 سەرسۆرپھێنەرترین شوین و شتی باش و لەرادەبەرەکان دەبینین! مەگر نا،
 هەزارپێ؟

هەزارپێ بە دەنگێکی بەرز وتی: کێ دەزانێ ئێمە چ شتێک دەبینین!
 لەوانەیە بوونەوهرێک ببینن چل و نۆ سەری گەورەوهی هەبێ
 کە لە ناو بەفری لوتکەیی چیا گەردن کەشە دوورەکان
 کاتێک سەرماي دەبێ
 دەبێ هەر چل و نۆ لوتەکانی زوو بە زوو خاوین کاتەوه
 لەوانەیە ماریکی ژەهراوی ببینن بە خالی وردو درشتی پەمەیی
 کە هەستاوەتە سەرپێ
 تا پیاویکی گەورە حەپەلوش بکات
 بۆ نانی نیوهرۆش
 پێنج نەفەر بریانی ئامادەبکەن و بیان خوات
 دواتر بۆ نانی ئیواری
 بێر لە هەژدە نەفەری دیكە بکەنەوه!

له وانده لهو سه فدره دا نه ژديهايه ك ببينين
يا تاك شاخيك كه ده ئۆ ياهاهاهاها
رهنگه ديوه زمديه كي كوئكن ببينين
كه پييه زه به لاجه كانى
وهك خيو له نيوان توكه زۆرو پيسه كهى
هاتۆته دهر

يا مريشكيكى زۆر جوان
بزۆزو ميه ره بان و به نه ده ب
له وانده شه هيلكهى مراوى ببينين
كه نه گهر نيشتيا بكهى و بيكوئيني و بيخوى
له ناكاو بته قن
كه للهى سهرت له ناو به رن
دئنيام لهو رتيهى پييدا ده رۆين
گاميشيكي پيش ميژووى گه وره ببينين
يا ميشتكى ژه هراوى زه به لاج و هار كه نه گهر به نه ژنويه كانه وه بدات
چزوه كهى له ميشتكى سهرته وه ده ريه رۆ بو ههوا
له وانده بزر بين، سه رمای سه ركيوه كه بمان به ستى و ببينه سه هۆل
يان بوومه له رزه بيت و هه مو وانمان بكوژى

يا خراپتر لەویش
 لەسەر دوورپانتيکی زۆر سەیر
 سەرمان لێبەشیوی
 بەلام هەر بیریشی لێ مەکەوه ئەو شتانه زۆر گەزەنگ نین
 لێمان گەڕێ غەلۆربینەوه، بسورپێنەوه، هەلدێرتین
 دوور کەوینەوه و لەو دوو پورە بە پرتەو بۆلەو پیرانەت
 پورە نیسپانجی خرین
 پورە نیسپایکری فەقیر و لاواز

چرکە ساتیک دواتر... کۆخەکە بە ئارامی، بە بێ دەنگی و نەرمی
 دەستی کرد بە شۆڕ بوونەوه بۆ پێشەوه و کەوتە جۆلە. ژوورە کە هەموو
 کەوتە لایەک و، هەموو قەنەفە و شتەکانی سەر عەردی ژوورە کە خزین بۆ
 لایەکە ی تر و بەر دیوارەکان کەوتن. جیەز، خالخالۆکە، پیرە کوللە، خانگی
 جالجالۆکە، کرمی خاکی هەروەها هەزارپێش، کە تازە بە دیوارە کەدا هاتبۆ
 خوارەوه.

پازده

هاوکات له دهروهه له ناو باغ، پوره ئیسپانج و پوره ئیسپایکر تازه له پیش ده رگای سهره کی جیگیر ببوون. ههر یه که یان دهسته یه کی بلیت پیبوو و یه که م لیشاوی سهردانکه ران بهو به یانییه زوو له دووره وه ده رکه وتن، خه ریک بوون له گرده که به سهر ده که وتن تا سهیری کۆخه که بکه ن.

پوره ئیسپایکر ده یگوت: ئیمه ده بی نه مړۆ پاره یه کی زۆر کۆ بکه ینه وه. توخوا سهیری نهو خه لکه بکه!

پوره ئیسپانج وتی: نازانم دوینی شو نهو هه تیوه قیزه ونه ی ئیمه چی به سهر هات؟ ئیتر نه گه رایه وه، نه گه رایه وه؟

پوره ئیسپایکر وتی: له وانه یه به تاریکی که وتبی ولاقی شکاوه.

پوره ئیسپانج به زه وقه وه وتی: له وانه شه ملی شکابی!

پوره ئیسپایکر که گۆچانه که ی هه لده سوپاند وتی: ته نیا سه برکه تا ده ستم بیگاتی، که تیم گه یاند ئیتر هه رگیز ناویری شو له دهروهه بمینیتته وه. نه ی خوی من! نهو ده نگه تر سینهره چیه؟

هه ردوو ژنه که سهیری دوور و دهو روبه ری خویان کرد.

بە دُنیايیەوه دەنگەکه هی کۆخە زەبەلاحەکه بوو، که مەحەجەرەهی دەورووبەری شکاندبوو و لە هەر چرکە ساتیکدا خێرای زیاتر دەبوو. غلۆر دەبۆو و بە باغەکه‌دا بۆ ئەو شۆینە دەچوو که پوره ئیسپانج و پوره ئیسپایکری لێی وەستابوو.

ئەوان حەبەسابوون. قیژاندیان و دەستیان کرد بە را کردن. زۆر ترسابوون. هەردووکیان سەر ریگاکەیان بەست. دەستیان کرد بە پال پێوەنان و شان لە شانی یەکتەر دان، هەر کامیکیان تەنیا لە بیری پاراستنی گیانی خۆی دابوو. پوره ئیسپانج، ئەوی که قەڵەو بوو، لەو سندوقەیی هینابووی تا پارەکانی تێباوی، هەلەنگووت و بەرەودم کەوت. پوره ئیسپایکریش یەکسەر لە پوره ئیسپانج هەلەنگووت و بەسەری داکەوت. هەردووکیان لەسەر عەرزی درێژ ببوون و لەگەڵ یەکتەر بەشەر دەهاتن، چڕنوکیان لە یەکتەری دەدا، دەستیان کەردبوو بە هات و هاوار و هەشێتان هەولیان دەدا دووبارە هەستەنەوه، بەلام پیش ئەوهی بتوانن هەستەنەوه، کۆخە گەورەکه گەیشته سەریان، دەنگی شکان و ورد بوون هات.

و دواتر بێدەنگی هەموو شۆینیکی داگرت.

کۆخەکه غلۆر بۆو، لە دواوەشی پوره ئیسپانج و پوره ئیسپایکەر لەسەر چیمەنەکه وەکو دوو بووکەلەیی کاغەز که لە کتیبیکی وێنەدا کرابنەوه، بێ گیان و پلێخواه، لێی کەوتبوون.

شازده

و ئیستاکه کۆخه که له ناو باغه که چۆته دهره وه، له سهر لیواری گرده که خه ریکی سوران و ههلبه زینه وهیه، به خیرایه کی سهر سورپهینه ره وه له هه لدی ری گرده که ده رۆیشه خوار ی. توندو توندو توندتر ده رۆیشه و نه و خه لکانه ی که له گرده که سهر ده که وتن له ناکاو چاویان به و دیوه زمه زه به لاجه که وت که به لایاندا ده رۆیشه خوار ی. هه موویان قیژاندیان و به راست و چه پدا لیک بلاو بوون.

له خواره وه ی گرده که، کۆخه که له جاده که تیپه ری و له سهر ریگای خوی ستونیک ی تلگرافی خست و دوو ئۆتۆمبیلیشی پان کرده وه که له وی راگیرابوون. دواتر شیتانه نزیکه ی دوازه مه زرای تیپه پاندن. تیپه کرای مه حه جهره و په ریزی سهر ریگاکه ی تیک شکاندن. ریک به ناو گارانیك گاوو گۆلی ره سه نی جیرسی^١ دا رۆیشه و دواتر به ناو میگه له مه پیک و دواتر به ناو له وه پگیه کی پر له نه سب و دواتر به ناو هه وشه یه کی پر له به رازو و دواتر به خیرای لادییه که پر بوو له لیشاوی به گوری ناژه لان که له ترسان رایان ده کردو سهریان لی شیوابوو.

١ - jersey ره گهنیکی گاو گۆله و هه ره ها ناری ناوچه یه کیشه.

كۆخەكە ھېشتاش بە خێرایەکی زۆرە ھەر بەرپۆەبوو، ھیچ نیشانە یەکی
كەم بوونەوێ خێرایێ پێوە دیار نەبوو و گەیشتبوو یەك کیلۆمەتری
لادییەك.

كۆخەكە بۆ خوارەوێ جادە ی سەرەکی غلۆر بۆو، ئەو خەلکانە ی لەسەر
رێگاگە بوون لە ترسان بە راست و چەپدا خۆیان ھەڵدەدا و لە كۆتایی
جادەكەدا رێك خۆی بە دیواری بینایەکی گەورەدا كێشا و لە لایەكە ی تری
ھاتە دەرەو، دوو كونی خړو گەورە ی لە دیوارە خستەكەدا بە جێ ھێشت.
ئەو بینایە كارخانە یەکی بە ناوبانگی دروستكردنی چكولیات بوو، ھەر دوا
بە دوا ی ئەو رۆوباریکی گەورە ی چكولیاتی گەرم و شل لە كونەكانی
دیوارەكە ھاتە دەرێ. چركە یەك دواتر ئەو تۆپەلە قاوہی و لینجە بە ھەموو
شەقامەكانی ناو لادییەكەدا ھاتە خواری، لە درزی ژێر دەرگاكان چوو بۆ ناو
مال و دوكان و باغ و باغاتێ خەلك. منداڵەكان تا ئەژنۆ بە ناو ئەو شلە یەدا
رۆچووبوون، ھەر شلپە شلپیان بوو، تەنانەت ھەندێکیان ھەولیان دەدا
مەلە ی تێدا بكەن، ھەمووشیان چاوچنۆكانە قومی گەورە گەورەیان لێ دەداو
لە خۆشحالی دەیان قیژاند.

بەلام كۆخەكە بەو شێوہ یەکی كە بە ناو لادی كەدا دەرۆشت و دوورتر و
دوورتر دەبۆو، شتیکی خراپی لە دوا ی خۆی بە جێ دەھێشت. شوینی گاو
گۆل و ئەسپ و بەرازەكان، كۆگا، قێلاكان، كادینەكان و ھەر شتیك لەسەر

رینگای بوو، وهکو یاری بولینگ سهراوژیری دهکرد. پیاویکی پیر که به نارامی له تەنیشته رووباریک دانیشتبوو، کاتیکی کۆخه که به خیرایی له تەنیشتیوه تیپەر بوو، قولابی ماسی گرتنه که له دهستی پەری، کۆخه که وهها له نزیک ژنیکی به ناوی دیزی انت ویسل که راوهستابوو، تیپەری، پیستی لوتە درێژکهی ههڵکهند.

نایا نهو کۆخه هیچ کات دهووستی؟

بۆچی راوهوستی؟ شتیکی خپ، هه‌میشه و مادام له سهراوژیری دایه، له غلۆر بونه‌وه به‌رده‌وام ده‌بی و له‌و باره‌شه‌وه، سه‌ر رووی ئه‌رزه‌که تا ده‌گاته زه‌ریا هه‌مووی هه‌ر سه‌راوژیری بوو. هه‌مان زه‌ریا که رۆژی پیشتەر جیمز له پوره‌کانی پارابۆوه تا ریی پیی بدەن پروات بۆ نه‌وی.

ئێستا به‌ دلنیا‌یه‌وه جیمز ده‌یتوانی بچی بۆ نه‌وی. کۆخه‌که له هه‌ر چرکه ساتیکدا به‌ خه‌یرایه‌کی زیاتر به‌ زه‌ریا و گاشه‌ به‌رده‌ سپی و بلنده‌کانی که له‌ پیش زه‌ریادا بوون، نزیک و نزیکتر ده‌بوو.

ئه‌و گاشه‌ به‌ردانه به‌ ناوبانگه‌ترین گاشه‌ به‌رده‌کانی به‌ریتانیان و سه‌دان مه‌تر به‌رز. له‌ ژیریانه‌وه ده‌ریا قولۆ، ساردو برسییه. زۆر له‌ که‌شیه‌کان له‌ گه‌ل هه‌موو سه‌رنشینه‌کانیان راکیشراون بۆ نه‌وی، بۆ هه‌میشه له‌و به‌شه‌ی که‌ناراوه‌که‌دا بزر بوون. ئێستا کۆخه‌که ته‌نیا سه‌د مه‌تر له‌ گاشه‌ به‌رده‌کانه‌وه دووره، ئێستا په‌نج مه‌تر، بیست، ده‌، پینج و کاتیکی گه‌یشه‌

لیواری گاشە بەردەکە، وا هاتە بەر چاوم کە هەلبەزێیەوێ بۆ چەند چرکە
ساتیک لە هەوادا سوپایەوێ سوپایەوێ.
دواتر دەستی کرد بە کەوتنە خوارەوێ.

خوارەوێ...

خوارەوێ...

خوارەوێ...

خوارەوێ...

خوارەوێ...

شلپ! بە دەنگی شلپەیی لەرادەبەدەر توند بەر ئاوێکە کەوت و وێک
بەردیک نقووم بوو.

هەقە

لەو کاتەدا، دیمەنی ناو کۆخەکە بازاریکی شلەژاو بوو کە هیچ
لێکدانەوێیەکی بۆ ناکرێ. جیمز هینری تراتر بە لەشیکی شین و مۆر هەلگەپراو
لەسەر عەردی ژوورەکە، لە ناو تۆپەلێکی لێک ئالۆ لە هەزار پێ و کرمی
خاکی و جالجالۆکەو خالخالۆکەو گولە نەستیرە و کوللە دا، درێژ ببوو. لە
هەموو میژووی دنیادا، هیچ کەسێک تا ئەو کاتە سەفەری خراپتر لە سەفەری
نەم بوونەوێرە بێ بەختە نەکردووە. زۆر بە باشی دەستی پێکردبوو، بە یەک

دونيَا خۆشى و پىڭكەنينەو و بۆ چەند چركە ساتى يەكەم كاتىك كە كۆخەكە دەستى كرد بە سورانەوئى ھىواش و ئارام بۆ لاي پىشەو، ھىچ كەسك گىرنگى بەو جۆلە كەمە نەداو كاتىك كۆخەكە تاسەى كرد كردو ھەزار پى ھاوارى كرد: نەو پورە ئىسپانچ بوو! و دواتر تاسەى كرد كرد نەو پورە ئىسپاىكر بوو، دەنگى خۇشحالىيەكى زۆر لە ھەموو لايەكەو بەرزىو.

بەلام ھەركە كۆخەكە لە ناو باغەكە رۆشستە دەرەو و بە سەراوژىرى توندى گىردەكەدا رۆشستە خوارى، خىرايەكەى پتر بوو وەك شىتان خۆى ھەلدايە خوارى، ھەموو شتىك بوو بە مۆتەكەيەك. جىمز ھەلدايە ژىر سەققەكە، دواتر ھاتەو خوارى، دوايى بەر دىوارى تەنىشتەكانى كەوت، و دواتر دووبارە بۆ سەققەكە ھەلدا بۆ سەرەو و خوارەو، پشەو و پىشەو، ھەر چوار دەورى ژورەكە. لە ھەمان كاتدا بوونەوەرەكانى تىرش لە ھەوادا بۆ ھەر لايەك دەفرىن و كورسى و قەنەفەكانىش بە ھەمان شىو، چل و دوو پۆتىنەكانى ھەزارپىمان نەوت. ھەموو شتەكان و ھەمووان بەيەكەو گىرى درابوون. وەكو دەنكەكانى ناو شەققەقەيەكى زەبەلاح، كە دىيۆك شىتانە رايبەوشىنى و دەستىش ھەلنەگى. لەو ھەش خراپتر سىستىمى رووناكى ژووۋەكە واتە گۆلە نەستىرەكە تووشى كىشە ببوو و ژورەكە وەكو قىر تارىك بوو. ھات و ھاوارو قىژە و نەفرەت و ئالەى ئازار دەبىستراو ھەموو شتىك دەسورايەو دەسورايەو. جىمز چەنگى لە چەند پەتىكى نەستور كە بە دىوارەكەو نووسابوو گىر كردبوو، يەكسەر تىگەيشت نەو پەتانە پىتى

هه زارپیڅ پیله قهه داویشته تا جیمز له خوی دوور خاته وه، هاواری کرد:
 نهی گیله، بهرم ده! جیمز هه لدایه نهو سهری ژووره که و کهوته سهر پی
 کولکنه کانی پیره کولله. بو جاری دووهم کهوته سهر پیته کانی خانمی جالجالوکه،
 زور بی مانا بوو، کرمی خاکی بی چارهو دامویش، ههر جاره ی لهو سهری
 ژووره که بو نهو سهری ژووره که به هه وادا ده فپی، وه کو گورز له ملاو له ولا ده درا،
 له دواپی دا به ترس و لهرزه وه خوی له ده وری جیمز تالاند تا چیتړ هه لنه دری.



ناخ که سەفەرئەکی شەتتانه و ترسناک بوو!
 بەلام ئیستا هەموو شتێک تەواو ببوو و ژوورە که لەناکاو بێ جوڵەو
 بێدەنگ بوو. هەموویان بە ئارامی و بە دەم ئیش و ئازارەو دەستیان کرد بە
 خۆ رزگارکردن لە یەکتەر.

هەزارپێ هاواری کرد: کەمێکمان رووناکی پێبە!
 ئەوان هاواریان کرد: بەلێ، رووناکی، رووناکیمان پێی بە!
 گۆلە ئەستێرە داماو وەلامی دایەو: واخەریکم، بە هەموو توانامەو
 هەول دەدەم. تکایە لەسەر خۆ بن.

هەموویان لە بێدەنگیدا چاوەڕوان بوون.
 دواتر تیشکی سەوز و لاواز لە کلکی کرمە که تروسکایەو و، وردە
 وردە بەهێز و بەهێزتر بوو تا ئەو رادەیە، کە دەیان توانی دەورووبەری خۆیان
 ببینن.

هەزارپێ که لە ناو ژوورە کەدا بە لادا دەکەوت، وتی: چ سەفەرئەکی خوش
 و نایاب!

کرمی خاکی بە ئارامی دەیوت: من هەرگیز وەك جارنم لێ نایەتەو!
 خالخالکە وتی: هەروەها منیش. ئەو سەفەرە نیو عومری کردم.
 پیرە کۆلە که هەولێ دەدا خۆی خوشحال نیشان بدات، هاواری کرد: بەلام
 دۆستانی نازیزم، ئیمە گەشتین!

پرسیاریان کرد: کوی؟ کوی؟ گەشتینه کوی؟
 کوللە پیرە کە وتی: نازانم بەلام گەرە دەکەم شوێنێکی باشە.
 کرمی خاکی بە ناوومیدی وتی: ئێمە ئیستاکە لە قولایی کانزای خەلۆزی
 بەردین.

دەنیام لە چرکەساتەکانی دوایی دا ھەر بەرەو خوارو خواروتر دەپۆشتین.
 لە دڵمەو ھەستم پێکرد. ھێشتاش ھەر ھەستی پێدەکەم.
 کوللە پیر وتی: لەوانەیە ئێمە لە ناو ولاتیکی پر لە ئاواز و موسیقادا بین.
 جیمز بە خۆشحالیەو وتی: یا لە نزیک کەناری دەریا پر لە منداڵ لە ناو
 چەو لدا، کە نامادەن گەمەم لە گەڵ بکەن.

خالخالۆکە، کە رەنگی کەمێک زەرد ھەلگەپابوو، بە ئارامی وتی:
 بمبورن، ئایا من ھەلەم کە وا بیر دەکەمەو، خەریکین بە ئارامی
 بەرز دەبینەو و دەکەوینەو خوار؟

ھاواریان کرد: سەرە و خوار؟ مەبەستت چییە؟
 کوللە پیرە کە پێیوت: تۆ ھێشتاش بە ھۆی سەفەرەکەو گێژی.
 خولەکیکی تر ھالەت باش دەبی. ھەموو نامادەن ھەر ئیستاکە برۆینە
 سەرەو و سەیری دەورووبەری خۆمان بکەین؟

ھەموو بەیەکەو و تیان: بەلێ، بەلێ، با برۆین!

هەزارپێ وتی: من نامادە نییم بە پێ خواسی بێمە دەرەو. سەرەتا دەبێ دووبارە پوتینە کاتم لە پێ بکەمەو.

کرمی خاکی وتی: بیکە بە خاتری خوا، دووبارە دەست بەو قۆرپیاتەیی مەکەو.

خاڵخالۆکە وتی: وەرن هەموومان یارمەتی هەزارپێ بدەین تا زووتر لە پییان، بکات، وەرن.

هەموویان پێکەو ئەو کارەیان ئەنجامدا، خانمی جالجالۆکە نەبێ، خەریکی تەنینی پەڕەیهکی درێژ بوو کە لە ناو عەردی ژوورەکەو بەگاتە سەقفی کۆخەکە. کوللە پێر قسەیهکی ئاقلانەیی کرد کە نابێ کارێکی مەترسیدار بکەن و لە دەرگای سەرەکی بپۆنە دەرەو، چونکە نازانین لە کوێن، سەرەتا دەبێ هەموومان بپۆینە سەرەوێ کۆخەکە و سەیرێکی دەورووبەر بکەن.

هەر بۆیە نیو کاتژمێر دواتر، کاتیەک کە پەڕەکە تەواو بوو و هەلواسرا، چل و دووھەمین پۆتین، بە رێک و پێکی لە چل و دووھەمین پێی هەزارپێ کرا. هەموو نامادە بوون بپۆنە دەرەو. لە ناو ئەو خوشی و هات و ھاواریدا: مندالینە، وەرن بپۆین! ولاتی بەلیندراو! ناتوانم بۆ بینینی سەبر بکەم! هەموویان یەک بە یەک لە پەڕەکە چوونە سەر و، لە تونیلێکی تەنگ

و تارىكى تارادەيەك ستوونى بەلام كەمىك لىژ، لە سەقفەكەو رۆيشتە
سەرەو، تا بزر بوون.

هەژدە

خولەكىك دواتر، لە دەرەو لە هەوای ئازاد لە بەرزترین بەش، لە نزىك
قونچكى كۆخەكە راوەستان و لە بەر تيشكى بە هيتى خۆر چاويان
دەتروكاند، بە دلەراو كىتو لە دەورو بەرى خۆيان دەپوانى.

چى بوو؟

ئىمە لە كوئين؟

بەلام ئەو مەحاله؟

بروا ناكەم!

ترسناكە!

خالخالۆكە وتى: من پىم ووتن كە سەرو خوار دەكەين.

جىمز هاواری كرد: ئىمە لە ناوەراستى دەريايين.

بەراستى ئەوان لە ناوەراستى دەريادا بوون. شەپۆلى بەهيتى ئاو و
رەشەبا، زۆر بە خىرايى كۆخەكەى لە كەناراوەكە دوور كردبۆو و ئىتر
وشكايى نەدەبينرا. دەورو بەريان زەريای پان و بەرين و رەش بوو، قول و
برى. شەپۆلى بچوك بەر كۆخەكە دەكەوت.

هەموویان بە دەنگی بەرز وتیان: بەلام ئەو چۆن روویدا؟ مەزراکان لە کوێن؟ دارستانەکان لە کوێن؟ بەریتانیا لە کوێ؟ هیچ کەسێک تەنانت جیمزیش نەیدەزانی ئەو چۆن روویداوه.

کوللە پیرەکە کە زۆر هەولێ دەدا ترس و دڵپراوکی لە ناو دەنگیدا بشاریتەوه، وتی: خوشکان و برایان، من زۆر بەداخەوێم کە لەو وەزەعە ناخۆشە دایم.

کرمی خاکی وتی: ناخۆش! کوللە پیر و نازیزم، ئیتر ئێمە تەواو بووین! هەموومان خەریکی مردن! لەوانەیە من کوێر بم، دەزانی؟ بەلام شتەکە روون و ناشکرایە.

هەزارپێ هاواری کرد: پوتینەکانم دەریستن. ناتوانم بەو پوتینانەوه مەلە بکەم.

خاڵخالۆکە بە دەنگی بەرزەوه وتی: من هەر مەلە کردنیش نازانم.

گولە ئەستێرەکە بە ئاھ و ئالەوه وتی: هەروەها منیش.

خانمی جالجالۆکە وتی: هەروەها منیش! هیچ کام لەو سێ کچە ناتوانم

تۆزقالبیکیش مەلە بکەم.

جیمز بە ئارامی وتی: بەلام پتویست ناکات ئێو مەلە بکەن. ئێمە وا بە

باشی لەسەر ئاوەکەین درەنگ یا زوو کەشتی یەک هەر بێرەدا تێپەر دەبێ و

ئێمەش لەگەڵ خۆی دەبات.

هەموویان بە سەرسامیەوه لە جیمزەوه پامابوون.

خالخالۆكە پرسى: تۆ دۇنيای ناخنكىيىن؟

جىمىز ۋە لامى دايەۋە: بى گومان دۇنيام، بۇ خۇتان بېرۇن و بىيىنن.
 ھەموويان رايان كرده سەر ليۋارى كۆخەكە و سەيرى خوارەۋە و ئاۋى ژىر
 خۇيان كرده.

كوللە پىرەكە وتى: ئەۋ كۆرە راست دەكات، ئىمە بە جوانى لەسەر
 ئاۋەكەين. ئىستاكەش دەبى دابىشىن و ئارام بىن. ھەموو شتىك بە خىرو
 خوشى تەۋاۋ دەبى.

كرمى خاكى ھاۋارى كرده: ئەۋە قسەى بى مانايە! ھەرگىز كۇتايى ھىچ
 شتىك باش نىيە و، تۆش ئەۋە باش دەزانى.

خالخالۆكە لە بن گوى جىمىز بە ھىۋاشى وتى: كرمى داماو. ئەۋ ھەموو
 شتىك ۋەك كارەسات دەبىنى. ئەۋ لە شادى و خوشحالى بىزارە و تەنيا
 كاتىك كە ئانومىدە، خوشحالە. مەگەر سەير نىيە؟ بەرپاى من، ھەر كە
 يەكىك بوو بە كرمى خاكى ئىتر بەسە بۇ ئانومىد بوونى، تۆش ۋا بىر
 ناكەيتەۋە؟

كرمى خاكى خەرىكى قسە كردن بوو: ئەگەر كۆخەكە نقووم نەبى و
 ئەگەر ئىمە نەخىنكىيىن، ھەموومان لە برسان دىمرىن. ئەرى دەزانن لە دويىنى
 بەيانىەۋە ھىچ شتىكمان ناخواردۋە؟

هەزارپى ھاوارى کرد: خوايه گيان، راست دەکات. لە کۆتاييدا کرمى
خاکيش شتيكى راست و دروستى وت.

کرمى خاکی وتى: ناشکرايه راست دەکەم، وا دياره ئيمه ناتوانين لەم
دەوروپەرە هيچ شتيك بۆ خواردن پەيدا بکەين. هەموومان دەبى لاواز و
لاوازتر و تينوو تينوتر بين و، بە ئارامى و بە شتوويهكى زۆر ترسناک بمرين.
من هەر ئيستا خەريکه دەمرم. ورده ورده لەبەر کەمى خواردن وشک دەبم،
پيم باشتەرە بخينکيم.

جيمز وتى: ناخ خوايه گيان، تۆ دەبى کوير بى!
کرمى خاکی نەپاندی: خو تۆ باش دەزانى من کويرم. چ پيوست دەکات
بەسەر چاومى دادەيهوه.

جيمز خيرا وتى: هيچ مەبەستتيکم نەبوو، بمبوره، بەلام مەگەر نابيني؟
کرمى خاکی داماو ھاوارى کرد: ببينم؟ چۆن دەتوانم ببينم کاتيک کە
کويرم؟

جيمز هەناسەيهكى ئارام و قولى هەلکيشا و بە لەسەر خۆييهوه وتى:
مەگەر تۆ ناگادار نى ئەوەندەمان خواردن هەيه کە دەتوانى چەندە هەفته
بمانپاريزى؟

ئەوان وتیان: کوا؟ لە کوپيه؟

ئەو ديار و ئاشكرايه، كۆخەكە! كەشتىيەكەمان ھەمووى لە خواردن
دروست كراوہ!

ھاواريان كەرد: ئەى خواى گەورە، ھەرگىز بىرمان لەو نەكەردبۆوہ!
كوللەى پىر كە بە خۆشەويستىيەوہ دەستى لەسەر شانى جىمىز دانابوو،
وتى: جىمىزى ئازىزم، نازانم ئىمە بە بى تۆ چىمان دەكەرد. تۆ زۆر زىرەكى.
خوشكان وبراىان ئىمە ديسان رزگارمان بوو.

كرمى خاكى وتى: ھىچ وانىيە. مەگەر ئىوہ شىت بوون؟ ئىوہ ناتوانن
كەشتىيەكە بخۆن! ئەوہ تەنيا شىتەكە كە دەمانپارىزى.

ھەزارپى وتى: ئەگەر ئەوہ نەكەين لە برسان دەمرىن!
كوللە پىرەكە وتى: ئەى خوايە، ئەى خوايە، ھالمان لە پىشتريش خراپتر
بووہ.

خانمى جالبالۆكە وتى: ناكەرى تەنيا پارچەيەكى بچووكى لى بخۆين؟ زۆرم
برىيە!

جىمىز وەلامى داىيەوہ: دەتوانن ھەرچەندىكى پىتان خۆشە، بخۆن. چەندان
ھەفتە دەخايەنى تا بتوانن چالتيك لەو كۆخە زەبەلاحە بكەن. بە دلتىياىيەوہ
دەييينن، مەگەر نا؟

كوللە پىرەكە چەپلەى بۆ لىدا و ھاوارى كەرد: ئەى خوايە گيان، ديسان
جىمىز راست دەكات! چەند ھەفتە دەخايەنى! بە دلتىياىيەوہ وايە! بەلام ئىمە

نابى له هه موولايه كه وه ته ختايى كه شتیه كه مان كون بكهين. وا باشته زۆر به ئاسانى له تونيله كه وه كونى بكهين، ئه و تونيله ی كه پييدا هاتينه سه رى. خالخالۆكه وتى: بېرۆكه يه كى نايابه.

هه زارپى پرسى: كرمى خاكى، بۆ چى نيگه رانى؟ كيشه چيه؟
 كرمى خاكى وتى: كيشه... كيشه... ده ی باشه كيشه كه ئه وه يه كه هيچ كيشه يه كمان نيه!

هه موو ده ستیان كرد به پيكه نين: كرمى خاكى، خوشحال به، وه ره بخۆ. هه موويان به ره و زالكى تونيله كه روشتن و، ده ستیان كرد به ليكرده وه ی پارچه ی گه وه ره له گوشتى كۆخه زيپين و ئاوداره كه.
 هه زارپى كه پارچه كۆخه كانى له ده مى ده ئاخنى، وتى: ئاى، له راده به ده ر خوشه.

كولله پيره كه وتى: به تامه!

گوله نه ستيره كه وتى: بى وينه يه!

خالخالۆكه زۆر به فهرمى و ساردى وتى: ئه ی خوايه، چهند به تامه! به زه رده خه نه وه سه يريكى جيمزى كرد و ئه ویش به زه رده خه نه وه لامى دايه وه.
 به يه كه وه له سه ر ته ختايى كۆخه كه دانىشتن و به خوشحاليه وه ده ستیان كرد به كۆخ خواردن.

خاڭخاڭلۇكە وتى: جىمىز دەزانى تا نەم چركەساتەش، جگە لەو سەنە سەوز
و بچوكانەى سەر گوللى ناو باغەكان، ھەرگىز لە ژياندا تامى شتىكى ترم
نەكردوۋە. ئەوان تامىكى زۆر خۇشيان ھەيە، بەلام تامى نەم كۆخە لە
وانىش خۇشتەرە.

خانمى جالجالۇكە ھات تا لەگەلئان دابنىشىت، وتى: ئايا ئەو بەشكۇ
نىيە؟ مەن تا تامى نەم كۆخەم نەكردبوو، ھەمىشە وامدەزانى ئەو مىشانەى
گۆشتن^۷ و ئاودار و گەورەن و بە تۆرەكەمەو دەبن، لە دونيادا باشتىن
خواردن.

ھەزاربى بە دەنگىكى بەرز وتى: چ تامىك! لەرادەبەدەرە! ھىچ شتىك
تامى ۋەك ئەمە نىيە و تا ئىستاش نەبوۋە. دەبوو بمزانبىا، چونكە مەن
خۇشتىن خواردنى دونىام تام كەردوۋە! لەو كاتەدا ھەزاربى بە زارىكى پىر، كە
ئارى كۆخەكە لە چەناگەى دەچۆرايەو، كىتوپ دەستى كەرد بە گۆرانى وتەن.

مەن خواردنى بە تام و سەيرم

زۆر خواردوۋە

تەپۋى ۋەك جەللى، گەنەى سەر پىشتى گۆيدىرئۆى شاد

۷- مىشى گۆشت رەنگى سەوزو شىنى ھەيە و لەسەر كەلاكى گيانلەبەرمان دەنىشىت

يا لەوانەيە گوى خىزەكى كە لە لىتەو ئاوى بۆگەندا كولاون
 جوجكە مشكىكى برژاو لەگەل پلاو زۆر خۆشە
 خۆ ئەگەر چلكاويكى روونى بەسەردا كەن خۆشترىشە
 تا ئەو جىيەى لە يادەمە
 لەفەى گولى تازەم خواردوو
 تىكەلەى خرچسونە بە لىتە و ئاوى بۆگەنى سەوزو پيس،
 زەرگەتەى سوركراو بە رەشايى لولە سۆيەى مەتبەخ،
 چەند قاپ نىنۆكە شەيتانە،
 لەگەل كلكى نەرم و ناسكى مارمىلكە،
 چەند دۆلكەش سىسركى سرکەم خواردوو،
 بەلام زۆر جار تەنيا كلوخى كولاو دەخۆم
 ئەگەر ورد كرابى
 نىنۆكە شەيتانەى بى سەدەف
 كە بە بەھارات سوركرايىتەو چەند خۆشە
 نايا ئىو تە ئىستا
 هىلكەى ماسى خوينخۆر كە بە سەرپىيى مېش و مەگەز سور كرايىتەو
 خواردوتانە؟

(منیش ئەو كېشەيەم ھەيەو ئەو خواردنەم
 بە ھىچ جۆرىك پىتى خوش نىيە)
 من لە خواردنەكاندا
 عاشقى چەقروزيەكى تورتى زەرگەتەم
 كە لە ناو پارچە ناننىكى برژاودا
 لەگەل رۆنە كەرە تىكەل بىكرىت،
 ھەروەھا ترشى چەقلەكانى ژىشك چەند بە تامە
 نەگەر لەگەل پارچە گۆشتىكى سور كراوە بى،
 لە لاشەى نەژدىھايەك كە لە داريان داوہ
 نەگەر ئەو پارچە گۆشتە كۆن بى
 وابزانم پاوندىك دىنى
 نەگەر پاوندىك بەدى، وابزانم بە پۆستى خىرا
 لە ناو بەرمىلدا دەگاتە دەستت
 پىيە قەلەوہەكانى ھەشت پى چەندە خوشە
 كە لەگەل چا دەمخۆى
 من ھەمىشە عاشقى سوسىس بووم
 بە تايبەتى سوسىسى لاقە سەوزو قەلەوہەكانى بۆق
 و دلتىيام كە ئىوہش لەگەل ھاپران

که قاپیگی پر له خۆل ئەگەر روونی مه کینهی پێدابکهین
 خواردنیکی خۆشه بو شهو
 و پیتیست ناکات بۆتان شەرح کهم که ئەو خواردنه به لاشه،
 ده تانهوی پیتان بلیم بو روژی له دایکبووم چیم دهوی بو نانی شهو؟
 نانیکی گهرم که دروست بکری له لاشهی سه گیکي پودل^۹
 له ناو پارچه سۆندهیه کی ناسکی ناودار
 له گهل جەلییهك که بۆنی زۆر زۆر ناخۆشه،
 جەلییهك که له قامکی لاقی چهپی اورمی تورنگ^{۱۰} دروستکراوی
 (ئەو جەلییه زۆر خۆشه
 به لام ئەوهش بزانی
 که له کاتی خواردندا دهبی لوتتان بگرن).
 ئەو خواردنانهی که بۆم شەرح کردن
 له هیچ کوی دهست ناکهون،
 به لام گومانم نییه
 ئەگەر یهك ملیۆن لهوانه له قاپیکدا ئاماده کرابی
 دهتوانم هه مووان به جی بیلیم

۹- ناوی جۆره ره گەزێکی سه گه

۱۰- اورمی تورنگ مه مکهاریکی هێلکه که ره

بۆ يەك پارچەى بچووك و ناسك و خاوينى
نەم كۆخە نازىزە!

ئىستاكە ھەمويان خۆشحال بوون. رۆژى رووناك لە ئاسمانى شىندا
دەدروشاىەو، رۆژنىكى ئارام بوو. كۆخى زەبەلاح كە تىشكى رۆژ لە
تەنىشتەكانىدا بىرقەى دەداىەو، وەكو تۆپىكى زەبەلاحى زىرىن بوو كە لە
دەرياي زىوى دا سەرتاو كەوتبوو دەجولايەو.

نۆزدە

ھەركە خەرىك بوو خواردنەكەيان تەواو بكەن، ھەزارپى ھاوارى كرد:
سەيركەن!

شتىكى رەش و بچووك و جوان لەسەر ئاوەكەىە، سەيركەن!

ھەموو ئاورپان داىەو تە بىبىنن.

خانى جالجالوكە وتى: دوو دانەن.

خالخالۆكە وتى: يەكجار زۆرن.

كرمى خاكى كە نىگەرەن ببوو، پرسى: ئەوانە چىن؟

كوللەى پىر وتى: دەبى جۆرىك ماسى بن. لەوانەىە بىنە ئىرە بۆ ئەوەى

سەلامىكەمان لى بكەن.

کرمی خاکی وتی: کۆسه ماسین! له سهر هدر شتیک ده تانهوی گرهو
ده کهم، نهوانه کۆسه ماسین و دینه ئیره تا بمان خۆن!

ههزارپی وتی: چ قسه یه کی بی مانا! وا هاته بهر چاو، له ناکاو دهنگی
که میك له رزی و پیکه نین له سهر لیوه کانی بزر بوو.

کرمی خاکی وتی: من دلنیام نهوانه کۆسه ماسین! من ده زانم نهوانه
کۆسه ماسین!

و له راستیدا نهوانی تریش ده یانزانی به لām نهوانده ترسابوون که
نه یانده توانی قسه که ی پشت راست که نهوه.

بیده نگیه کی کورت بالی به سهردا کیشابوون. هه موویان به نیگه رانیه وه
چاویان له خواره وه بریوو، ده یانبینی کۆسه ماسیه کان نارام نارام به دهوری
کۆخه که دا ده سوپا ئینه وه.

ههزارپی وتی: گریمان نهوانه کۆسه ماسیش بن، ته گهر لهو سه ره وه
بمینی نه وه، هیچ مه ترسییه کیان بۆ ئیمه نییه.

به لām هدر لهو کاته دا که نهو قسه ی ده کرد، یه کیکیان له ناکاو ریگه ی خوی
گۆپی و به خیرایی ئاوه که ی شوق کردو ریك چوو بۆ لای کۆخه که. کۆسه
ماسیه که که میك وه ستاو و به چاوی بچووک و زیره که کانی سه یری کردن.

نهوان هاواریان کرد: لی ره دوور بکه وه! دوور بکه وه! دیوه زمه ی پیس و
چه په ل!

کۆسه ماسییه که به ئارامی و به ته مبه ئی زاری لیکرده وه (ئه ونده گه وه
 بوو که دهیتوانی کالسه که یه کی مندال به ته واری قوت بدات) و هیرشی بو
 کۆخه که برد.

هموو به نیگه رانییه وه سهیریان ده کرد.

ئێستاکه وه ئه وهی رابه ره که یان فره مانێ پێداین ، کۆسه ماسییه کانی
 تریش به ره و کۆخه که که و تنه مه له و، باز نه یه کیان به ده وری کۆخه که دا
 دروست کردو و به تو په ییه وه هیرشیان کرد. به لانی که مه وه بیسی دانه ن،
 هه مویان پال ده نین، هیرش ده که ن، کلکیان راده وشیتن و سه ر ئاوه که یان
 کردوو به که ف و کول.

له ناکاو نیگه رانی و قاوو قیژ له سه ره وهی کۆخه که دروست بوو.



خانمى جالجالۆكە پىيەكانى خې كردهو ھاۋارى كرد: ئاخ، نىتر فەوتايىن!
ئەوانە ھەموو كۆخەكە دەخۆن و ھىچى لى نامىنىتەو تا لەسەرى راوەستىن
و دواترىش دەست دەكەن بە خواردنى ئىمە!

خالخالۆكە ھاۋارى كرد: راست دەكات! ئىمە بۆ ھەمىشە فەوتايىن.
كرمى خاكى دەينالاند: ئاخ، نامەوى بخورىم! بەلام ئەوان لە پىش
ھەموواندا مەن دەخۆن چونكە زۆر قەلەو و ئاودارم، ئىسقانىشم نىيە!
خالخالۆكە رووى كرده جىمز و پرسى: ھىچ كارتىك نىيە ئىمە بتوانىن
بىكەين؟ تۆ بە دلنىايىيەو دەتوانى لەم ھالەتەدا بىرۆكەيەك بۆ رزگار بوونمان
بدۆزىتەو. لەناكاو ھەموويان سەيرى جىمزيان كرد.

خانمى جالجالۆكە لى پارايەو: بىرەكەو جىمز! بىرەكەو!
ھەزاربى وتى: خىراكە جىمز خىرا. دەبى رىگەيەك ھەبى تا بتوانىن
بىدۆزىنەو.

چاۋەكانيان لە جىمزەو پامابوو، نىگەران و بە شىۋەيەكى غەمناك و
ئومىدوار.

بەست

جیمز هیئەری تراتەر بە ئارامی وتی: رینگایەك هەیه پێم باشە تاقی
بکەینەوه. نالێم تێدا سەرکەوتوو دەبین...

کرمی خاکی هاواری کرد: پێمان بلی! زووکە پێمان بلی! هەزارهێ وتی:
هەر چی تۆ بلیی ئەنجامی دەدەین، بەلام زووکە پەلە بکە! پەلە!
خالخالۆکە وتی: بێ دەنگ بەو لێی گەری با ئەو کۆرە قسەکەمی بکات.
بەردەوام بە جیمز.

ئەوان کەمێک لە جیمز نزیکتر بوونەوه. هەموویان بۆ ماوهیهکی دوور و
دریژ وەستان.

لە کاتی ئەم چاوه‌ڕوانییەدا دەیان توانی دەنگی کۆسە ماسییەکان ناو
ئاوه‌کە ببیستن، کە لە ژێرەوه خۆیان لە کۆخەکە دەکوژان. زەبرەکان ئەوەندە
بەهێز بوون هەر کەسیکی نیگەرانی دەکرد.

جیمز بە هیواشی وتی: من...من... بەداخه‌وه هیچ سوودیکی نییه. و
سەری راوه‌شاند: بەراستی بەداخه‌وه‌م. لە بیرم کردبوو کە ئێمە داومان نییه.
ئێمە سەدان مەتر داومان پێویستە تا بتوانین ئەو کارە بکەین.

کوللەیی پیر بە توندی پرسی: چ جۆرە داویک؟

ھەر جۆر ئېك بىي بەلام دەبىي درېژو قايىم بىي.
 بەلام كۆپى ئازىزم، ئەو دەروست ئەو شتەيە كە ئىمە ھەمانە. ھەموو
 ئەو شتانەي دەتەوئى، ھەمانە!

چۆن؟ لە كۆي؟

كوللەي پىر ھاواری كەرد: كرمى ئاورىشم! تا ئىستا بىي ئاگا بووى لە
 كرمى ئاورىشم؟ ئەو ھىشتاش لە خوارەو لە ناو كۆخەكەيە! ئەو ھەرگىز
 ئاجولئىت! تەواوى رۆژەكە لە خوارەو و بە ئارامى دەخەوئى، بەلام ئىمە بە
 ئاسانى دەتوانىن بەخەبەرى بىيىن و ئاچارى بىكەين داومان بۆ دروست بىكات.
 خانى جالجالو كە وتى: ئەدى من؟ دەكرى بىرسم؟ منىش دەتوانم وەك
 كرمى ئاورىشم داو دروست بىكەم. من دەتوانم بە نەخش و نىگارىش بىچىم.
 جىمىز پەرسى: دەتوانى بە ئەندازەي پىتويست بىچنى؟

ھەر چەندەي بىتەوئى و، خىراش؟

بەدلىيايىھە! بەدلىيايىھە!

و قايىم؟

قايىترىن داو. بە ئەستورى پەنجەي تۆ! بەلام بۆ چى؟ دەتەوئى چى بىكەي؟
 جىمىز بە توندى رايگەيانە: دەمەوئى ئەم كۆخە لە ئاوەكە بىنمە دەرەو.

كرمى خاكى ھاواری كەرد: تۆ شىتتى!

ئەو تەنيا رىگەيە.

ئەو کۆرە شیتە.

گالتە دەکات.

خاڵخاڵۆکە بە نەرمی وتی: بەردەوام بە جیمز، چۆن چۆنی دەتەوێ ئەو

کارە بکە؟

هەزارپێ بە تورپیه‌وه وتی: پێموایە بە هێلیکۆپتەر!

جیمز بە ئارامی وەلامی دایه‌وه: بالێندە دەریایه‌کان، ئێرە پرە لە بالێندە

دەریایی! سەیری سەرەوه بکەن.

هەموویان تەماشای سەرەوه‌یان کرد و پۆلیک بالێندە دەریاییان بینی،

کە لە ئاسماندا دەسورپانه‌وه و دەسورپانه‌وه.

جیمز بەردەوام بوو: دەمه‌وێ داویکی درێژی ئاوریشم هەلبەگرم، سەریکی

لە ملی بالێندەیه‌کی دەریایی بئالێنم و، سەرەکه‌ی تریشی لە قونچکی

کۆخه‌که گری بده‌م. ئەو ئاماژە‌ی بۆ قونچکی کۆخه‌که کرد، کە وەکو

کۆڵه‌که‌یه‌کی کورته‌بنه‌ لە ناوه‌راستی کۆخه‌که‌ دابوو. دواتر دەمه‌وێ

بالێندەیه‌کی تر بگرم و ئەو کارە دووبارە که‌مه‌وه و دواتر یه‌کیکی تر و

یه‌کیکی تر.



نهوان هاواريان كرد: گالته جاپيه!

گيلانهيه!

بي مانايه!

بي سووده!

شيتانهيه!

و كوللەي پىر وتى: چەند بالئندەي دەريايى چۆن دەتوانن كۆخىكى زەبەلاح
 ۋەك ئەۋە بەرز كەنەۋە و ئىمەشى لەسەر بىن؟ ئەۋە سەدان و ھەزاران بالئندەي
 پىۋىستە. جىمىز ۋەلامى داىەۋە: ئىمە كەمى بالئندەمان نىيە. بۆخۇتان
 سەيركەن. ئىمە لەۋانەيە چۈارسەد، پىنسىد، شەشسەد... لەۋانەشە ھەزار
 دانەمان پىۋىست بى... نازانم... مەن دەبى لە قولاب تىھاۋىشتەن بەردەۋام بىم،
 تا ئەۋ ئەندازەي كە بۆ بەرز كەرنەۋەمان پىۋىستە. ئەۋان لە كۆتايىدا ناچارن
 ۋەك فەبۇل بەرزمان كەنەۋە. كاتىك فەبۇلنىكى زۆر بەدەيت دەست كەسىك،
 مەبەستم بە راستى زۆر زۆرە، دەچىتە سەرەۋە ھىزى ھەلگىشەنى ئەۋ بالئندە
 دەريايانە زۆر زىاترە لە فەبۇل. ئەگەر كاتى تەۋاۋمان ھەبى و، پىش تەۋاۋ
 بوۋنى كارەكەمان ئەۋ كۆسە ماسىيانە نقوۋمان نەكەن.

كەرمى خاكى وتى: تۆ بە تەۋاۋى تىكچۈۋى و ئەقلىت لە دەست داۋە!
 تۆ چۆن دەتەۋى داۋەكە بىكەي بە ئالاقە و لە مىلى بالئندەي بىئالينى؟
 پىمۋايە دەتەۋى بۆ خۆت بىفېرى و بىيان گرى!

ھەزاربى وتى: ئەۋ كۆرە شىتە!

خالخالۆكە وتى: بەيلىن با قسەكەي تەۋاۋ بىكات. جىمىز، بەردەۋامبە.

دەتەۋى چۆناۋچۆن ئەۋ كارە بىكەي؟

بە دانانى داۋ.

داۋ! چ جۆرە داۋىك؟

ناشکرایه، به کرمیټک. بالنده ده‌ریایه‌کان کرمیان پیخوښه، نه‌تانده‌زانی؟
و له به‌ختی نیمه‌ش، لیږه گه‌وره‌ترین، قه‌له‌وترین، په‌مه‌یی ترین، ناودارترین
کرمی خاکیمان هه‌یه.

کرمی خاکی به توندی وتی: هه‌ر لیږه‌دا ته‌واوی که! ټیتر به‌سه!
نه‌وانی تر که تامه‌زرؤی وته‌که ببوون، وتیان: به‌رده‌وام به، به‌رده‌وام به.
جیمز به‌رده‌وام بوو: بالنده ده‌ریایه‌کان ټیستاش نه‌ویان بینیه. هه‌ر له‌به‌ر
نه‌وه‌شه ژماره‌یه‌کی زؤریان له‌سه‌ر سه‌رمان ده‌سورپنه‌وه. به‌لام نه‌وان تا نه‌و
کاته‌ی نیمه لیږه راوه‌ستاوبین، ناویرن بیته خوارئ و بیگرن. له‌به‌ر
نه‌وه‌ش....

کرمی خاکی هاواری کرد: به‌سه! به‌سه! به‌سه! به‌سه! به‌سه! من نه‌و کاره ناکه‌م!
من رازی نا‌بم! من، من، من، من.

هه‌زارپښ وتی: بیده‌نگ به! خه‌ریکی نیشی خوت به!
من نه‌وه‌م پیخوښه.

کرمی خاکی تازیزم، هه‌ر چوټیک بی قه‌راره تو بخورتی جا جیاوازی چیه
که کوښه ماسیه‌کان بتخون یان بالنده‌ی ده‌ریایی؟
من نه‌و کاره ناکه‌م.

کولله‌ی پیر وتی: با جارئ گوی له پلانه‌که بگرین!

كرمى خاكى ھاۋارى كرد: بۇ من گىرنگ نىيە پلانەكە چىيە! من نامەۋى
پۆلىك بالئەدى دەرياي ئەۋەندەم دەنوكم لىبەن تا دەمرم.
ھەزارپىۋى: تۆ دەبىتە قوربانى. ئەۋەندە تەمەنەى ماۋمە قەرزدارى تۆ
دەم.

خانى جالجالوگە ۋتى: ھەروھە منىش، ناويشت لە ھەموو رۆژنامەكاندا
چاپ دەكرى و دەنووسن: كرمى خاكى گىيانى خۆى دەكاتە قوربانى تا
دۆستەكانى رزگار بكات...
جىمىز پىۋى ۋتن: بەلام ئەۋ نايىتە قوربانى. ئىستا گوى لە من بگرن. ئەۋە
ئەۋ كارەيە دەبىۋى بىكەين...

بىست و يەك

كاتىك جىمىز پلانەكى شىكرەۋە ، كۈللە پىرەكە بە دەنگىكى بەرزەۋە
ۋتى: ئەۋ پلانە زۆر زىرەكانەيە.
ھەزارپىۋى رايگەياند: ئەۋ كۆرە بلىمەتە! لە كۆتايىدا دەتوانم پوتىنەكانم لە
پىۋى بكم!
كرمى خاكى دامە و بە نالەۋە ۋتى: ناخ، من دەبىۋى ئەۋەندە دەنوكم
بەركەۋى تا دەمرم.
نا ھەرگىز وا نىيە.

بۆچی، دەزانم که دەمرم! هەتا ناتوانم ئەوانەش ببینم که بۆلام دێن،
چونکه من چاوم نییه.

جیمز رویشته پیشهوه، دەستی له ملی کرم کردو وتی: من ناهێلم ئەوانە
هاتا دەستیشیان بگاته تۆ. بەلێن دەدەم که نەهێلم. بەلام دەبی پەله بکهین!
سەیری خوارەوه بکهن.

کۆسەماسی زیاتر دەوری کۆخەکیان داوه. هەرکۆسە ماسی بوو له ناو
ئاوه که هەلەدەقولا. لانی کەم نەود یا سەدانه دەبوون و نەفەرەکانی کۆخەکه
لهو سەرەوه، دلتیا بوون کۆخەکه ورده ورده دەچیتە خوارەوه.

جیمز هاواری کرد: هەر کەس لەسەر جینگەیی خۆیهوه! خۆتان هەلەن!
چرکەیه کیش نابێ لەدەست بدەین. جیمز ئیستا سەرکردهیه و هەموویان ئەوه
دەزانن. هەرچی جیمز دەیوت، به قسهیان دەکرد.

جیمز فەرمانی دا: هەمووتان جگه له کرمی خاکی برۆنه خواری.
ئەوان لەخوایان دەویست، له کاتی کدا له زالکی تونێلهکەوه دەچونه
ژووری، وتیان: بەلێ! بەلێ! زووکهن! دەبی پەله بکهین!

جیمز هاواری کرد: و تۆ هەزاربێ! خیراکه برۆ بۆ خواری و کرمی ئاوریشم
بخره گەر! پێی بلێ داویکی وامان بۆ بچنی بێ وینه بیت! ژیا نییه
پەیهندی بهو داوهوه ههیه! و هەر ئەو تکایهشم له ئیوه ههیه، خانگی
جالجالتوکه! زوو برۆنه خوارەوهو دەست بکهن به تەنینهی داوهکه.

بیست و دوو

لە ماوەی چەند خولەکیەک دا ھەموو شتێک نامادە کرا.
بێدەنگی بالێ بەسەر کۆخەکەدا کێشابوو. ھیچ کەسێک نەدەبینرا. ھیچ
کەس جگە لە کرمی خاکی.

نیوێ کرمی خاکی وەک سوسیسیکی پەمەیی و ئەستورو ناوداری
گەورە، بە بەستە زمانی لە ژێر تیشکی خۆر بوو، تا ھەموو بالەندە
دەریایەکان ببینن. نیوێکە ی تری لە خوارەووە لە ناو تونێلەکەدا
ھەلواسرابوو.

جیمز لە نزیک کرمی خاکی لە زالکی تونێلەکە ھەلتوتەکاوو، رێک لە بن
تەختایی کۆخەکە، چاوەڕوانی یەکەم بالەندە دەریایی بوو. جیمز داوینکی
ئاوریشمی بە دەستەووە بوو.

کوللە ی پیر و خالخالۆکە کەمێک خوارتر لە ناو تونێلەکە داوون و کلکی
کرمی خاکیان گرتبوو و نامادە بوون بە خێرای، ھەرکە جیمز فەرمانی دا،
لە مەترسی بی پارێزن و رایبکێشنە خواری.

و زۆر لە خوارتر لە ناو دەنکە گەورەکە ی کۆخەکە، گولە نەستێرەکە
ژوورەکە ی رووناک کردبۆوە تا ئەو دوو جۆلایە، واتە کرمی ئاوریشم و خانمی

جالجالۆكه كه خەریكى چننن، بەرچاویان روون بۆ. هەزارپیش بە خۆشیەوه
لە خوارەوه هانیدەدان بۆ کاری زیاتر و، جیمزیش جار بە جار زۆر بە هیواشی
گوێی لە دەنگی دەبوو كه هاواری دەکرد: بچنە، کرمی ئاوریشم، بچنە،
بوونەوه‌ری زل و قەڵەو و تەمبەل! خێراتر خێراتر دەنا فریّت دەدەمه
بەردەمی کۆسە ماسییەکان!

جیمز بە هیواشی وتی: یەكەم بۆلەندی دەریایی خەریكه دیت. مەجۆلی،
کرمی خاکی. ئارام بە. بەشەكه‌ی تری جەستەت ئامادە‌ی راکێشانه بۆ
خوارەوه!

کرمی خاکی لێی پارایەوه: تەكایە رێگە مەدە بەر دەنوكم بەدن.
ناهیتم، ناهیتم، وەسەس....

جیمز لە گۆشەیه‌کی چاویەوه بۆلەندییه‌کی دەریایی بینی، كه بە خێرای
دیتە خواری بۆ لای کرمی خاکی و دواتر لە ناكاو ئەوەنده نزیک بۆوه جیمز
توانی چاوه‌ ره‌ش و بچووکه‌کان و دەنوكه‌ خواره‌كه‌ی ببینی. دەنوكی کرابۆوه
و ئامادە بوو پێداتە کرمه‌كه‌ و پارچه‌ گۆشتیکی نایاب لە پشته‌ی بکاته‌وه.
جیمز هاواری کرد: راکێشن!

کولله‌ی پیر و خالخالۆكه‌ کلکی کرمه‌كه‌یان قایم راکێشا و دروست وه‌كو
کاری سی‌حر بازی، کرمی خاکی لە ناو تونێله‌كه‌دا بزر بوو. لە هه‌مان کاتدا
جیمز ده‌ستی به‌رز کرده‌وه و بۆلەندی ده‌ریایه‌كه‌ رێك فری بۆ ناو ئالقه‌

ئاوریشمه‌که‌ی که ئەو رایگرتبوو، و ئالقه‌که که به شاره‌زایه‌کی تایبەت دروست کرابوو، به ئەندازه‌ی پتووست (بەلام ئەک یە‌کجار زۆر) له ملی بالنده‌که توند بوو و بالنده‌که که‌وته ناو داوه‌که.

کولله‌ی پیر که چاوی له ده‌ره‌وه‌ی تونێله‌که برپیوو، هاواری کرد: ئافه‌رین جیمز!

بالنده‌ی ده‌ریایی فری و جیمز داوه ئاوریشمه‌که‌ی به‌ردا تا به‌رزى بکاته‌وه. جیمز نزیکه‌ی په‌نجا مه‌تر داوی به‌ردا و دواتر سه‌ره‌که‌ی تری له قونچکی کۆخه‌که به‌ست.

ئەو له‌و کاته‌ی که خۆی داویشه‌ ناو تونێله‌که، هاواری کرد: جارێکی‌تر! کرمی خاکی وه‌ره‌وه سه‌رئ! هه‌زاری، هه‌ندیکی‌تر ئاوریشم بینه! کرمی خاکی نالاندی: ئاخ، من هه‌رگیز نه‌وهم پیخۆش نییه، من ته‌نیا له چنگی نه‌وێتر رامکرد! ته‌نانه‌ت له‌سه‌ر پشتم هه‌ستم به‌ بای باله‌کانی کرد که به‌ خێرای به‌ره‌و رووم ده‌هات!

جیمز به‌ هیواشی وتی: وسس! ئارام به! یه‌کیکی‌تر خه‌ریکه‌ دئ.

ئه‌وان دووباره هه‌مان کاریان کرده‌وه.

و دووباره، دووباره و دووباره بالنده ده‌ریایه‌کان به‌م شیوه‌یه هه‌ر ده‌هاتن و جیمز یه‌ک له‌ داوی یه‌ک ده‌یگرتن و له قونچکی کۆخه‌که‌ی ده‌به‌ستن.



ئهو له کاتی کدا ئاره قه ی ناوچاوانی ده سپییه وه، هاواری کرد: سهت دانه
بائنده ی ده ریایی!

ئهوان هاواریان کرد: بهرده وام به! بهرده وام به جیمز!

دوو سهت باائنده ی ده ریایی!

سیسهت باائنده ی ده ریایی!

چوار سهت باائنده ی ده ریایی!

کۆسه ماسییه کان وه ئه وه ی ههستیان به مهترسی له دهستدانی
نیچیره کانیاان کرد بۆ، به تورپییه کی زیاتره وه قایم خۆیان له کۆخه که
ده کوتا و کۆخه کهش بهر بهر له ناو ئاوه کهدا دهرویشه خواره وه.

جیمز هاواری کرد: پینسهت باائنده ی ده ریایی!

ههزاری بۆ له خواره وه هاواری کرد: کرمی ئاوریشم ده لۆ ئاوریشمه که ی
خهریکی تهواو بوونه. ده لۆ ناتوانی زۆر بهرده وام بۆ. ههروه ها خانمی
جالجالو کهش!

جیمز وه لایمی دایه وه: پیتیان بلۆ ده بۆ بتوانن! نیستاکه نابۆ کاره که یان

رابگرن!

یه کیکیان هاواری کرد: ئیمه خهریکین بهر وه سهر ده پۆیین!

نا!

من ههست ده کهم!

بەلەندەییەکی تر بگرە، خێرا!

هەمووتان بێدەنگ، بێدەنگ! یەکیکیان ئیستا خەریکە دیت!

ئەو پێنسەت و یەكەم بەلەندی دەریایی بوو، كە جیمز گرتی و لە قونچکی كۆخەكە لە تەنیشەت ئەوانی تری بەست، كۆخە زەبەلاحەكە لە ناكاو و بە ئارامی دەستی كرد بە بەرز بوونەو و هاتنە دەرەو لە ئاوەكە.

ناگادار بن! وا دەروێن! منداڵینە خۆتان توند بگرن!

بەلام دواتر وەستا.

و هەلواسرا.

هەلواسرابوو جۆلانەی دەكرد بەلام بەرزتر نە دەبۆه.

بنی كۆخەكە هیشتا هەر لە ئاوەكە دابوو. دروست وەك تەرازویەکی راست و ورد، كە تەنیا پێویستی بە كەمێك قورسایی بوو تا بە لایەكدا بكهویت.

كوللەی پیر كە لە تونیلهكەو سەیری دەرەوێ دەكرد، هاواری كرد:

یەكێکی ترمەن بەسە. ئیمە تا ئەندازەیهك بەپێكەوتووین!

ئەمە ئەو چركەساتە مەزنەیه كە چاوەروانی بووین. بەلەندی دەریایی

پێنسەت و دووھەمیش بە ئاسانی گیراو لە قونچکی كۆخەكە بەسترا...

و دواتر لە ناكاو...

بەلام بە ئارامی...

شكۆمەندانە وەك بەلۆنێکی زەردی ئەفسانەیی...

له کاتیڤدا هه‌موو بالنده ده‌ریایه‌کان به داوه‌کانه‌وه به‌سترا بوونه‌وه و هه‌ولیان ده‌دا خۆیان رزگار بکه‌ن... کۆخه زه‌به‌لاحه‌که له ئاوه‌که هاته ده‌ره‌وه و به‌رز بۆوه به‌ره‌و ئاسمان.

بیست و سی

له چاو تروکانیڤدا، هه‌موو هاتنه‌وه سه‌ره‌وه بۆ سه‌ر کۆخه‌که!
 هاواریان کرد: ناخ چه‌ند جوانه!
 خوا حافیز کۆسه ماسییه‌کان!
 ئای، کوره، رینگه‌ی راستی سه‌فه‌ر کردن ئه‌مه‌یه!
 خانی جالجالۆکه که له خۆشیان هاواری ده‌کرد، خۆی به ناوقه‌دی
 هه‌زاریتۆه نووساند، هه‌موویان به ده‌وره‌ی قونچکی کۆخه‌دا ده‌ستیان کرد به
 سه‌ما کردن. کرمی خاکی له‌سه‌ر کلک وه‌ستا بوو له خۆشیان چه‌مینی
 نه‌بوو. کولله‌ی پیر له هه‌وادا هه‌لبه‌زو دابه‌زی ده‌کرد. خالخالۆکه به په‌له
 رو‌یشت و باوه‌شیکی توندی له جیمز دا. گوله‌نه‌ستیره که له حاله‌تی ئاسایدا
 زۆر شه‌رمه‌ن و که‌م دوی بوو، له نزیک زالکی تونیله‌که دانیشتبوو و به
 خۆشحالیه‌وه ده‌ره‌وشایه‌وه. هه‌تا کرمی ئاو‌ریشم که ره‌نگ زه‌ردو ماندوو
 ده‌هاته به‌ر چاو، له تونیله‌که خزایه ده‌ره‌وه تا سه‌یری ئه‌و فرینه‌ بکات، که
 پتر له موعجیزه ده‌چوو.

ئەوان بەرەو سەر و سەرۆتر دەپۆشتن، زۆر بە خێرایى بە ئەندازەى بورجى
كەنيسەيەك لە ئاستى زەريا بەرزبونەوه.

جيمز ھەركە سەما كردن و ھات و ھاوارەكەيان راوەستا، پێى وتن: من
كەمێك بۆ كۆخەكە نىگەرەم. نازانم كۆسەكان لە ژێرەوه چەند زيانيان بە
كۆخەكە گەياندووە. مەحالە لەو سەرەوه بتوانين لەو تىبگەين.

خانمى جالجالۆكە وتى: رینگە بەدەن برۆمە ئەو تەنیشته و لێى تىبگەم.
ھیچ گرنگ نىیە، ئاسوودە بن و بێ ئەوێ چاوەروانى وەلام بێت، خێرا
داویكى درێژى ئاوریشمى پەیدا كرد، سەرى داوێكەى لەقونچكى كۆخەكە
گرێ داو وتى: لە چا و تروكانیكا دەگەرێمەوه، دواتر بە ئارامى چوووە سەر
لێواری كۆخەكەو خۆى فەیدایە خواری، لەگەڵ چوونە خوارەوێ داو
ئاوریشمى كە زیاتر دەكرایەوه.

ھەموو ئەوانەى لە گەلێ بوون بە نىگەرانیەوه لە دەورى ئەو شوێنە
كۆبونەوه، كە لێیەوه رۆشستبۆ خواری.

خالخالۆكە وتى: ئەگەر داوێكە بپچرێ زۆر مەترسیدارە.

بێدەنگیەكى تەواو بەلێ بە سەر ئەو شوێنەدا كیشا.

كوللەى پیر وتى: خانمى جالجالۆكە، ھالە باشە؟

دهنگی خانمی جالجالوکه له خوارهوه هات: به لئی، سوپاست ده کهم،
خه ریکه دیمه وه سه ری. ههنگاو به ههنگاو به داوه ناو ریشمه که دا هاته وه
سه ری، هه ر لهو حالته دا داوه که ی به وردی له ناو خۆیدا خپ کرده وه.
لییان پرسى: زۆر خراپه؟ هه مووی خوراوه؟ له هه موو شوینیکى کونى
گه و ره گه و ره دروست بووه؟

خانمی جالجالوکه به خوشحالیه وه خۆی گه یانده سه ره وه ی کۆخه که، به لām
سه رسامى به سیمایه وه دیاربوو، وتى: بپوا ناکهن! لهو خواره وه زۆر به
زه حه مت شوینیک ده دۆزیته وه زیانى پینگه یشتبى! کۆخه که هه ر ده لئى ده ستى
لینه دراوه. ته نیا له چهنده پارچه یه کى بچووک بهو لاره که لی ره له وى
هه لکه ندراره، هه یچ شتیکى تر نییه. جیمز پیوت: به دلتیاییه وه تۆ هه لئى.

هه زاربى وتى: ناشکرایه که نه وه راست نییه.

خانمی جالجالوکه وه لāmى دایه وه: سویند ده خۆم که هه ل نه بووم.

به لām سه دان کۆسه ماسى له ده ورمان بوون.

نه وان ناوه که یان که فاوى کردبوو.

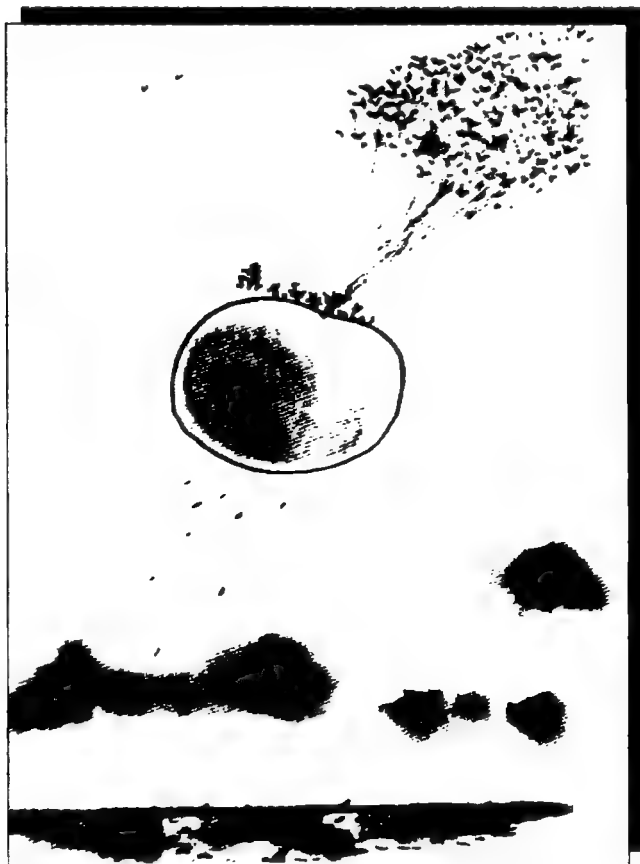
به لām دیتمانن چۆن ده مه گه و ره کانیا ن کرده وه و پیکیا ن داده دا!

خانمی جالجالوکه وه لāmى دایه وه: بۆ من گرنگ نییه نیه و چیتان دیوه،

نه وان به دلتیاییه وه زیانیکی زۆریان به کۆخه که نه گه یاندوه.

هه زار پى پرسى: نه دى بۆ ئیمه خه ریک بوو ده خنکاین؟

کولله ی پیر رای خوی وت: له وانه یه نیمه نقوم نه بووینایه! له وانه شه نیمه
 نه و نه ده ترساین پیمان و ابووه ده خینکیتین.



له راستیدا ئەو بیرۆکه له هەموو ئەو شتانەی دەیانزانن، له راستییەوه نزیکتر بوو.

هەر وەك دەزانن كۆسە ماسی قەپۆزی زۆر درێژ و نوک تیژی هەیە، زاری بە شیویەکی زۆر سەیر لە ژێر دەم و چاویەتی و زۆر لە پشتهوەیە. لەبەر ئەوە بۆ كۆسە ماسی تا ئەندازەیەك مەحالە ددانەکانی لە شتیکی خوارو ساف و پانی وەك دیواری كۆخەكە بچەقیئێ. تەنانەت ئەگەر هەلیشگەرپیتەوه ناتوانی، چونکە قەپۆزی هەمیشە رێگەی لێی دەگرێ. ئەگەر تاكو ئیستا سەگیکی بچووکتان بینیبێت کە هەول دەدات ددانەکانی لە تۆپێکی زۆر گەوره بچەقیئێ، ئەو کات دەتوانن وای دابنێن کە ئەو مەسەلەیه لەبارەي كۆسە ماسییەکان و كۆخەكەش دا بەو شیوەیه.

خالخالۆكە وتی: دەبێ جۆره سیحریك بێ. لە وانەیه كونهكان بۆ خۆیان پڕ بووبنەوه.

جیمز هاواری كرد: سەیركەن! كەشتی یەك لەو خوارەوێه!
هەموو پرایان كرده تەنیشتی كۆخەكە. تا ئەو كاتە هیچ كامێکیان كەشتیان نەدیوو.

وا دیاره گەورەیه.

سێ دوکەلکێشی هەیه.

تەنانەت ئەو كەسانەش دیارن كە لەسەر سەكۆیهكەي راوەستان.

وهرن دەستیان بۆ راوهشینین. پیتان وایه دەتوانن بمان بینن؟
 نه جیمزو نه هیچ کامیان ئیتر نهیاندەزانی. بەلام ئەو کەشتیە ی که له
 ژێریانەوه تێدەپەری، لەراستیدا کەشتی کۆیە صری^۱ بوو، که له کەنالی
 بەریتانیاهو دەرۆشت بۆ ئەمریکا، کەشتیەوانەکه به سەرسامیەوه له گەڵ
 گروپێک ئەفسەر لەسەر سەکۆی کۆیە صری راوهستابوون، هەموویان لەو تۆپە
 خڕ و گەورەیه پامابوون، که بەسەر سەریانەوه هەلواسرابوو.

کەشتیەوانەکه وتی: ئەوهم خۆش ناوی.

ئەفسەری یەكەم وتی: هەروەها منیش.

ئەفسەری دووهم وتی: پیتان وایه بەدوامانەویه؟

کەشتیەوانەکه به قاووقیژەوه وتی: خۆ پێم وتن ئەوهم خۆش ناوی.

ئەفسەری یەكەم وتی: لەوانەیه مەترسیدار بی.

کەشتیەوانەکه هاواری کرد: خۆیتە! چەکیکی نەینییە! خوایه گیان! هەر نیستاکە

پەيامێک بۆ شازن بنێرن. ولات دەبی لە نامادە باشی دابی. دوورینه کەم بدەنی.

ئەفسەری یەكەم دوورینه کە ی دا به کەشتیوانەکه و ئەویش به چاوی

خۆیەوه نا.

کەشتیەوانەکه هاواری کرد: هەموو شوینیکی پەرە له بالندە، ئاسمان پەرە له

بالندە! کەس نازانی ئەوانە خەریکی چین؟ سەبرکەن! کەمیکی بوەستن! چەند

كەسى لەسەرە. دەتوانم جولەكەيان بېينم! لەوى يەك، يەك، واتا مەن ئەو
نەفرەتتەم بە باشى رىك خستوۋە! لە مېرمنداللىك دەچى بە پانتوللىكى سى
چارەگەۋە! بەلى بە جوانى دەبېينم كە مېرمنداللىك بە پانتوللىكى سى
چارەگەۋە لەو سەرەۋە راوستاۋە! لەوى يەك، يەك، لەوى يەك، يەك، يەك،
جۆرىك خالخالۆكەى زەبەلاحە.

ئەفسەرى يەكەم وتى: ئىستا كەمىك بىدە بە مەن، كەشتىەوان!

و كۆللەيەكى سەۋزى زەبەلاح!

ئەفسەرى يەكەم بە توندى وتى: كەشتىەوان! كەشتىەوان! تەكا دەكەم!

و جالجالۆكىكى زەبەلاح!

ئەفسەرى دوۋەم بە ھىۋاشى وتى: خاۋايە گيان، ديسان خواردوۋىيەتتەۋە.



كەشتیەوان ھاواری كرد: ھەزارپێھەکی زەبەلاح، بەراستی زەبەلاح!
 ئەفسەری یەكەم وتی: بانگی دكتۆری كەشتیەكە بكەن،
 كەشتیەوانەكەمان ھالێ باش نییە.
 خولەكێك دواتر، تۆپە گەورە و خڕەكە لە ناو ھەورەكاندا بزر بوو،
 ئەوانە ی لەسەر كەشتیەكە بوون ھەرگیز نەیانتوانی بیبینەو.

بیست و چوار

بەلام لەسەر كۆخەكە، ھەموو ھەر خۆشھال بوون.
 كرمی خاکی وتی: نازام ئەم جارەیان سەر لە كۆی دەردێنین.
 ئەوان وتیان: چ بایەخیكی ھەیە؟ ھەمیشە باندە دەریایەكان درەنگ یا
 زوو دەگەرێنەو بۆ كەنار دەریا.
 ئەوان بەرە بەرە سەرتر دەروێشتن، لەسەرەوێ بەرزترین ھەور،
 كۆخەكە لە لایەكەو بۆ لایەکی تر دەفری و بە ئارامی دەھات و دەچوو.
 خالخالۆكە پرسى: بەپای ئێو ئیستا كاتیكی باش نییە بۆ ئاواز و
 مۆسیقا؟ پیرە كوللە پات چییە؟
 كوللە ی پیر كە لە كەمەریەو دوولا ھاتبوو، وەلامی دایەو: بە
 خۆشھالیەو، خاتوونی بەرێز!

ھەممويان ھاۋاريان كرد: ئاھ، ئاھاي، كۈللە دەيەۋى ئاۋازىكىمان بۆ
بژەنى. و يەكسەر ھەممويان لە دەورەى ژەنيارى سەوز كۆيۈنەۋە و
كۆنسىرت دەستى پىكرد.

لەو چركەساتەى كە يەكەم نۆتى مۇسقىقا لىدرا، بيسەران بە تەۋاۋى مات
و بىدەنگ بوون. جىمىز ھەرگىز مۇسقىقايەكى ئەۋھا خۆشى نەبىستبوو. لە
ناو باغى مائەۋە ئىۋارانى ھاۋىن، زۆر جار گۆى لە دەنگى ئەو كۈللانە
دەبوو، كە جىرە جىريان دەكرد، ھەمىشە ئەو دەنگەى پىتى خۆش بوو كە
كۈللەكان دەريان دىئا. بەلام ئەمە شتىكى تر بوو، بەراستى مۇسقىقا بوو،
ھەم نەۋاۋ رىكخراۋ و ھەموو شتەكانى تىرى.

و كۈللەى پىر سازىكى لەرادەبەدەر جوان و خۆشى دەژەنى. ۋەكو دەنگى
كەمان ۋابوو! رىك لە ژەنىنى كەمان دەچوو! قەۋسى كەمانەكە، واتە ئەو
بەشەى كە دەيۈلۈنن، پىتەكانى پىشتەۋەى بوو، ژىتەكانى كەمان، واتە ئەو
بەشەى دەنگى لى دەردەچى، سەر لىۋى بالەكانى بوو.

تەنيا كەلكى لەبەشى سەرەۋەى رانەكانى ۋەردەگرت و سەر و خوارەۋەى
پىدەكرد و، بە شارەزايەكى لەرادەبەدەر لە سەر بالەكانى دەخشاند. ھەندىك
جار بە ئارامى، ھەندىك جارىش بە خىراى، بەلام ھەموو كات ھەر بە
نەرمى. ئەۋە رىك ئەو شىۋەيە بوو كە كەمان ژەنىك بە شارەزايەكى تەۋاۋ،

قەوسى كەمانەكەى بەكار دىنى و ئاوازەكە دەخولقىتى، ئاسمانى شىنى دەوربەرى خۇيان پىر كىرەبوو لەو ئاوازە سىحراويە.

كاتىك بەشى يەكەم كۆتايى ھات، ھەموويان شىتەنە چەلەيان لىدا خامى جالجالۆكەش راوہستا و ھاوارى كىرە: ئافەرىن! دەستخوش! كەمىكى تىرىش بۆەنە!

كوللەى پىر بە جىمىز پىكەنى و لىي پىرسى: جىمىز، پىت خۇش بوو؟ جىمىز وەلامى دايەوہ: ئا، عاشقى بووم! زۆر جوان بوو! رىك لەو دەچوو كە كەمانىكى راستىت لە دەست دابى!

كوللەى پىر ھاوارى كىرە: كەمانىكى راستى! خوايە گيان، پىتمخۇش بوو! كۆرى ئازىزم، مەن كەمانىكى راستىم! ئەو بەشىكە لەجەستەم!

جىمىز لىي پىرسى: بەلام ئايا ھەموو كوللەكان وەكو تۆ كەمان دەژەن؟ ئەو وەلامى دايەوہ: نا، ھەموويان نا! ئەگەر دەتەوى بزانى، مەن كوللەيەكى شاخ كورتم. دەبىنى دوو شاخى كورت لەسەرم ھاتۆنەتە دەر، ئالیرە. زۆر كورتەن، واہ؟ لەبەر ئەو بە شاخ كورت ناوم دەبەن، ئىمەى شاخ كورتىش تاكە كوللەيەكىن كە قەوس بەكار دىنىن تا وەك كەمان مۇسقىقا بۆەنەن. خزم و كەسە شاخ درىژەكانم، ئەوانەى شاخى درىژ و خواريان ھەيە، تەنیا بە لىك خشانى سەر بالەكانيان مۇسقىقا دەژەن. ئەوان كەمان نىن،

ئەوان بالّ لىككەرن. لەوانەشە دەنگىكى تارادەيەك نزم دەريىنن، دەنگىك كە
زىياتر لە باغجۇ دەچى نەك كەمان.^{۱۲}

جىمىز بە دەنگىكى بەرز وتى: ھەمووى ھەر سەرسورپھىنەرە. تاكو ئىستا
بىرم لەو نەكردبۆۋە، كە كوللە چۆن دەنگ دەردىنى.

كوللە پىر بە مىھرەبانيەۋە وتى: دۆستى گەنج و ئازىزم، لەم دونىايەى
ئىمەدا زۆر شت ھەيە، كە تۆ ھىشتا بىرت لى نەكردۆتەۋە، بۆ غوونە بەپراى
تۆ گوئيەكانى من لە كوئين؟

گوئيەكانت؟ ئاشكرايە بەسەرتەۋەن.

ھەموو دەستيان كىر بە پىكەنن.

ھەزارپى بە دەنگىكى بەرز وتى: ماناى تۆ تەننەت ئەمەش نازانى؟

كوللە پىر زەردەخەنەيەكى بۆ جىمىز كىردو وتى: دىسان ھەلى بىنە.

مەحالە لە شوئىنىكى تىر بن.

ئاخ، نابى؟

باشە، ئەۋە باۋەپم كىرد، لە كوئين؟

كوللە پىر وتى: رىك لىرە، لە ھەردوۋ لای سىكم.

نا، ئەۋە راست نىيە.

ناشكرايه كه راسته. ئەوه كوێ سەيره؟ پتويسته سيسرکه كانی نامۆزام
و كوللە شاخ درێژه كان بېینی، تا بزانی گوتیه كانیان له كوێن.
له كوێن؟

له سەر پتیه كانیان. له سەر دوو پتیی پتیشه وهیان، دروست له بن ئەژنۆیان.
هەزارپێ بە تورپه بیهوه وتی: واتە تۆ ئەوهشت نەده زانی؟
جیمز وتی: گالتە دهكەى. مەحاله كه سێك گوتیه كانی له سەر پتیه كانی بێ.
بۆچی مەحاله؟
چۆنكه... چۆنكه گالتە جارپیه.

هەزارپێ كه وهك هەمیشه پتیه كەنى و ددانە كانی دەرده خست، وتی:
ده زانی به پای من چ شتێك گالتە جارپیه؟ ببوره، من پیموايه گالتە جارێ
ئەوهیه، كه مەژۆف گوتیه كانی به هەردوو لای سەرییه وه بێ. پتويسته رۆژتێك
به هیواشی له ئاوینه دا سەیری خۆت بکەى.

کرمی خاکی هاواری کرد: هەى بەلای پیس و چهپەل! تۆ بۆچی هەمیشه
ئەوهنده بێ ئەدهبى و به هەمووان راده بویری؟ دەبێ هەر ئیستا داواى
لیبوردن له جیمز بکەى.

بیست و پینج

جیمز نهیه ویست کرمی خاکی و ههزاری ديسان بکهنه مشتومر، له بهر
 نهوه ههر زوو به کرمی خاکی وت: با بزائم، تۆش ساز ده ژهنی؟
 کرمی خاکی که خوشحال ببوو وتی: نا، به لام کاری تر نه نجام ده دهه که
 هه ندیکیان به راستی نااساین.

جیمز پرسى: وهك چى؟

کرمی خاکی وتی: باشه، جارێکی تر نه گهر له مهزرا يا له باغێکدا
 راوهستای و سهیری دهووبهري خۆت کرد، تهنيا نهوهت له بیر بى که: ههر
 تۆسقاله خاکیکی سهر زهوى، ههر پارچهیهکی بچووک که بتوانی بیبینی،
 لهو چهند ساله دا به ناو جهستهی کرمیکی خاکی دا تیپه پیه! نهوه زۆر
 نایاب نییه؟

جیمز وتی: نهوه شته مهحاله!

کوپی نازیزم، نهوه راسته.

مه بهستت نهویه تۆ به راستی خاك ده خۆی؟

کرمی خاکی به فیزهوه وتی: زۆر به جوانی، له سه ریکه وه دیته ژووره وه
 و له لایه کهی تر ده چیته ده ره وه.

به لام پرۆسه که چیه؟

مەبەستت لە پرۆسە چییە؟

بۆچی ئەو کارە دەکەیت؟

ئێمە ئەو کارە بۆ جوتیارەکان دەکەین. ئەو کارە ئێمە خاکە کە سوک و تورت و نایاب دەکات، ھەر لەبەر ئەوەیە شتەکان لە ناو خاکدا باشتەرگەشە دەکەن. ئەگەر بەراستی بتهوێ بزانی، جوتیارەکان بە بێ ئێمە ناتوانن کار بکەن. ئێمە پتووستین. ئێمە زۆر پتووستن. ھەر بۆیە زۆر ئاساییە جوتیارەکان ئێمەیان خوشبوی. بەپرای من ئێمەیان لە خالخالۆکەش خوشتر دەوێ.

جیمز ناوێ دایەوێ تا سەیری خالخالۆکە بکات، دواتر وتی: خالخالۆکە!

ئایا جوتیارەکان تۆشیان خوشدەوێ؟

خالخالۆکە بە فیزیکەوێ، لە کاتی کە لە شەرمان سوور ھەلگەپرابوو، وەلامی دایەوێ: پێیان وتووم کە خوشیان دەوێن. لەراستیدا من تیگەیشتووم جوتیارەکان لە ھەندێک شوێندا ئەوندەیان ئێمە خوش دەوێ، بە جۆریک دەپۆن و کیسەییە خالخالۆکە زیندو دەکرن و دەیان ھیننەوێ مالتی و، دواتر لە ناو مەزادا بەرەلایان دەکەن. زۆر خوشحالی دەبن، کە خالخالۆکە زۆر لە مەزاکەیاندا ھەبێ.

جیمز پرسى: بەلام بۆچی؟

چونكى ئىمە ھەموو ئەو مىش و مەگەزە پىسانە دەخۇين، كە زيان بە بەروبومى جوتيارەكان دەگەيەنن. ئەم كارە زۆر يارمەتيدەرە و، ھىچ پارەيە كىش سەبارەت بەو خزمەتەمان وەرناگرين.

جىمىز پىيوت: كەواتە ئىو ھەرادەبەدەر بەكەلكن. دەكرى پىرسىيارىكى تايىبەتت لى پىرسم؟
تەكايە ھەرموو:

باشە، ئايا راستە، دەكرى تەمەنى خالخالۆكە ھە رووى ژمارەى خالەكانىيەو بزانين؟

خالخالۆكە وتى: نا، ئەو تەنيا چىرۆكىكى مىندالانەيە. ژمارەى خالەكانى ئىمە ھىچ كات ناگۆرى. ھەندىكمان بە خالى زياتر دىنە دىئاو بەلام ژمارەى خالەكانمان ھىچ كات ناگۆرىت. ژمارەى ئەو خالانەى خالخالۆكە ھەيەتى، تەنيا نىشاندىرى ئەو ھەيە كە سەر بە كام جۆرەيە. بۆ نمونە ھەروەك بۆخۆت دەيىنى، مىن خالخالۆكەيكى نۆ خاللم. مىن زۆر بەختەو ھەرم. ئەو جۆرىكى باشە.

جىمىز سەيىرىكى قاوغى سوورى خالخالۆكە نۆ خالەكەى كىردو وتى: بەراستى وايە.

خالخالۆكە بەردەوام بوو: ھە لايەكى تر ھەندىك ھە خزمەكانمان كە شانسى كەمترىان ھەبوو، پىر ھە دوو خال ھەسەر قاوغەكەيان نىيە! دەتوانى

وینای بکە؟ ئەوانە بە خالخالۆکەى دوو خال بەناو بانگن و، بە داخەو
دەبى بلیم ئەوانە ژمارەیان زۆرە و رەشتیان خراپە، ھەرەھا خالخالۆکەى
پینج خالیش ھەبە. ئەوان زۆر باشتەن لە دوو خالەکان. ھەر چەند بەپای من
کەمێک بى شەرمن.

جیمز وتى: وا دیارە ھەموو ئەو کەسانەى لیژەن، خۆشەویستەن، چەند
خۆشە!

ھەزارپى بە خۆشحالیەو ھاواری کرد: من نا، من تەنیا بەلایەکم و
شانازیشى پێدەکەم! من بەلایەکی ترسناکی قێزەوئم!
کرمى خاکی وتى: ئافەرىن! ئافەرىن!

جیمز پرسى: خانمى جالجالۆکە، ئەى تۆ؟ ئایا تۆش لە دنیا دا ئەوەندە
خۆشەویستى؟

خانمى جالجالۆکە بە بلندی ئاھىکی ھەلکیشا و ھەلامى داىو: نا، من
لەگەل ئەوەشدا کارى باش نەجام دەدەم، ھىچ خۆشەویست نىم. بە درێژایى
رۆژ مێش و مەگەز بە تۆرەکەم دەگرم. من بوونەوەرێکی خاوەن ئابرووم.
جیمز وتى: دەزانم.

خانمى جالجالۆکە بەردەوام بوو: جۆرى رەفتارى ئەوان لەگەل جالجالۆکە
زۆر نادادپەرورەرانەبە. ھەر ئەو ھەفتەى پێشوو، ئیسپانجى پورە

تۆقیتنەرە کەت، باوکی نازیزو بێ چارەمی لە کونی پلاکی کارەباوە، تورپدایە ناو وانی حەمامەووە.

جیمز هاواری کرد: ناخ، چەند بە نازارە!

خانمی جالجالۆکە لەبەر خۆیەووە وتی: من هەموو ئەو رووداوەم لە سەرەووە، لە گۆشەیی سەقفە کەووە دەبینی. ترسناک بوو. ئێمە ئیتر باوکمان نەبینیەووە. فرمیتسکیکی گەورە لە سەر روومەتی جالجالۆکە خزی و کەوتە خواری.

جیمز سەیری ئەوانی تری کردو وتی: بەلام ئایا ئەو زۆر خراپ نییە کە جالجالۆکە یەك بکوژی؟

هەزاربێ وتی: ناشکرایە خراپە، لەوانەیە شومترین کار بیت کە کەسیک ئەنجامی دەدات. بینیت دواي ئەوێ پورە ئیسپانج ئەو کارەي کرد، چی بەسەر هات! بم م م م...! هەموو هەستمان پیکرد، کە چۆن کۆخە کە پانی کردەووە. ناخ! خانمی جالجالۆکە ئەو دەنگە دەبێ بۆ تۆ خوش بووبیت!

خانمی جالجالۆکە وەلامی دایەووە: زۆر خوش بوو، دەتوانی ناوازیکمان لەو بارەووە بۆ بلیتی؟

هەزاربێ ئەو کارەي کرد.

پورە ئیسپانجی کە هەمیشە لەبارەییەووە دەوێت،

زۆر ناقۆلا و خړو خوول بوو

لەرادە بە دەڕ شل و پل
 ئەوپەری گێل و حۆل
 سەك و كەمەری وەكو هەویر شل بوو
 لە شتە پیرۆزەكانی تری هەر مەپرسە
 بە خۆی دەوت دەبی وەك پشیلە خۆم ساف بکەم
 ئەوەندە لاواز بێم هەتا كەمەرم بە ناوكمەوه بنووسی
 بەلام لەناکا و كۆخەكە هات و
 هەيكەلی پوره گیانی كرد بە ژێرەوه
 بۆ هەمیشە لاوازتر كرد.
 خانی جالجالۆكە وتی: زۆر باش بوو، ئیستا لەمەڕ پوره ئیسپایكەر
 ناوازیكمان بۆ بلی.
 هەزاربێ بە پێكەنینەوه وتی: بەدل و بە گیان!
 پوره ئیسپایكەری ئێمە باریك و لاواز بوو
 وەكو پارچە وەیارێك، ئیسقانی وشك و برینگ،
 درێژو باریك، گەر بکرا با بلندی بکە
 دەکرا بۆ خۆش کردنی ناگر بە کاری بینی
 روژێکیان بە تورەییەوه وتی:
 دەبی کاریکی وا بکەم تا قەلەو بێ

مەن دەبىي چەۋرى بۇ خۇم پەيدا بىكەم
 بەردەۋام بېچم بۇ سەر تەرازوو
 لى گەپىم ھەر كىلۆيەكان بەسەر يەكدا زۆر بىن
 دەبىي ھەموو جۆرە خواردىك بھۆم
 جۆرە ھا شىرىنى، چكولىيات
 تا ھەموو جەستەم ۋەكو بلۇق ھەلۇسى
 مەن دەبىي تا سبەي بەيانى
 ھەيكەلم بە تەۋاۋى بگۆپم.
 ۋ كۆخەكە بە پىكەنىنەۋە وتى:
 خۇم بە تەنيا ھەيكەلەكەت بۇ رىك ۋ پىك دەكەم.
 ۋ كۆخەكەش
 پورە نىسپايىكىرى لاۋازى لەسەر چىمەنەكان
 ئوتو كىردو خىرا رۆيشت!
 ھەموو چەپلەيان لىداۋ داۋايان لە ھەزارپى كىرد دىسان ئاۋازيان بۇ
 بھۆيىنى. ھەزارپىش يەكسەر دەستى كىرد بە خويندىنى ئاۋازى دىلخۋازى خۇي:
 رۆژىك بوو رۆژىك نەبوو
 لەۋ قەدىمانە كەس دىار نەبوو
 كە سەگولوكەكانى ئەمپۇ ۋەك بەراز بوون

مەیمونەکان شیلەى تەنباکۆیان دەخوارد
 مەریشکەکان لە خەودا بوون
 ھەموویان پرەخیان دەھات
 دەنگى مرایەکان کواک - کواک
 خواردنى ژیشکەیا کچی تاقانە
 ھەموو بزنەکان قامیشى شەکر دەخۆن
 و دایکە ھاباردى پیر
 پێوھى نووسابوو ...
 ھەزارپێ ناگاداربە، ناگاداربە!

بیست و شەش

ھەزارپێ لە کاتى خوێندنى ئەو ئاوازەدا شیتانە بە دەورەى کۆخەکەدا
 سەمای دەکرد، لەناکاو لە لیواری کۆخەکە نزیک بۆو و بۆ سێ چرکە نزیک
 لە مردن لەسەر لیواری ھەلدێرەکە خولایەو، لاقى لێک دەنالاً، تا خۆى لە
 ھەلدان لە ھەوادا رزگار بکات و پێش ئەوێ کەس بیگاتى، کەوتە خوارەو!
 لە کاتى کەوتنە خوارەویدا لە ترسان قیژاندی، ئەوانى تر گەشتنە سەر
 لیواری کۆخەکە و سەیریان کرد، جەستەى درێژى ئەو بێ بەختە لە ھەوادا و
 وردە وردە بچووک و بچووکتەر دەبێتەو تا لە چاو ونبوو.

جیمز هاواری کرد: کرمی ئاوریشم! زوو ده‌ست بکه به چنێ!

کرمی ئاوریشم ناهێکی هه‌لکێشا، چونکه هێشتا ماندوویه‌تی چینی
 نه‌و داوانه‌ی له‌له‌ش ده‌رنه‌چووبوو، که بۆ گرتنی بالنده ده‌ریاه‌کان به‌کاریان
 هێنابوو، به‌لام هه‌مان کاری کرد که داوای لێکرا‌بوو.

هه‌رکه داوه‌که له کرمی ئاوریشم هاته ده‌ره‌وه، جیمز پری دایه، له ده‌وری
 که‌مه‌ری خۆی به‌ست و وتی: ده‌چمه‌ خواره‌وه تا بیدۆزمه‌وه. ئێوه‌ش کرمی
 ئاوریشم بگرن، تا ئه‌ویش له‌گه‌ڵ خۆم رانه‌کێشمه‌ خواره‌وه، دواتر ئه‌گه‌ر سی
 جار داوه‌که‌م راکێشا، هه‌لم کێشنه‌ سه‌ره‌وه!

جیمز خۆی هه‌لداو له کاتی‌کدا جۆلانه‌ی ده‌کرد به‌ دوا‌ی هه‌زارپیدا
 روێشته‌ خوارێ، خواره‌وه، خواره‌وه بۆ لای ده‌ریای ژێر پێی، و ئێوه‌ش
 ده‌توانن بیهێنه‌ به‌رچاوی خۆتان که کرمی ئاوریشم، ناچار بوو چهند به
 خێرای داوه‌که‌ بچنێ تا به‌ چوونه‌ خوا‌وه‌ی جیمز رابگا.

خالخالۆکه‌ وتی: ئێمه‌ هه‌چ کامێکیان نایبینینه‌وه. ئه‌ی خوایه! ئه‌ی
 خوایه! رێک له‌و کاته‌دا که زۆر خوش‌حالیین!

خانی جالجالۆکه، گۆله‌ ئه‌ستێره‌که و خالخالۆکه‌ ده‌ستیان کرد به‌ گریان.
 هه‌روه‌ها کرمی خاکی، هاواری کرد:

من تۆسقالێکیش بیر له هه‌زارپێ ناکه‌مه‌وه، به‌لام به‌راستی نه‌و کوپه
 به‌چکۆله‌م خوش ده‌وی.

کوللە ی پیر بە کەمانەکە ی، زۆر بە نەرمی دەستیکرد بە ژەنینی
مۆسیقایەکی خەماوی، کە مۆسیقایەکە تەواو بوو، ھەموویان تەنانەت
خۆشی، بەخوێ فرمیسکیان ھەڵدەرشت.

لەناکاو سیّ جار داوێکە راکیشرا. کوللە ی پیر ھاواری کرد: راکیشن!
ھەمووتان بەدوای من دا، راکیشن!

دەبوو نزیکە یەك کیلۆمەتر داو راکیشن، لەبەرئەو ھەموویان شیتانە
لە ھەوڵی ئەو دا بوون، لە کۆتاییدا لەلابەلای کۆخەکەو، ھەزارپێ بەخۆی و
چل و دوو دەست و پێ بە جیمزەو نوسابوو، وەکو مشکێ لە ناو
ھەلکیشراو، ھەردووکیان دەرکەوتن.



هه زارپی به هه ناسه برکێوه وتی: نهو منی رزگار کرد! له ناوه راستی
زه ریای نه تلەسی مه لهی کرد تا به دۆزیته وه.

کوللهی پیر دهستی له پشتی جیمزی داو وتی: کۆری نازیم! پیرۆزباییت
لی ده کهم.

هه زارپی به دهنگه وه وتی: پۆتینه کاتم! سهیرکه ن پۆتینه خۆشه و یسته کاتم!
به ناوه که خراب بوون!

کرمی خاکی وتی: بیدهنگ به! زۆر شانست ههیه که هیشتا زیندووی.

جیمز پرسی: ئیمه هیشتا هه ده پۆینه سه ره وه؟

کوللهی پیر وه لامي دایه وه: به دلنیا ییه وه وایه. هه وا خه ریکه تاریک
ده بی. ده زاتم، هینده ی نه ماوه شه و دابی.

خانی جالجالوکه پیشنیاری کرد: وه رن هه موومان برۆینه خواری، بۆ
ئه وهی تا سه بی به یانی گه رماییمان تیدا بمینی.

کوللهی پیر وتی: نا، پیموایه ئه وه زۆر ژیرانه نییه، ئه گه ر ته وای شه و له
سه ره وه بمینی نه وه و ئاگادار بین، ئه مین تره. ئه گه ر شتیکیش روو بدات، ئه وا
ئاماده یین.

بیست و هەوت

جیمز هیئری تراتر و هاوڕێیه‌کانی له‌گەڵ تاریک بوونی هەوا، له‌سه‌ر کۆخه‌که‌ له‌ نزیک یه‌کتر هه‌لتۆته‌کابوون. هه‌وره‌کان وه‌کو کێوه به‌رز و بڵنده‌کان، گومانای، مه‌ترسیدار و به‌هێز له‌ هه‌موو شوێنێک به‌سه‌ر سه‌ریانه‌وه‌ بوون. هه‌وا ورده‌ ورده‌ تاریک و تاریکتر ده‌بوو، دواتر سێ به‌شی مانگی زه‌رد هه‌لگه‌راو له‌ ژێر هه‌وره‌کان هاته‌ ده‌رو تیشکی‌کی ترسناک که‌وته‌ سه‌ر هه‌موو دیمه‌نه‌کان. کۆخی زه‌به‌لاح به‌ نه‌رمی له‌ لایه‌که‌وه‌ بۆ لایه‌کی تر جۆلانه‌ی ده‌کرد و سه‌دان داوی سپی ئاوڕیشمی که‌ له‌ قونچه‌کی کۆخه‌که‌وه‌ به‌ بالنده‌ ده‌ریایه‌کانی سه‌ریانه‌وه‌ گری‌ درابوون، له‌ ژێر تیشکی مانگه‌ شه‌ودا جوانیه‌کی بێ وینه‌یان هه‌بوو.

دنیا کش و مات بوو. سه‌فه‌ر کردن له‌سه‌ر کۆخێک هه‌رگیز له‌ سه‌فه‌ر کردن به‌ فروکه‌ ناچێ. فروکه‌ ده‌نه‌پینێ و ده‌نگه‌ ده‌نگی زۆر له‌ ئاسماندا دروست ده‌کات و به‌ نزیک بوونه‌وه‌ی، ئه‌و بوونه‌وه‌رانه‌ی که‌ له‌وانه‌یه‌ به‌ نه‌پینی له‌ ناو کێوه‌ گه‌وره‌ هه‌وره‌کاندا خۆیان هه‌شار دابی، خۆیان ده‌شارنه‌وه‌. له‌به‌ر ئه‌وه‌ خه‌ڵکانێک که‌ به‌ فروکه‌ سه‌فه‌ر ده‌که‌ن، هه‌یج کات، هه‌یج شتی‌ک نابینن.

بەلّام كۆخ... ئاھ بەلّی... كۆخ ئامیرىكى سەفەرى نەرم و نەيىنىيە، كە
 ھەرگىز لە كاتى فرىندا دەنگى لى نايەت، جىمىز و ھاورپىيەكانى چەندىن جار
 لە ماوەى ئەو شەو بەدەنگ و دوور و درىژەدا، كاتىك لە سەر زەريا و بە
 ژىر تىشكى مانگە شەودا دەرۆيشتن، شتى ئەوتۆيان بىنى كە ھىچ كەس
 پىشتەر نەيىنى بوو.

جارىك كە بە بى دەنگى بە ناو پەلە ھەورىكى سپىدا تىدەپەرىن، لەسەر
 پەلە ھەورەكە كۆمەللىك شتى خىر خىر، و بالا بەرز و سەريان بىنى، كە دوو
 ئەوئەندەى بالاى مرۆفئىكى ئاساىى بوون، بەلّام ھەر كە كۆخەكە لىيان نزيك
 بۆو، دەرکەوت كە ئەو شتانە بەراستى بوونەوئەرى زىندوون، بوونەوئەرى بالا
 بەرز، توكن، وەك تارمايى، وەك سىبەر، سىپى، كە وا دەھاتنە بەرچاو لە
 تىكەلەى لۆكە، خورى و ريشالى سىپى دروست كرابن.

خالخالۆكە وتى: ئۆوووو، من ئەم بار و دۆخەم پىخۆش نىيە!
 جىمىز لەبەر خۆيەو وتى: وىس وىس س! نابى گۆييان لە دەنگى ئىمە بى،
 رەنگە ئەمانە پىاوانى ھەورى بن!

ئەوانەى لەسەر كۆخەكە بوون بۆ ئارامى خۆيان لە يەكتر نزيك ببونەو،
 بە ھىواشى وتيان: پىاوانى ھەورى! خوايە گيان! خوايە گيان!
 كرمى خاكى وتى: خۆشحالم كە كۆيىرم و ھىچ نابىنم، دەنا بەدلتيايىيەو
 ھاوارم دەکرد.

خانی جالجالۆکە بە ئارامی وتی: هیوادارم نەگەرێنەوه بمان بینن.
 کرمی خاکی پرسی: پێتان وایە ئەوانە دەماخۆن؟
 هەزارپێ بە پێکەنینەوه وتی: ئەوان تۆ دەخۆن. وەك کالباس قاش قاشت
 دەکەن و دەتخۆن.

کرمی خاکی داماو لە ترسان دەستی کرد بە لەرزین.
 کوللە ی پیر بە هیواشی وتی: ئەوانە چ کارێک دەکەن؟
 جیمز بە نەرمی وەلامی دایەوه: نازانم، با سەیری بکەین و بیبینین.
 پیاوانی هەوری هەموویان لە گروپێکدا وەستابوون و، بە دەستەکانیان
 کارێکی تاییبەتیان ئەنجام دەدا. سەرەتا دەستیان درێژ دەکرد(هەموویان لە
 یەك کاتدا) و مشتێک هەوریان هەڵدەگرت. دوا یی ئەو مشتە هەوریان لە نیو
 پەنجەکانیاندا دەسوراند تا وەك گڕۆڵە یەکی گەورە ی لیبیئت. دواتر گڕۆڵە کەیان
 هەڵدەدایە گۆشە یەك و خێرا پارچە هەوری تریان هەڵدەگرت و دووبارە
 دەستیان پێدەکردەوه.

زۆر بێدەنگ و گومانای بوون. گڕۆڵەکانی تەنیشتیان بەرە بەرە زیاتر
 دەبوو. لە ماوێ یەکی زۆر کەمدا بە ئەندازە ی باری گەلابە یەکی لی هات.
 هەزارپێ وتی: بە دلتیایەوه ئەوانە شێت! لێرە هیچ شتیك نییە تا لێی
 بترسین.

کرمی خاکی به هیواشی وتی: به لای هیچ و پوچ، بێدهنگ به، نه گهر بمان
بینن هه موومان ده خۆن.

به لām پیاوانی هه وری نه و نه ده سهرقالتی کاره که بیان بوون، که ناگاداری نه و
کۆخه زه به لاجه ی پشت سهریان نه بوون.

دواتر بینهرانی سهر کۆخه که بینیان یه کێک له پیاوانی هه وری، دهسته
دریژه توکنه که ی برده سهر سهری و گوێیان لی بوو که هاواری کرد: باشه
مندالینه! به سه! بێله کان هه لگرن! پیاوه هه وریه کانی تر خیرا به دهنگێکی
گه وریه به خۆشییه وه هاواریان کرد و دهستیان کرد به هه لبهزو دابهزو دهسته
راوه شانندن. بێله گه وریه کانیان هه لگرت و رویشتن به رهو لای نه و گرۆلانه ی
دروستیان کردبوو، به خیرایی دهستیان کرد به رامالینیان به رهو ئاسمان.
هاوکات به یه که وه ئاوازیان ده خویندن:

ده پۆنه خواری!

ده پۆنه خواری!

ته رزه و به فر

سه هۆل به ندان و پۆمین و ناوی لوت به پێده که وئ!

جیمز به خۆشییه وه له بهر خۆیه وه وتی: نه وانه ته رزه! نه وانه خه ریکی
دروستکردنی ته رزه و به فر بوون، ئیستاکه ش هه لیان ده ده نه خواری تا به سه ر
خه لکی نه و دنیا یه ی خواره وه دا بهاری.

هەزارپێ وتی: تەرزه؟ بێ مانایه! ئیستا هاوینه. خۆ هاوینان تەرزه ناباری.

جیمز پێ وتی: ئەوانه کار بۆ هاوین دەکەن.

هەزارپێ دەنگی بەرز کردەوه و هاواری کرد: من پڕوا ناکەم!
 ئەوانی تر به هیواشی وتیان: وسس! جیمز به ئارامی وتی: بیکه بۆ
 خاتری خوا، هەزارپێ ئەوەنده هات و هاوار مەکە.
 هەزارپێ دەستی کرد به پێکەنین و هاواری کرد: ئەو گێلانە گوتیان له
 هیچ نییه، ئەوان وهکو دیوار کەرن! سەیرکەن! پێش ئەوهی کەس بتوانی
 پێشی بگری، دەستەکانی له دەوری زاری داناو به هەموو هێزییهوه بەسەر
 پیاوانی هەوریدا هاواری کرد:

نەزانینه! گەمژەینه! بێ میشکینه! گێلینه! دەزانن چی دەکەن؟
 دەنگەکە به خێرای کاربەگر بوو. پیاوانی هەوری وهک ئەوهی
 کۆمەڵێک زەرگەته پێیانەوه دابن، له جێی خۆیان دەپهژین و کاتێک کۆخه
 زەبەلاحەکیان بینی که له دووری پەنجای مەترهوه به ئاسماندا تێپەر دەبی،
 هاواریکی سەرسوڕهێنێان کرد و بێلەکانیان فرێدا و به بێ جوولە، وهک
 دەستەیهک هەیکەلی سپی و توکن، راوهستان. تیشکی مانگەشه و
 هەیکەلهکیانی رووناک کردبووه و لهو میوه زەبەلاحه پامابوون که خەریکی
 فرین بوو.

دواتر يەككىيان رېك بەر لوتى ھەزارېي كەوت! و دووبارە يەككى تر بە
شويئىكى تری كەوت.

ھاواری کرد: ناخ! ناخ! بەسە! بەسە!

بەلام پیاو ھەوریەکان بە تەما نەبوون کۆتایی پى بێنن. جیمز دەیبینی
بە خیرایی بەسەر ھەورەکانەو ڕادەکەن و ھەکو روخە توکنە زەبەلاحەکان
تەرەکانیان لەسەر تەپۆلکە تەرەکان ھەلەگرت و لەسەر لیواری ھەورەکان
و بە کۆخەکیاندا دەکیشا. دووبارە رایان دەکرد تا تەرەزی تر بێنن و دواى
ئەوێ ھەموو تەرەکان تەواو بوون، بە ئاسانی مشتیکیان ھەوەر ھەلگرت
ئەوئەندەى کە پێویست بوو کردیان بە گرۆلە. بەلام ئەجارەى زۆر گەورەتر،
ھەندیکیان بە ئەندازەى گوللە تۆپ بوون.

جیمز ھاواری کرد: خیرا! لە تونیلەکە بڕۆنە خواری ئەگینا ھەموومان لە

ناو دەچین!

ھەموو بۆ لای دەرگای تونیلەکە رۆیشتن و دواى نیو چرکە ھەموویان بە
ساغ و سەلامەتى لە خوارەو، لە ناو دەنکە کۆخەکە، لە ترسان
ھەلەلەرزین و گۆیان لە دەنگى ئەو تەرزانە دەگرت کە بەر دیواری
کۆخەکە دەکەوتن.

ھەزارېي بە ئالە ئالەو ەتى: من مردم! ھەموو گیانم بریندار بوو!

کرمى خاکی ەتى: ھەر ئەو ەت قابیلە.

خالخالۆکه وتی: ده کړی یه کینک پیاوه تیم له گهل بکات پیم بلیت
قاوڅه کم درزی داوه یان نا؟

کولله ی پیر هاواری کرد: روونا کاییمان بده ری!
گوله نه ستیره که به ناله وه وتی: ناتوانم! گلۆپه که میان شکاندووه!
هه زارپی وتی: ده یه کیکی تر دابنی!
جیمز وتی: که میک بیده نگ بن، گوی بگرن! پیموایه چی تر پیمان
دانادهن!

هموو بیده نگ بوون و گویمان راگرت. به لی ده نگه ده نگه که ته و او ببوو.
ته رزه کان چی تر بهر کوڅه که نه ده که وتن.
نیمه لیان تیپه رین.

به دلنیا یه وه بالنده ده ریایه کان نیمه یان له مه ترسی دوور خسته وه.
نه های، با برۆینه سه ره وه و ببینین.

جیمز له پیش هم موواندا به تر سه وه رویشه سه ری و نه وانی تر دوا به
دوای نه و له تونیله که چوونه سه ره وه. جیمز سه ری له تونیله که برده ده ره وه
و سه ری کی ده ره وه به ری کرد. بانگی کرد: هیچ شتیک له گۆری نییه! له هیچ
شوینیک نایان بینم!

بیست و ههشت

ئەوانی تریش یەک بە دواى یەکدا هاتنە دەرەوێ بۆ سەر کۆخەکە و، بە وردی سەیری دەورووبەری خۆیان کرد. مانگ هەر وەک جاران دەدرەوشایەوێ و هێشتاش ژمارەیەکی زۆر کیتی هەوری بریقەدار لەملا و ئەولا دیاربوون. بەلام هیچ پیاویکی هەوری نەدەبینرا.

کوللەى پیر لە دیواری کۆخەکە راساو هاواری کرد: کۆخەکە کێشەى بۆ دروست بوو، کون کون بوو و ئاو لە هەموو شوێنیکی دەچۆریتەوێ!
کرمی خاکی هاواری کرد: کاری خۆی کرد! ئەگەر کۆخەکە کون بوو بیست بە دلتیاییهوێ دەخینکیت.

هەزارپێ پێیوت: ئەوەندە گەمژە مەبە! ئیمە خۆ لە ئاو ئاو دانین!
خالخالۆکە هاواری کرد: ناخ، سەیرکەن! سەیرکەن! سەیرکەن! سەیرکەن!
لەوئ!

هەموو ئاوڕیان دایەوێ تا سەیری بکەن.
ئێستا سەیرترین دیمەنیان لە دوورەوێ، رێک لە پێش چاویان، دەبینی.

جۆرە كەوانىڭ بوو، شىتېكى چەماۋەى سەير، كە دەگەيشتە ئاسمان و
دووبارە لەھەر دوو سەرەكەيەۋە دەھاتەۋە خوارى. دوو سەرەكەى لەسەر
ھەورېكى تەختى زۆر گەۋرە بوو، بە گەۋرەيى بىبابانىڭ.

جىمىز پرسى: ئەى خوايە گيان، ئەۋە چىيە؟

پردىكە!

يەك ئالغەى گەۋرە و زەبەلاحە كە نىۋەيان لى بېۋە!

ئالە ئەسپىكى زەبەلاحە كە سەراۋىن كراۋە!

ھەزارىي كە ۋەك گەچ سىي ھەلگەپرابوو، بە ھىۋاشى وتى: ئەگەر ھەلەم
پىم بلىن، بەلام ئايا ئەۋانە پىاۋانى ھەۋرى نىن لە ھەموو شۆيىنىڭ بلو
بونەۋە؟

بىدەنگىەكى كوشندە بالى بەسەرياندا كىشا. كۆخەكە نىك و نىكت

بۆۋە.

ئەۋانە پىاۋانى ھەۋرىن!

سەدان پىاۋى ھەۋرى!

چەند ھەزار!

چەند ملوئىن!

كرمى خاكى داماو قىژاندى: نامەۋى گۆيىم لى بىت. بە قولايىكى ماسى
گرتنەۋە بىم ۋەك تەلە بۇ راۋ كوردنى ماسى و شتى تر بە كارم بىتن، پىم
باشترە لەۋەى روۋبەرۋى ئەۋ بوۋنەۋەرە ترسناكانە بىمەۋە!
كوللەى پىر بە نالەۋە وتى: مەكسىكىيەك بە زىندۋى سورم كاتەۋەۋ
بىخۋا پىم خۇشتەرە!

جىمىز بە ھىۋاشى وتى: تىكايە بىدەنگ بن، ئەۋە تاكە ھىۋامانە.
ئەۋان بە بى جوۋلە لەسەر كۆخەكە ھەلتوتە كابوون و چاۋيان لە پىۋانى
ھەۋرىيەۋە بېرىۋو. سەر ھەۋرەكەيان پېر كېرەۋو، كەمىك سەرتر سەدان پىۋى
ھەۋرى تىرىش بەۋ كەۋانە گەۋرە و گەۋرەيەدا سەردەكەۋتن.
خالخالۆكە بە ھىۋاشى وتى: بەلام ئەۋە چىيە؟ ئەۋانە بە تەمان چ
بەلایەكمان بەسەر بىتن؟

ھەزارپى چۈۋ بۇ لای زالكى تونىلەكە و ويستى بېچىتە ژوۋرەۋەۋ وتى: بۇ
من گرنگ نىيە ئەۋانە خەرىكى چىن، لىرە نامىنمەۋە! خوا حافىز!
بەلام ئەۋانى تر ئەۋەندە ترسابوون، رەنگە لە ترسى ئەۋ مەسەلەيە لە
جىۋى خۇيان رەق ببوون، نەياندەتۋانى بىجۋلىنەۋە.

جىمىز بە ھىۋاشى وتى: دەزانن چىيە؟

ئەۋان وتيان: چىيە؟ چىيە؟

ئەو كەوانە گەورەيە - وا بزانم خەريكن رەنگى دەكەن! ئەوان سەتلە رەنگ
و فلچەي گەورەيان ھەيە! سەيركەن!

ئەو راستى دەکرد. كەسانى سەر كۆخەكە ئەوئەندە لىي نزيك بېوئەو،
دەيانبىنى ئەو رىك ئەو كارە بوو كە پياوانى ھەورى دەيانکرد. ھەموويان
فلچەي زۆر گەورەيان بە دەستەو بوو، شىتتەنە رەنگەكەيان بە تاقى
كەمانەكە دادەکرد. لەراستيدا ئەوئەندە خىرا بوون، لە ماوەي چەند
چركەيەكدا كەوانەكە بە جوانترين و بەشكۆترين رەنگ داپۆشرا، سور، شين،
سەوز، زەرد و مۆر.

ھەموو بەيەكەو و تيان: ئەو پەلكە زىپىنەيە! ئەوان خەريكى دروست
کردنى پەلكە زىپىنەن!
ناخ، چەندە جوانە!
سەيرى رەنگەكان بکەن!

ھەموويان ھاواريان کرد: ھەزارپى! وەرە سەرەو و سەيركە! ئەوان
ئەوئەندە عاشقى جوانى و دەروشانەو پەلكە زىپىنە بېوون، لە بېريان کرد
نابى دەنگيان بەرز بکەنەو. ھەزارپى بە ترسەو سەرى لە زالکى
تونىلەكەو بردە دەروە و وتى: باش باش باش، من ھەميشە بېرم لەو
دەکردەو، كە چۆن پەلكە زىپىنە دروست دەبى! بەلام ئەو ھەموو شىتە
بوچى؟ ئەوانە بەو شىتەنە چى دەكەن؟

جىمىز ھاۋارى كرد: ئەى خوايە گيان، ئەوانە خەرىكن دەيبەنە ژىر
 ھەورەكان! پەلكە زىپىنە خەرىكە دەروات! ئەوانە خەرىكن بەو شىرتە
 سەربەرەو خوار بۆ سەر زەۋى دەننەرن!

ھەزارپى بە توندى وتى: شىتىكى تىرتان پىتى بلىم، ئەگەر زۆر ھەلە نەم،
 بۆخۆمان خەرىكىن رىك بەر پەلكە زىپىنە دەكەوين!
 كوللەى پىر ھاۋارى كرد: خوايە گيان، راست دەكات!

پەلكە زىپىنە لە ھەۋاى خوار ھەورەكان ھەلۋاسرابوو. كۆخەكەش دروست
 لە ژىر ھەوروكان بوو و بە خىرايەكى تا رادەيەك زۆرەۋە رىك بۆ لای پەلكە
 زىپىنە دەچوو.

خانى جالجالۆكە دووبارە دەست و پىيەكانى كۆ كىردەۋە ھاۋارى كرد:
 ئىتر كۆتايىمانە!

كرمى خاكى بە ئالەۋە وتى: مەن ئەو توانايەم نىيە! پىم بلىن چ شىتىك
 روو دەدات؟

خالخالۆكە ھاۋارى كرد: ئىمە ۋا خەرىكە لىتى تىپەر دەبين!

ئا لىتى تىپەر نابىن!

بۆچى لىتى تىپەر دەبين!

بەللى! بەللى! ئا! ئەى خوايە گيان!

جيمز به دهنگيكي بهرزوه وتی: ههموتان خۆتان بگرن و دانیشن! و له ناکاو کۆخه که زۆر به توندی بهر سهره وهی په لکه زیږینه کهوت. دواى نه وه دهنگی ورد بوونیکی سهر هات، په لکه زیږینه که ریک له ناوه راسته وه شکاو بوو به دوو بهشی جیا له یه کتر.

نهو شتهی که دواتر روویدا یه گجار ناخۆش بوو. نهو شریته نهی که پیاوانی هه وری بو هیئانه خواره وهی په لکه زیږینه به کاریان هیئابوو، لهو داوه ناوړه شیمیانه ئالقان، که رایه لکهی نیتوان کۆخ و بالنده ده رایه کان بوون! کۆخه که گیرى کردبوو! ترس و دلپراوکی له ناو دانیشته وانی سهر کۆخه که بلاو بووه. جيمز هیئری تراتر خیرا سهری سهره وهی کرد و بینى، له سهر لیواری هه وره که وه، چاوانی سهدان پیاوی هه وری تووړه تیوهی پاماون.

دهمو چاویان تاراده یه که بى شیوه بوو چونکه به موی دريژ و سپی داپۆشرا بوو. نه لوت، نه زار، نه گوی، نه چه ناگه، ته نیا چاویان ده بینرا، دوو چاوی بچووک و رهش که له ژیر مووه کانه وه به قینه وه سهریان ده کردن.



دواتر ترسناکترین شت روویدا. پیاویکی ههوری، بوونهوه ریکی توکنی زۆر گهوره، که لانی کهم بالای چوار مهتر ده بوو، له ناکاو له سهر لیواری ههوره کهوه بازی دا و ویستی یه کێک له داوه ناو ریشمه کانی کۆخه که بگری. جیمز و دۆسته کانی بینیان له ههوادا به سهر سه ریان هوه ده فپی، دهسته کانی هاتبوو پیشه وه تا نزیکترین داو بگری و، ئهوان بینیان داوه که ی گرت و به دهسته و پییه کانی توند خۆی به داوه که وه نووساند و، دواتر زۆر به هیواشی به داوه که دا هاته خواری.

خالخالۆکه هاو رای کرد: ئه ی خوایه! یارمه تیمان بده! نیمه رزگار بکه!

کوللهی پیر به نالهوه وتی: نهوه دیتته خواری تا بمان خوات. پراکهنه
خوارهوه!

ههزارهیی وتی: نهگهر وایه یه کهم جار کرمی خاکی بخۆ! من به کهلکی
خواردن نایهم. وه کو ماسی سپی پر له چه قلم!
جیمز به دهنگیکی بهرزوه وتی: ههزارهیی، زووکه داوه کهی بجوو، نهو
داوهی پیاوه ههوریه که پیتیدا دیتته خواری!

ههزارهیی چوو بۆ لای قونچکی کۆخه کهو داوه ناوریشمه کهی گرت و گازی
لی گرت. یه کسهر له سهر سهریانه وه، یه کیك له بالنده ده ریا به کان له وانی تر
جیا بۆوه و به داوینکی درپژه وه که به ملیه وه هه لواسرابوو، فپی و
دوور که وته وه، دروست له کۆتایی داوه که پیاوه هه وری و توکنه گه وه که
هه لواسرابوو، هاواری ده کرد و به تو په ییه وه نه فره تی لی ده کردن. لهو
مانگه شه وه دا، لهو کاتهی جۆلانهی ده کرد بهرزترو بهرزتر ده بۆوه و جیمز
هینری ترا تر به خوشحالیه وه سهیری ده کرد، وتی: نهی خوا به گیان نهو پیاوه
هه وریه هه یچ قورسایه کی نییه چونکه بالنده یه کی ده ریا یی ده توانی به
ناسانی رایبکیشی! به دلنیا ییه وه ته نیا خوری و هه وایه!

پیاوه هه وریه کانی تر به بینینی براده ره که یان، که بهو شیوه یه لیان دوور
ده که وته وه، نه وه نده سه رسام بوون تی کپرای شریته کانی ناو ده ستیان به ره لا
کرد، دواتریش په لکه زیرینه رویشته خواره وه، هه ردوو نیوه کهی به یه که وه،

کەوتە سەر زەوی. ئەوە بوو بە ھۆی ئازاد بوونی کۆخەکە و یەکسەر لە ھەورە ترسناکان دوور کەوتەو.

بەلام دانیشتوانی سەر کۆخەکە ھێشتا ئاسودە نەبوون. پیاوانی ھەوری تورپە دەریەزپین و بە ناو ھەورەکاندا دوايان کەوتن و بێ بەزەییانە ھەر شتیکی خەراپ و رەقیان بەردەست کەوتبا پێیان دادەدان. تاوہ گەورەو بچوکە بەتالەکان، ھێلکە ی بۆگەن، مشکێ مردوو، شوشە ی جیلێ سەر، و ھەر شتیکی ئەو بوونەوەرانی بەر دەستیان دەکەوت لەسەرەو بە کۆخەکەیان دادەدا. پیاویکی ھەوری بە بیرێ داھات، بەرمیلێکی مۆری تۆخی بەسەر ھەزار پێ دا رشت، کە راست لەسەر لیواری ھەورەکە بوو.

ھەزارپێ بە تورپەییەوہ قیژاندی: پێیەکانم! خەریکە ھەموویان پێکەوہ دەنووسین! ناتوانم بپۆم! مۆۆلکم ناکرێنەوہ! نابینم! سەیری پۆتینەکانم بکە! چۆن خەراپ بوون.

بەلام لەو کاتەدا ئەوێندە سەرقالی دوورخستەوہی ئەو شتانە بوون، کە پیاوانی ھەوری دەیانھاویشت، ئاگایان لە ھەزارپێ نەبوو.

ھەزارپێ زۆر بە ھیواشی گریا: رەنگەکە خەریکە ویشک و رەق و توند دەبێ! ناتوانم پێیەکانم بچوولێنم! ناتوانم ھیچ شویتێکم بچوولێنم.

کرمی خاکی وتی: ھێشتاش دەتوانی زارت بچوولێنی و ئەوہش جێگە ی داخە.

ھەزارپى بە دەنگىكى بەرز ئالاندى و وتى: جىمز! تىكايە يارمەتىم بە!
رەنگەكان لىكەو! بىانتاشە! ھەر كارىكى دەتوانى بىكە!

بىست و نۆ

وا ديار بوو لەو كاتەى كە ئالەندە دەريايەكان كۆخەكەيان لە ھەورى
پەلكە زىپىنە دوور خستبۆو، ماوہىەكى زۆر تىپەرى بەلام لە كۆتايىدا ئەوان
سەرکەوتن، دواتر ھەموويان لە دەورەى ھەزارپى داماو كۆبوونەو و
دەستيان کرد بە مشت و مپ و قسە کردن، لە بارەى باشتەين رىگە بۆ
پاککردنەوئى ئەو رەنگانەى بە ھەزارپىدا رژابون.

بەراستى ديمەنىكى سەرنج راكىش بوو. ھەموو گيانى مۆر بوو و
ئىستاكەش كە رەنگەگە بەرە بەرە وىشك و رەق دەبوو، ناچار بوو قىت
دابىشى، وەك ئەوئى بە چىمەنتۆ داپۆشراپى. ھەموو چل و دوو پىيەكانى
وەك پارچە تەلىك بۆ پىشەوہ كۆ كرابونەوہ. ھەولئى دەدا شتىك بلىت بەلام
لىوہكانى نەدەجوولان. ئىستا تەنيا كارىك كە دەيتوانى بىكات ئەوہ بوو،
دەنگى بچووك بچووكى لە گەروى دەريىنىت.

كوللەى پىر چوو بۆ پىشەوہو بە وردى دەستى لە سكى دا. پرسى: بەلام
ئاخر چۆن دەبى ئەوہندە خىرا وشك بووبىتەوہ؟

جیمز وەلامی دایەو: ئەوێ رەنگی پەلکە زێڕینە. رەنگی پەلکە زێڕینە زۆر بە خێرای ویشک و رەق دەبێ.

خانی جالبالۆکە رایگەیاندا: رقم له رەنگە. دەمترسینیت. من دەخاتەوێ یادی پورە ئیسپایکەر، مەبەستم پورە ئیسپایکری کۆچ کردووێ. چونکە دواوە جار کە سەقفی مەتبەخەکە رەنگ کرد، جالبالۆکە دایەرە نازیز و دامام، پێش ئەوێ رەنگە کە وشک بێتەو، نەیزانی، بە سەریدا رویشت و بە قاچییهو نووسا. بە درێژایی ئەو شەوێ گویم لە دەنگی بوو کە هاواری دەکرد و دەبیوت: فریام کەون! فریام کەون! یارمەتیم بدەن! و زۆر بە نازار بوو کە گویم لە دەنگی دەبوو. بەلام چیم لە دەست دەهات؟ هیچ. تا روژی دواتر کە رەنگە کە وشک بۆ، هەموومان پامان کردە لای و نارامان کردەوێ و کەمێکمان خواردن دایە. لە وانەیه بڕوا نەکەن، شەش مانگ بەم شێوێهێ ژیاوەی بەسەر برد، سەراوێن بە سەقفە کەوێ هەلواسرابوو، لە کاتی کەدا لاقەکانی بۆ هەمیشە لە ناو رەنگە کەدا گیریان کردبوو. بەراستی ئەوێها بوو. هەموو روژی خواردنمان دەدایە. میشی تازە گیراوی ناو توپی جالبالۆکەمان بۆ دەبرد. بەلام دواتر لە بیست و شەشی ئاپریلی رابردوو، پورە ئیسپانچ - مەبەستم پورە ئیسپانچی کۆچ کردووێ - لە ناکاو چاوی بە سەقفە کەوێ دایەرەمی بینی و هاواری کرد: جالبالۆکە! یەک جالبالۆکە قیژەون! زوو کە ماسیحه دەسک درێژە کەم بۆ بێتە! دواتر، ناخ زۆر دلتەزین بوو، ناتوانم بیری

لى بىكەمەۋە... خانى جالجالۆكە فرمىسكەكانى سۈپەۋەۋە بە خەم و خەفەتەۋە سەيرى ھەزارپىتى كىردو بە ئارامى وتى: بوۋنەۋەرى دامام، زۆر بە داخم بۆت.

كرمى خاكى بە خۇشحالەۋەۋە وتى: ئەۋ رەنگە ھەرگىز لى نابىتەۋە، ھەزارپىتەكەمان ئىتر ناتوانى خۇى بچوۋلىنى. دەبىتە ھەيكەلىك و ئىمەش دەتوانىن لە ناۋەراستى چىمەنەكە داىبىنىيىن و ھەۋزىكى بچوۋكىشى لەسەر دروست بىكەين.

كوللەى پىر پىشنىارى كىرد: دەكرى ۋەكو مۆز تويىكلەكەى لىبىكەينەۋە. خالخالۆكە وتى: يا سىماتەى لى بىخەين.

كرمى خاكى لەۋانەىە بۆ يەكەم جار لە ژيانىدا پىكەنىبى و وتى: ئەگەر زىمانى جولابا، ئەگەر بەراستى دەردىنى، ئەۋ كات دەتوانىن زىمانى بگىرىن و رايكىشىن، چۈنكە ئەگەر توند و قايم رايىكىشىن، دەتوانىن ناۋەژۋوى بىكەينەۋە و دەبىتە خاۋەنى پىستىكى نوى.

كاتىك ئەۋ پىشنىارە باشە دەكرا، ئەۋانى تر بىدەنگ بوۋن و سەرغىيان دەدا.

جىمىز بە ئارامى وتى: ۋابزىم، ۋابزىم ئەۋە باشتىرىن كارە ئىمە دەتوانىن ئەنجامى بدەين... دواتر سەبرى گىرت و خىرا پرسى: ئەۋە چىيە؟ گۆيىم لە دەنگىك بوۋ! يەكىك ھاۋارى كىرد!

سپی

همموو سهريان بلند کردوو گوښيان راگرت.

وسس! دووباره دهنگه که هاتهوه!

بهلام دهنگه که نهونده دوور بوو ليښان نهياندهزانی دهلي چي.

خاني جالجالوکه وتي: پياويکي ههوريه! دهزائم پياويکي ههوريه. نهوان

ديسان بهدوامانهوهن.

کرمي خاكي وتي: دهنگه که لهسرهوه دي! و همموويان جگه له ههزاربي

که نهيدهتواني بچوولي، له ناکاو تهماشاي سهرهويان کرد و، نهوان وتيان:

ناخ! يارمه تيمان بدن! نهی خوايه نهجارهيان تووشبووين. چۆن نهو شتهی

نيستاکه دهيان بيني، ريک لهسهر سهریانهوه دهسوپاو دههات و دهچوو،

ههوريکي گهورهو رهش، شتيکي وهک ههوره تريشقه، زور مهترسيدار،

هاواري دهکرد و دهينهپاند، ههتا نهو کاتهی تيوهی رامابوون. و دواتر،

لهسرهوهی ههورهکه، نهو دهنگه دووره ديسان هاتهوه، بهلام نهجارهيان زور

بلند و ناشکراوو.

هاواري کرد: بهلوعهی ناوهکان بکه نهوه! ناوهکان بکه نهوه! ناوهکان

بکه نهوه.

سێ چرکەسات دواتر ژێر ههواره که وه کو پاکه تیک شهقی بردوو کرایه وه،
دواتر ناو هاته خواره وه!

ئهوانیش بینیان ناوی لێ ههڵده پڕی، چونکه دیار بوو وهك دڵپه بارانی
ئاسایی نییه. ههه له دڵپه بارانیش نه ده چوو. تۆپه لیکێ رهقی ناو وه کو
دهریا یا یهك زهریای تهواو بوو، له ئاسمانه وه به سهریاندا ههڵده پڕا. هاته
خواره وه، خواری، و خواری و خواری، یه کهم جار بهر بانه دهریایه کان
کهوت و دواتر بهر کۆخه که، داماره کانی سه رکۆخه کهش له ترسان دهیان
قیژاند، لیقه وما و بێ ئامانج دهسپارانه وه تا شتیك بدۆزنه وهو بیگرن و
خۆیانی پێ رابگرن، قونچکی کۆخه که، داوه ئاوریشمه کان، ئیتر ههه شتیك
با. له تهواوی ئه وه ماره یه دا ئاوه که به هات و هاواره وه به سهریاندا ده پڕاو
دهیکوتان و دهیشوشتن و دهیبردن، کۆخه که ی ههڵده داو دهیسپاراند و لولی
ده داو ئه وه لاو ئه وه لای پیده کرد، دروست وهك ئه وه ی له ژێر گهوره ترین
تافگه ی دونه دا بی و، نه توانی بیته دهروه وه، نه یانده توانی قسه ش بکهن،
نه یانده توانی ببینن. نه یانده توانی هه ناسه هه لیکیشن. جیمز هینری تراتر
شیتانه خۆی به یه کیك له داوه ئاوریشمه کانی کۆخه که وه نوساندبوو، له بهر
خۆیه وه وتی: به دلتیاییه وه ئه وه کۆتایی هه موو شتیکه. به لام دواتر
له ناکاو، لافاوه که چۆنی دهست پیکرد بوو، ئاواش راوه ستا. نه وان رزگاریان
بوو و تهواو بوو. بانه دهریایه سه رسپه یته ره کان دروست به ناوه راستی

گەردە لوولە کەدا فەرییون و بە سەلامەتی لە لایە کە ی تری ھاتبوونە دەرەو. جارێکی تر کۆخە زەبەلاحە کە بە نارامی لەو مانگە شەویدا لە ئاسمانی پەر لە رەمز و راز کەوتەو فەری.

کوللە ی پەر لە ژێر ئەو ئاوە زۆرەو خۆی کێشایە دەرێ و بە ھەناسە برکێو وتی: ئا و چۆتە ئا و پێستەو. ھەمیشە پێمابوو پێستم ئاوی تێناچی بەلام وایە و پەر بووم لە ئا!

ھەزارپێ بە خۆشحالیو ھاواری کرد: سەیرم کەن! سەیرم کەن! بە جوانی شۆراوم! رەنگەکان لێبوونەو! دووبارە دەتوانم بچۆلیم! کرمی خاکی وتی: ئەو ناخۆشتین ھەوالت بوو کە دوا ی ئەو ھەموو ماوێە دەیبیس.

ھەزارپێ بە دەوری کۆخە کەدا سەمای دەکرد و لە ھەوادا سەربەقولاتی دەدان و بە دەنگێکی بەرزەو ئەو ئاوازانە ی دەخویند:

ئافەرین بۆ ئێو

ئە ی باو باران ئافەرین مەرحەباتان لێ بیت و سەدان ھەزار جار ئافەرین پێیە کەم بۆ روشتن سارد نین و گەرمن ھیچ ئازاریک لە ئا و جەستەمدا نییە

ئە ی دۆستان باشتەری بەلا، منم لەم دنیایدا بەلایە ی زەبەلاح منم
من سەرسوڕھێنەر و جوان و خۆش بەرو بووم لە رەگ و ریشە دەردینم

کوللهی پیر وتی: ناخ، بێدهنگ به!
هزارپێ به دهنگیکی بهرز وتی: سهیری من بکهن!

له نیو به لایاندا سه ره ستم بۆ خواردن هه می شه ئاماده م
شوختیک و شین بوونه وه خوین نه زه وی دیتی و نه ئاسمان له ناو جه ستم
دوژمنه کاتم خه یالیان خاوه پیتیان وایه منیان له خاك وه پیتچاوه
ئه گهر چی ههنگاوێکم مابوو بمرم به لام ئه جه لم نه هاتبوو نه مردم
دوژمنه کاتم هزارپێیه کی تریان ده نارد بۆ دونیا یه کی تر

سی و یهك

خالخالۆكه وتی: نازانم بۆچی له ناکاو نه ونده به خیرایی ده پۆین؟
جیمز وه لامي دایه وه: پیموا نییه بالنده ده ریایه کان ئیره یان له مه
پێخوشت بێ. وابزانم ده یانه وی به زووترین کات لیڤه ده رباز بن. له و باوباران
زۆر ده ترسان که تییکه وتین.

بالنده ده ریایه کان توندترو توندتر ده فپین، به خیرایکی له راده به ده ر
تیپه پین و کوخه که شیان به دوا ی خو یاندا راده کیشا. هه وه کان یه ك به دوا ی
یه کدا به ته نیشتیاندا تیپه ر ده بوون. هه موویان له ژیر تیشکی مانگه شه ودا
وهك روح سپی بوون. چه ند جاری تر له ماوه ی شه ودا، نه فهره کان چاویان به

پیاوانى ھەورى كەوت كە لەسەر ھەورەكان دەروێشتن و سىحرو جادوھ
چەپەلەكانيان بە دونىاي خواروھ نیشان دەدا.

جاريك لە تەنێشت نامیری دروست كردنى بەفرەكە تێپەرىن كە لە حاڵى
كار كردندا بوو، پیاوانى ھەورى دەسكەكەيان ھەلەدەسوړاند و كۆكۆ كۆكۆ بەفر
لە رەحەتى سەرەوھى نامیرەكە دەھاتە دەرەوھ. تەپلى گەورە گەورەكان بىنى
كە بۆ دروستكردنى دەنگى ھەورە تریشقە بەكاريان دینا و، پیاوانى ھەورى
توورە بە كۆتكى درێژ لییان رادەكێشا. كارگەى دروستكردنى سەھۆل و با و
ئەو شۆنەكان بىنى، كە گێژەلوکە و شەپۆلەكانى ئاویان دروست دەکرد و
وێرەچەرخان بەرەو زەوى بەرپەدەكران، جاريكەيان لە قولایی چاللى ھەزرىكى
پەر ئاو و گەورە، چاویان بە شتێك كەوت كە وێدەچوو شارى پیاوانى ھەورى
بیت، لە ھەموو شۆنەكانى ئاو ھەورەكە ئەشكەوت و زالكى ئەشكەوتەكان
دەبىنران، خاوخیزانى پیاوانى ھەورى تاوھەیان بەدەستەوھ بوو، بە سەر
ئاگردانى بچوك بەچوكدا نوشتابوونەوھ و، تۆپەلە بەفرەكانيان بۆ پیاوھەكانيان
سوور دەكردەوھ تا بۆ نانى ئیوارە بیاخۆن، سەدان منداللى پیاوانى ھەورى
لەو ناوھ خەرىكى گەمە كردن بوون، بە پێكەنینهوھ ھاواریان دەکرد و بە
عارەبانە بەفرینەكانیانەوھ لەسەر ھەورەكان دەخلىسكان.



كاتزميرىك دواتر پىش ھەلاتنى رۆژ، دانىشتوانى سەر كۆخەكە گويىان
 لە وىزە وىزىكى ھىواش بوو، لە سەر سەريانەو دەھات، كە سەيرى
 سەرەوھى خۇيان كرد، بوونەوھرىكى خۆلەمىشى زور گەورەى وەك شەمشەمە
 كۆيرەيان بىنى، بە قەلەبازىك بەرو روويان ھات. بە دەورى كۆخەكەدا
 سوپايەوھە و ھەر دەسوپايەوھە، لە ژىر تىشكى مانگەشەودا بالە گەورەكانى
 بە ئارامى دەھەژاند، كەمىك لە دانىشتوانى سەر كۆخەكە پام، دواتر
 ھەندىك دەنگى ناخۆشى لىوھەات و دووبارە لە تاريكىدا بزر بوو.

خانمى جالجالو كە ھەموو گيانى دەلەرزى، وتى: ناخ، خوا بكم زو
رۆژ بىتەو!

جىمىز ۋەلامى دايەو: زۆرى پىناچى، سەيركەن، ئەو لايە خەرىكە رووناك
دەبىتەو.

ھەموو بىدەنگ بوون و سەيرى خۆريان دەکرد، كە بە ھىۋاشى لە لىۋارى
ئاسۆۋە دەھاتە سەرى تا رۆژىكى نۆى دەست پىتى بكات.

سى و دوو

كاتىك كە ھەوا بە تەۋاى رووناك بۆۋە، ھەموويان بە پىۋە ۋەستان و
لاشەى وشك و دامويان بەدۋاى خۇياندا رادەكىشا، دواتر ھەزارپى كە
ھەمىشە يەكەم كەس بوو شتەكانى دەبىنى، ھاۋارى كرد: بېوان، بېوان،
خوارەۋە وشكايەكى لىيە!

ھەموويان رايان كەردە سەر لىۋارى كۆخەكەو وتيان: راست دەكات! لە
خۇشيان ھاۋارايان كرد!

ۋىدەچى خانو شەقام بن!

بەلام چەند گەۋرە ۋەبەلاحن!

شارىكى گەۋرە لە ژىر گزنگى خۇردا دەرەۋىشەۋە، ھەزار مەتر لە خوار
خۇيانەۋە ئەو ناۋەى داگرتوۋە. لەو بەرزايەۋە، ئۆتۆمبىلەكان ۋەك سىسركەيەكى

بچووک ده بێنران، که به درێژایی جاده کان ده خزین، نهو خه لکهی به سه ر
شۆسته کاند ده پۆشتن، وه ک تارمایی دوو که ل ده هاتنه به رچاو.

خاله خالۆکه به سه رسامیه وه رایگه یاند: به لام نهو بێنا گه وه به شکۆیانه!
تا ئیستا نهوانم له به ریتانیا نه بینیه. به رای ئیه نهو کام شاره یه؟
کولله ی پیر وتی: ناشی ئیره به ریتانیا بیت.

خانی جال جالۆکه پرسى: نه دی کو ئیه؟

جیمز که له خۆشیان هه دادانی نه بوو، هاواری کرد: ده زانن نهو بێنایانه
چین؟ تا وه ره هه ور به رکه انن! که وایه ده بی ئیره نه مه ریکا بیت. دۆستان،
مانای نه وه یه ئیمه به درێژایی شهو به سه ر زه ریای نه ته له سیدا تیپه ریوین.
نهوان هاواریان کرد: راست ناکه ی!

مه حاله!

جینگه ی پروا نییه! مه حاله پروا به وه بکری!

هه زاری وتی: ناخ، من هه میشه خه ونم به چوونه نه مه ریکا وه ده بینى!
براده ریکم هه بوو که...

کرمی خاکی وتی: بیده نگ به. کی بایه خ به براده ره که ت ده دات؟ نهوی
ده بی ئیستا بیری لی بکه ینه وه نه وه یه: که چۆن ده توانین به چینه خواری بو
سه ر زه وی؟

خاله خالۆکه وتی: له جیمز به رسه.

جىمىز پىتى وتىن: پىمىوا نىيە زۆر قورس و ناخۇش بىت. تەنيا دەبى چەند داويىكى ئەو بالىدانه بېرىن تا ئازاد بىن بەلام زۆر نا، ئاگادار بىن، تەنيا بە ئەندازەى پىتويست، دەنا ئەوانى تر ناتوانن بە باشى لە ھەوادا پامان بگرن. دواتر دەپۆينە خوارى، ھىتاش و ئارام، تا دەگەينە سەر زەوى. ھەزارپى لە كاتى خۇيدا داۋەكان دەقرتىنى.

سى و سى

زۆر لە خوارەۋەيان، لە شارى نيۆيۆرك بوو بەھەرا. تۆپىكى گەۋرە بە ئەندازەى يەك خانو دەبىنرا، كە رىك لە ناۋەندى ئاسمانى مانھاتان ھەلۋاسرابوو، بوو بەقاۋ كە ئەۋە ۋالتيكى تر ناردۋىەتى، تا تەۋاۋى شارەكە بەتەقینىتەۋەۋە بىكاته خۆلە مېش. زەنگى مەترسى ھىرشى ھەۋاۋى لە ھەموو دەقەرەكان بەرز بۆۋە. ھەموو بەرنامەكانى رادىئو و تەلەۋىزىيۇن پىچران، تا رايگەيەنن خەلكەكە دەبى يەكسەر بچنە ژىر زەمىنەكان. يەك مىليۇن مەۋۋ كە لە سەر شەقامەكان دەپۆيشتن تا بچنە سەر كارەكانىيان، تەماشاي ئاسمانىيان دەكرد، كە بىنيان دىۋەزمەيەك لەسەر سەريانەۋە ھەلۋاسراۋە، دەستىيان كەرد بە پاكردن بۆ لاي نزيكتىر زالىكى مېترۆ تا پەناگەيەكى باش بدۆزنەۋە.



ئەفسەردىكى تەلەفۇنەكانىيان بە دەستەۋە گرت و ناۋى ھەر كارمەندىكىيان بە بىر داھاتبا، بە توندى فەرمانىيان پىتى دەكرد. بەرپۆبەرى شارەۋانى تەلەفۇنى بۇ سەرۆك كۆمارى ويلايەتە يەكگرتۈۋەكان كرد لە واشىنگتون دى . سى، تا داۋاي يارمەتى لى بىكات، سەرۆك كۆمار كە بە جل و بەرگى ناۋمالئەۋە خەرىكى خواردنى ناننى بەيانى بوو، يەكسەر قاپە چىپسە شىرنەكەى ۋەلانا كە نىۋەى خواردبوو، دوگمەكانى راست و چەپى خۆى فشار دا تا ئەفسەردەكان و كەشتىەۋانەكانى خۆى بانگەيشت بىكات. لە سەرتاسەرى ئەمىرىكا لە ھەر پەنجا ويلايەتەكەى، لە ئالاسكاۋە تا فلورىداۋ لە پىنسلۋانىاۋە تا ھاۋايى، زەنگى مەترسى لىدرا و بوو بە دەنگۇ كە گەرەتەرىن بۆمب لە مېژۋوى جىھاندا لەسەر ئاسمانى شارى نىۋيۆرك بە ھەۋاۋە ھەلۋاسراۋە و، ھەر چركەساتىك ئەگەرى بەر بوۋنەۋەى ھەيە.

سى و چۈۋار

جىمىز فەرمانى كرد: زوۋكە ھەزارپى، يەكەم داۋ بېسىنە. ھەزارپى گازى لە يەككە لە داۋە ئاورىشمەكان گرت و، بالئەدەيەكى دەريايى تر لە پۆلە بالئەدەكە جىا بۆۋە و، بە رىنگاى خۇيدا رۆيشت و لەۋانى تر دوور كەۋتەۋە. (بەلام ئەمجارەيان ھىچ پىياۋىكى ھەۋرى تۈپە بە سەرى داۋەكەۋە ھەلۋاۋەسراۋو).

جیمز فرمانی کرد: یه کیکی تر بقرتینه.

ههزارپی گازی له داویکی تر گرت.

بۆچی نارۆینه خواری؟

خهریکه دهپۆینه خواری.

نا، نارۆین.

جیمز پییوتن: له بیرتان نهچی، کۆخه که ئیستا زۆر سووکتیه لهو کاتهی

دهستمان کرد به فرین، ئهو ههموو ئاوێ تهززهکانی له دهست دا. ههزارپی،

دوو بالندهی تر ئازاد بکه.

ناخ، باشت بوو!

ئهو دهپۆین!

ئیستاکه بهراستی دهپۆینه خواری!

بهائی، زۆر باشه! ههزارپی ئیتر مهبیره دهنا زۆر به خیرایی دهکهوینه

خوارهوه! دهبی به ئارامی بهرهو پیش برۆین.

کۆخه گهورهکه، هیواش هیواش بهرزیهکهی کهم بۆوه و بیناکان و

جادهکانی خوارهوه نزیك نزیكت دهبوونهوه.

خالخالۆکه پرسى: پیتان وایه کاتیک دهپۆینه خواری، وینهکهمان له

روژنامهکاندا نیشان دهدهن؟

هەزارپێ وتی: خواپە گیان، لە بیرم چوو پوتینەکانم وەبەریقە بچەم.
 هەمووتان دەبێ یارمەتیم بدەن تا پیش ئەوەی بگەیین بیریەیان هەبێ!
 کرمی خاکی وتی: بیکە بۆ خاتری خوا! ناکرێ واز لەو شتانه بێ
 بەلام قسەکەی تەواو نەبوو کە لەناکاو... ویژژژژژژ! سەیری سەرەوێیان
 کرد و بینیان، فرۆکەپەکی گەورە چوار مۆتۆری لە نزیک هەورەکانەوه هات
 و، بە خێرایەکی زۆرەوه بە دووری کەمتر لە حەوت مەتر لە سەر سەریانەوه
 تێپەڕی. لەراستیدا ئەوه فرۆکەپەکی نەفەر هەلگری سەر لە بەیانی ئاسایی
 بوو، کە لە شیکاگۆوه هاتبوو بۆ نیویۆرک و هەر کە تێپەڕی، هەزار پێ یەک
 بە یەک داوه ئاوریشمەکانی قرتاند و بەلەندە دەریایەکان ئازاد بوون، کۆخە
 زەبەلاحە کە نێر هیچ شتێک نەبوو تا لە هەوادا راپیگرت، وەکو پارچە
 قورقوشمێک بە خێرای بەرەو زەوی بەربۆوه.

هەزارپێ هاواری کرد: یارمەتی!

خانمی جالجالۆکە هاواری کرد: رزگارمان کەن!

خالخالۆکە هاواری کرد: نێر لە ناو چووین!

کوللە پیر هاواری کرد: کۆتایی ژیاغانە!

کرمی خاکی قیژاندی: جیمز! کارێک بکە! زوو کە شتێک بکە!

جیمز هاواری کرد: ناتوانم، بەدابخەوهم! خواحافیز! هەمووتان چاوتان

بنوقینن! زۆر ناخایەنی!

سى و پىنج

كاتىك كۆخه كه بۆ لاي زهوى ده هاته خواره وه، ده سوپايه وه و سهره وىن ده بوو، هه موويان به ناتومىدى به كلكى كۆخه كه وه نووسابوون تا خويان له توپدان بپارىزن.

كۆخه كه توندتر و توندتر ده رويشته خوارى و خوار و خوارتر، نزىكترو نزىكتر له خانوو و شه قامه كانى ژيره وه، كاتىك بهر زهوى ده كه وت، به دلنبايه وه ده بوو به يهك مليون پارچه ي ورد ورد. له شه قامى پىنه جم و شه قامى مه ديسۆن و تىكراي شه قامه كانى ترى شار، خه لكاتىك كه هيشتا نه گه يشتبوونه په ناگه كان، ته ماشاي سهره وىان كرد و بينيان كۆخىك خهريكه دىته خواره وه، وازيان له راكردن هيناو وه ستان، له و شته راما ن كه پىيان وابوو گه و ره ترين بۆمبى جيهانه و له ئاسمانه وه به سهرياندا ده كه وى. چهند ژن قىژانديان. نهوانى تر له سهر شۆسته كان چۆكيان دادا و به دهنگىكى بهرز ده ستيان كرد به نزا و پارانه وه. پياوه به هيزه كان روويان له يه كتر كردو شتىكيان وت. وهك: جو! و ابزانم نه وه بوو! و خوا حافىز له هه مووتان، خوا حافىز! و بۆ سى چركه هه موو دانىشتوانى شار هه ناسه ي خويان راگرتبوو و چاوه پروانى كۆتايى كاره كه بوو.

سی و شەش

جیمز بە هەناسە برکێتووە کە خۆی بە کلکی کۆخەکەوێ نووساندبوو وتی:
 خوا حافیز خالخالۆکە، خوا حافیز هەزاربێ، خوا حافیز لە هەمووتان! پتر لە
 چەند چرکە نەمابوو، وا دیار بوو رێک بەر ناوەراستی ئەو بینا گەورانە
 دەکەوێ. جیمز دەیتوانی بینا هەور بپەکان ببینی، کە بە خێرایەکی
 ترسناکەوێ بەرەو رووی دەهات و سەربانی زۆربەیان ساف و چوار گۆشە بوو،
 بەلام بەرزترینان نوکیکی باریک و درێژ و تیژی هەبوو، وەک دەرزیهکی زیوی
 زەبەلاح کە بە ئاسمانەوێ نووسابی.

رێک کۆخەکە بەربۆوێ سەر ئەو دەرزیه!

زرمەدی کەوتن هات: دەرزیه کە تا بنکەمی کۆخەکە رۆچوو، لە ناکاو کۆخە
 زەبەلاحەکە گیرسایەوێ، بە بەرزترین شوێنی بینای ئیمپایرستی یەوێ دروا.



سى و جەوت

بەراستى دېمەنچى سەرسۈپھىنەر بوو، دوو سى خولەك دواتر ھەر كە
خەلكە كە تىگەشتەن ئەو بۆمب نىيە، لە پەناگە و مېترۆيەكان ھاتنە دەرەو
تا سەيرى ئەو موعجىزەيە بىكەن. شەقامەكانى دەرەي بىنايەكە تا نىو
كىلۆمەتر دور پر بوون لە ژن و پىاو، كاتىك ئەو دەنگۆيە بلاو بۆو كە
بەراستى بوونەوهرى زىندوو لەسەر تۆپە خرو گەورەكە دىن و دەچن،
ھەموويان سەرسام بوون.

ھاواريان كرد: كەشتى ئاسمانىيە (يۆفۇ)!

ئەوانە لە فەزاو ھاتوون!

ئەوانە پىاوانى بەفرين!

لەوانەشە لە سەر مانگەو ھاتووبن!

و پىاويك كە كامىرەيەكى بە چاويەو بوو، وتى: من پىتان دەلیم، ئەوانە
زۆۆۆ... ر بە لامەو سەيرن.

ئۆتۆمبىلەكانى پۆليس و كارمەندانى ئاگر كوژىنەو، لە ھەموو
شوينىكى شارەكەو بە دەنگى ئاگادار كەردنەو كەو ھاتن و، لە دەرەوهرى
بىناى ئىمپاير سىتى راوەستان. دووسەت كارمەندى ئاگر كوژىنەو و

شه شهت پۆلیس هیژشیان برده ناو بینایه که و، تا ئەو شوینەى دەیان توانی به بالا بهرەکاندا چوونە سەر، دواتر هەلیان کوتایه ئەو سەربانی خەڵکە که تییهوه رامابوون، ئەو شوینەى گەشتیارەکان لێی رادهوهستن، رێک له خوارستونه گهوه که.

هه موو پۆلیسه کان چه که کانیا ن ناماده کرد و په نجهیان له سەر په لاپیتکه و ناگر کوژینهوه کانیش تهو ره کانیا ن توند به دهستهوه گرتبوو. به لām ئەو شوینەى لێی راوه ستابوون، تا رادهیه که له ژێر کۆخه که بوو، نه یانده توانی به باشی کهسانی سەر کۆخه که ببینن.

به رپوه بهری پۆلیسه کان هاواری کرد: ئەهای ئیوه! وه رنه خواری و خۆتان نشان بدن! له ناکاو سهره گهوه ره قاوهیه که ی هه زارپی له سەر کۆخه که به دیار کهوت. چاوه ره شهکانی که به گه ورپی و خپی دوو گولله بوو، له پۆلیسه کان و کارمه ندهکانی ناگر کوژینهوه ی خوارهوه رامابوو. دواتر زه رده خه نهیه که سیما ناشیرینه که ی داگرت.

پۆلیسه کان و کارمه ندانی ناگر کوژینهوه، هه موویان به یه کهوه هاواریان کرد: ناگادار بن! یه که ئەژدیهایه!

ئه ژدیها نیه، هه شت پییه کی خوین خۆره!

گورگۆنە!^{۱۳}

سى سىرپىنتە!^{۱۴}

پراگە!^{۱۵}

مەنتىكۆرە!^{۱۶}

سى كارمەندى ئاگر كۆڭىنەۋە و پىنج پۇلىس بىھۆش بوون و ناچار بوون
دوورىان بىخەنەۋە.

بەرپۆەبەرى پۇلىس ھاۋارى كرد: يەك سىنۆزۆنگىرە!^{۱۷}

بەرپۆەبەرى ئاگر كۆڭىنەۋەكان ھاۋارى كرد: يەك ۋەنگ دۆدۆلە!^{۱۸}

ھەزارپى ھىشتا ھەر پىدەكەنى. ۋا ديار بوو لەو ھەراۋ ھورىايەى
دروستى كردبوو، زۆر دۆخۆش بوو.

۱۳ - Gorgon يەككىك لە سى خوشكەكانى ئوستورەكانى يۆنانى كە لە جياتى موو، ماری لەسەر بوو
و بە نىگايەكى مرۆڧ دەبوو بە بەرد.

۱۴ - sea-serpent ماری دەريايى نەفسانەيە (كە بە نىگايەكەى مرۆڧ دەيىتە بەرد و دەيكۆڭى)

۱۵ - prock جۆرە دىۋەزمەيەكە

۱۶ - Manticore دىۋەزمەيەكى نەفسانەيى، سەرەكەى مرۆڧمۇ، لەشى شىرو كلكى ھەڧدېھايە.

۱۷ - Snozzwanger دىۋەزمەيەكى تۈرەى دەريايە

۱۸ - Whangdoole جۆرە نەڧدېھايەكە.

به پړیوه بهری پۆلیس دهستی به دهوړه ده مییه و گرت و هاواری کرد:
سهیری نیره بکه! گویم لی بگره! ده مهوئ به راستی پیم بلئی له کوئوه
هاتووی!

هه زارپی له کاتی کدا پتر له جاران پی ده کهنی و ددانه قاوه یه کانی نشان
ده دان، به هاواره وه لایمی دایه وه: نیمه له هه زاران کیلومه تر به ولاتره وه
هاتوین!

به پړیوه بهری پۆلیس بانگی کرد: فهرمو! خو به نیوهم وت نه وانه له
مه ریخه وه هاتوون!

به پړیوه بهری گروپی ناگر کوژینه وه وتی: وایزیم تو راست ده که ی!
له و کاته دا، کولله ی پیر سه ره گه وړه و سه وزه که ی له سه ره کوخه که به رز
کرده وه و سه ری برده ته نیشت سه ری هه زارپی. شهش پیای به هیزی تر که
چاویان پیکه وت، بیهوش بوون.

به پړیوه بهری گروپی ناگر کوژینه وه قیژاندی: نهو یه که نوینکه،^{۱۹} من
دلنیام نهو نوینکه!

به پړیوه بهری پۆلیس هاواری کرد: یان یه کاکا تریسه!^{۲۰} ، بکشینه وه
دواوه! هه ر ده م له وانه یه خوی هه لدا ته سه ره سه رمان!

19 - Oink

۲۰ - Cockatrice ماری ده ریایی که له هیلکه دیتته ده ر، ده توانی به نیگایه که ی مرؤف بکوژی.

كوللەي پىر بە ھەزارپىتى وت: دەزانى ئەوانە لە بارەي چيدا دەدوین؟
 ھەزارپى وەلامى داىەو: چىيت پىتى باشە بىلى، بەلام واديارە ئەوانە بە
 ھۆى شتىكەو ە زۆر نىگەرەن و شلەژاۋن.

دواتر سەرى كوشندەو رەش و گەورەي خانى جالجالۆكە، لە وانەيە لەبەر
 چاۋى غەرىبەيەك لە ھەمووان ترسناكتر بى، لە تەنىشت سەرى پىرە كوللەو
 دەركەوت.

بەپىۋەبەرى گروپى ئاگركوژىنەو ھاۋارى كرد: ھەر ئەو ھەمان كەم بوو!
 نىتر كۆتايىمان ھات. دووپشكى زەبەلاح!

بەپىۋەبەرى پۆلىس ھاۋارى كرد: لەویش خراپترە. جۆرە دىۋەزمەيەكى
 مەشەخۆرى ژەھراۋىيە. ئاخ، تەنیا سەيرى ئەو سەر و سەكوتە ترسىنەر و
 ژەھراۋىيەى بكن!

بەپىۋەبەرى گروپى ئاگركوژىنەو ھەمان كەم ھەنگەپابوو،
 پىرسى: لەو جۆرەيە كە بۆ نانى بەيانى زەلامىك بە تەۋاۋى دەخوات؟
 بەپىۋەبەرى پۆلىس وەلامى داىەو: بەلى، بە داخەو لەو جۆرەيە!

خانى جالجالۆكە بە دەنگىكى بەرزەو ەتى: ئاخ، تو خوا بۆچى ھىچ
 كەس يارمەتىمان نادات تا لىرە بىيىنە خوارەو؟ سەرم لە گىژەو ە دىت.

بەپىۋەبەرى گروپى ئاگركوژىنەو ھەمان ەتى: ئەو ە فىلە! تا من نەلىم ھىچ
 كەسىك نەجوولت.

بەرپۆتەبەرى پۇلىس لەبەرخۆيەوتى: ئەوانە بە دۇنيايىيەتچەكى
فەزايىيان پىيە!

بەرپۆتەبەرى گروپى ئاگرکوژىنەتەكان بە جىدى رايگەياندا: بەلام پىيىستە
ئىمە كارىك ھەر بىكەي! چونكە نىيەكى پىيىنج مىيۆن كەس لەو خوارەوتى لە
ناوشەقامەكاندا راوہستاون و سەيرمان دەكەن.

بەرپۆتەبەرى پۇلىس لىي پىسى: ئەي بۆچى پەيژەيەك دانانىيى؟ مەن لەو
خوارەوتە رادەوتەستەم و پەيژەكە قايىم دەگرم تا تۆ سەردەكەوتى بزانى چ
خەبەرە؟

بەرپۆتەبەرى گروپى ئاگرکوژىنەتەكان بە دەنگىكى توندو ناخۆشەوتى:
زۆر سپاس!

ھەوت سەر و سەكوتى سەرسورھىنەر لەسەر كۆخەكەوتە سەيرى
خوارەوتەيان دەكرد.

دەمو چاوتى ھەزارىيى، پىرەكوللە، خانى جالجالۆكە، كرمى خاكى،
خالخالۆكە، كرمى ئاورىشم و كرمى گولەئەستىرەكە. جۆرە ترس و
دەراوكەيەك پۇلىس و ئاگرکوژىنەتەكانى سەر بانەكەي داگرت...

دواتر يەكسەر ترسەكەيان رەويەوتە و لە سەرساميان ھەناسەيان لە
سەنگياندا راگرت، چونكە مېرمەندالۆك دەيىنرا كە لە تەنىشت بوونەوتەكانى

تر راوہەستا، بوو، با مووہکانی سەری دەجولاند، پێدەکەنی و دەستی
رادەوہشانە و بانگی دەکردن: سلاو لە ھەمووتان! سلاو!

ئەو پیاوانە لە خواروہ وەستان بوون بۆ چەند خولەکیک گێژو حۆل
بوون. نەیان دەتوانی ئەوێ دەیبینن، پرۆای پێیکەن.

بەرپێو بەری گروپی ناگرکوژینەوہکان کە سوور ھەلگەرا، بوو، ھاواری کرد:
ئەو خواہی گیان، بەراستی ئەو مێرمنداڵیکە، مەگەر نا؟

جیمز بانگی کردن: تکایە لێم مەترسن! ئێمە کە لێرەین زۆر خۆشحالتین.
بەرپێو بەری پۆلیس ھاواری کرد: ئەدی ئەوانە لە تەنیششت تۆن؟ ھیچ
کامیکیان مەترسیدار نین؟

جیمز وەلامی داہوہ: ناشکرایە کە مەترسیدار نین! ئەوانە باشترین
بوونەوہری جیھان! رینگەم پێدەن تا یەک بە یەک پێتان بناسینم و دواتر
دەلیام کە ئێوہ پرۆام پێدەکەن.

دۆستان ئەو دۆستان، ئەو ھەزارپێیە کە لێرە دەیبینن ئەوندە
مێھرەبانە

ھەر چەندە زۆر گەورە بوو بەلام زۆر خۆین گەرم و قسە خۆشە
ژنی پاشایەک کە شای ئیسپانیایە بە ھەزارپێی و تووہ وەرە گاماس
گاماس،

تا ئەو كاتەى كە پەرستارە جوانەكەى مىندالەكانى سەفەرى كردوو- بە
مۆلەت يان بىيۆ مۆلەت-

با بىيۆ و شازادەكان خۆشحال بىكا

بۆ شازادەكان ساز لىبدا

شتيان بۆ بىچنى، ئاوازيان بۆ بىچىنى

جار بە جارىش گازىك لە ميوەكان بدات.

(ئاگر كۆرژىنەو ەيەك وتى: بەلام كىشەيەكى بچوك ەيە، ئەويش ئەو ەيە

كە پاشاى ئىسپانيا ئىتر شا نىيە)

جىمىز دەستى كرد بەشروڤە كردن و وتى:

كرمى خاكى بىيىنن چەندە درىژو جوانە

ەەرچەند كار لەگەل كرمى خاكى ناخۆشە

بەلام ئەو دەتوانى بە باشى زەوى بىكىلى

خاكى مردوو بە خىرايى نوى بىكاتەو

كرمى خاكى دەتوانى تونىل و مېترۆ و

جۆگەى ئاو ەلگەنى

(كرمى خاكى لە شەرمان سوور ەلگەپابوو و بە شانازىەو ە قىت

راو ەستا.

خامى جالجالۆكە چەپلەي لىدا و خوشحال بوو ھاۋارى كرد: لەۋە باشتر
ناگوتىڭ.



بەلام كۆللە، خوشكان برايان كۆللە
لەبەر ھۆكاری زۆر يەك نىعمەتە
نە مليۆنىك و نە دوو مليۆن ھۆكار ئەۋەندەي ئىۋە داوام لىبەكەن
دەبى داۋا لە كۆللە بىكەن
يەكسەر ئاۋازىكتان بۆ لىبەدات
ۋەك گەمەيەكى زۆر نوڭ
دەتوانى منداڵەكان بخافلىنىڭ
و منىش لىرە پىتان دەلىم لە ھىچ دوكانىك

ناتوانن شتیکی وا باش بدۆزنه‌وه
 ههر ئه‌وه‌نده به‌سه ده‌ست به به‌ری پێیدا بێنن
 ئیتر کولله جوانه‌که‌مان ده‌س ده‌کا به بازدان و ته‌راتین.
 (به‌پۆیه‌به‌ری پۆلیس به سه‌رسامیه‌وه وتی: باورپناکه‌م ئه‌وه زۆر درنده
 بێ!)

ئێستاش پێم خۆشه یه‌کسه‌ر ئه‌و کرمه گۆله‌ئه‌ستیره‌تان پێی بناسینم
 گۆله‌ئه‌ستیره‌ عاشقیکی ساده‌یه
 زۆر به ئاسانی به سه‌قف یا دیواری ماله‌كانه‌وه ده‌نووسی،
 ههر چه‌ند ئه‌و کاره‌ی ئێوه که‌مێک نا‌ئاساییه
 به‌لام دُنیا بن ئه‌وه نیشانه‌ی زیره‌کییه
 چونکه له‌مه‌ودوا ئێوه
 ئیتر پێویستی تان به کاره‌با به‌ گَلۆپ نییه
 (نزیکه‌ی په‌نجاو دوو پۆلیس هاواریان کرد: ئه‌گه‌ر ئه‌وه راست بێت، ئه‌و
 بوونه‌وه‌ره ناو بانگیکی له‌را ده‌به‌رده‌ر به‌ده‌ست دینی!)
 هه‌روه‌ها خانمی جالجالوکه‌ش لی‌ره ئاماده‌یه
 که یه‌ک دنیای داوی ئاماده له ناو سکی دا هه‌یه
 پێویسته من لی‌ره ئاماژه‌ی پێبده‌م
 خانمی جالجالوکه خاتوو مافتی نه‌بینیوه

و نەگەر لە کاتی کەمەین دانان لە ناو تۆرە کەمی دا

خاتوو مافتی بیینی

بەلێنتان پێدەدەم، نایترسینی

چونکە میهرەبانە

تەنیا هەندێک جار نیگاکانی جالجالۆکە

ئاگادارتان دەکاتەو

نەگەر وایە بۆ ئێوە هیچ زەحمەتێکی نییە

کە روژی سەت جار ئەوە دووبارە بکەنەو:

ئێمە نابێ جالجالۆکە بزۆزەکان بکوژین

ئێمە نابێ ئەوە لە یاد بکەین

کە دەبێ یارمەتییان بدەین، بانگهێشتیان بکەین بۆ داینگە بۆ گەمە

کردن.

(هەموو پۆلیسەکان بە ئارامی سەریان بە نیشانەی رازی بوون جوولاند

و، تیمی ئاگرکوژیئەوێش بە ئەدەبەوێ پێکەنین و هەندێک کەس هاواریان

کرد: هورا!)

و ئەوێش خالخالۆکە ئازیزم

میهرەبان و جوان و خاوێن

خالخالۆکە لەو سەفەرەدا هەمیشە نزیک و خوشەویست و

خەمرەوینم بوو

خالتاڤۆكە نزیكەى چوارسەت بەچكەى بە نازى ھەيە

ھەموویانى لە مالتى بەجى ھیشتوو

بۆ خۆى لیترە میوانە

بەچكەكانى بە كۆخىكى تر دىن سەرتان دەدەن.

(پۆلیسەكان ھاواریان کرد: ئەو شادی ھینەرە! تیمى ئاگر كۆژینەو،

ھەموویان دەستیان کرد بە سەما کردن و خەلكەكەش ھەموویان دەستیان

کرد بە شادی کردن!)

جیمز بەردەوام بوو:

نیستاش کرمى ئاوریشم

باشترین ئاوریشم لەو کرمە گەورەيە دروست دەبى

ئاوریشمەكانى

ھاوتای ئاوریشمى رۆمن

ھاوتای ئاوریشمى فیلادفیان

ئەگەر ھەموو جیھان ھەلگیت و ھەرگیت بکەن

بچن بۆ پاراگوئەو لە تیمباکتۆ سەر دەریبنن

مەحالە

ئاوریشمىكى واتان دەسکەوێ

تەنەنەت لە سەنگاپوریش شتى وای لى نىيە
 پىيويستە لىرە وەبىرتان بىيىنمەو
 كە كرمى ئاورىشم ماوئەك لەمەو پىش
 خۆشەختانە توانى جلىك بچنى و دواتر بىدوورى
 شاژنى بەرىتانيا بۆ بووكتىنەكەى لەبەرى بكات،
 لەمەو پىشيش ئىلەگىكى جوانى لە شىوئەفیشەك
 بۆ سەرۆك كۆمارى ئىوە چنى.

(پۆلىسەكان ھاوارىيان كرد: باشە، ئافەرىن! و لەناكاو ھاوارىكى توند لە
 دەورى ئىمپايرىستى بەرزە بۆو: وەرن خىرا بيان ھىيىنە خوارى! چاوەرۋانى
 چىن؟)

سى و ھەشت

پىنج خولەك دواتر ھەموويان بە سەلامەتى ھاتنە خوارەو، جىمز بە
 خۆشحالىو ھە چىرۆكەكەى بۆ گروپى گىژ و سەرسامى پۆلىس و كارمەندەكانى
 ئاگركوژىنەو گىپراپەو. ئەوانەى لەسەر كۆخەكە ھاتبوونە خوارى، يەكسەر
 بوون بە پالەوان! تىكراى خەلكەكە تا لای قادرمەكانى ھۆلى شار ياوەريان
 بوو، تا ئەو شوپىنەى كە بەرىوئەبەرى شارەوانى نىۆيۆرك وتارى بەخىر ھاتنى
 پىشكەش كرد، كاتىك بەرىوئەبەرى شارەوانى وتارەكەى دەخويندەو، سەت

کرێکار له کریکارانی بینا گهواره کان، به گوریس و پهڕه و خولخوله،
هێرشیان کرده سهر بینای ئیمپایرسیتی و کۆخه زه به لاجه که یان له سهر
نووکى ستونه که بلند کرد و هینایانه خواری.

دواتر به پڕه بهری شارهوانی هاواری کرد: ئیستا پتویسته جهژنیک له سهر
شه قامه که بۆ میوانه نازیزه کاغان ریک بخهین!

و ئاماده کاری تهواویان بۆ نهو مهراسیمه کرد، جیمز و تیگرای
دۆستهکانی سواری ئۆتۆمبیلێکی ئیسکۆرت بوون (که یه ک لیمۆزین^{٢١} ی
سهر به تالی زۆر گهوره بوو).

دوای نهوان نۆرهی کۆخه زه به لاجه که هات. پیاوه کان به سلینگ و قولاپ
به خیرایی کۆخه که یان بهرز کرده وهو له سهر گه لابه یه کی زۆر گهوره یان دانا،
کۆخه که ئیستا، به گه وهیی و شکۆو هه ییه تی هه میشه یی خۆی له سهر
گه لابه که یه. به لام هه یچ که س، بایه خی نه بهو کونه ده دا، که ستونی بینای
ئیمپایرسیتی له بنکی کۆخه که دروستی کرد بوو، نه بهو ئاوه کۆخه ی به سهر
شه قامه که دا ده چۆرایه وه.

٢١- لیمۆزین سه یاره کی تاییه ت به مه راسیمی گرنگه که به رزتر له سه یاره ی ئاساییه و شمش ده گای هه یه وه مه و

شێکی تێدا به.



لىمۇزىنى بەرپۆتە بەرى شارەۋانى لە پشت كۆڭەكە، لە ئاۋى كۆڭەكەدا دەخزى كە لە ھەموو شۇيىنىڭ رۇا بوو، نىزىكەى بىست لىمۇزىنى تىرى كەسە ئاۋدارەكانى شار، لە پشت لىمۇزىنى بەرپۆتە بەرى شارەۋانىيەۋە دەپۇشتىن. خەلڭ لە ئاۋشەقامەكاندا بە رىز ۋەستابوون، لە خۇشيان دەيانقىزاند و لە پەنجەرەى تاۋەرەكانەۋە سەيرى خوارەۋەيان دەكرد، بە چەپلە رىزانەۋە وردە كاغەزى سپيان دەكرده شاباش، جىمىز و دۇستەكانى كاتىك بە شەقامەكاندا تىدەپەرىن لە ئۆتۆمبىلەكانىاندا بە پىۋە ۋەستابوون و دەستيان بۇ خەلڭى رادەۋەشانە.

دواتر شتىكى سەير روویدا. مەراسىمەكە بە ئارامى تا جادەى پىنچەم بەردەۋام بوو، كەچى لەناكاۋ كىچىكى بچووك بە كراسىكى سوور لە ئاۋ خەلڭەكە ھاتە دەرى و ھاۋارى كىرد: ئاخ، جىمىز، جىمىز! دەكرى كەمىك لە كۆڭە سەيرەكەت بچۇم؟

جىمىز ھاۋارى كىرد: فەرموو! چەندەت پىتى خۇشە بچۇ! خۇ ئاكرى بۇ ھەمىشە ھەلىبگىرىن.

ھىشتا قسەى جىمىز تەۋاۋ نەبىۋو كە نىزىكەى پەغبا مىندالى دىكە لە ئاۋ خەلڭەكە ھاتنە دەرى و ھورۇمىيان بۇ سەر شەقامەكان برد.

مىندالەكان ھاۋارىيان كىرد: دەتوانىن ئىمەش كەمىك بچۇين؟

جىمىز ۋەلامى دايەۋە: بى گومان دەتوانىن بچۇن! ھەمووتان دەتوانىن بچۇن!

مندالەکان رایان کردە سەر گەلابەکە و، وەك شارە میروولە هێرشیان کردە سەر کۆخەکە و تیروپریان لی خوارد. هەر کە هەوالتی ئەو رووداوە بلابۆو، لە هەموو لایەکەوە کۆپو کچ بە هەلینگدان هاتن تا خۆیان بگەیننە میوانداریهکە. زۆر خێرا بە درێژایی یەك کیلۆ مەتر مندال لە دواى کۆخەکەو کە بە ئارامى لەشەقامى پێنجەمدا رێچکەیان بەست، بەراستى دیمەنیکى سەرسوڕهێنەر بوو. بەپای هەندیک کەس، ئەو شمشال ژەنى هاملین^{۲۲} بوو لەناکاو هاتبوو بۆ نیویۆرک، بەپای جیمز لە خەویشدا نەبینیو، و، باوەرى نەدەکرد ئەو هەموو مندالە لە جیهاندا هەبن، ئەو دەگمەنترین شتە کە تا ئەو کاتە روویداوە.

لە کۆتایی دا، ئەو میوه زەبەلاحە هەمووی خورا، تەنیا دەنکە گەورە و قاوەیەکەى لەسەر گەلابەکە بە جى مابوو، کە بە لستەنەوێ دەیان هەزار زمانى بچووک و بە تەماح، خاوتین کرابۆو و دەدرەوشایەو.

۲۲ Pied Piper Of Hameli in- شمشال ژەنى ئەفسانەییە کە بە شمشالە جادوێکەى

خۆی، مندالەکانى شارى هاملینى جادو کردو لەگەڵ خۆى بردن.

سى و نۆ

و بەو شیۆهیه سەفەرەکە تەواو بوو. بەلام نەفەرەکان درێژهیان بە ژیان دا.
 ھەمویان لەو ولاتە نوێیەدا دەولەمەند و لە ژیانیندا سەرکەوتوو بوون.
 ھەزارپێ بوو بە جیگری بەرپۆهەری کۆمپانیایەکی بە ناویانگی دروست
 کردنی پوتین و پیناڵو.

کرمی خاکی بە پێستە پەمەیی و جوانەکەیی، لە کۆمپانیایەکی
 دروستکردنی کریمی دەموچاوی خاغان دامەزرا تا لە تەلەفزیۆندا ریکلام
 بکات.

کرمی ئاوریشم و خانمی جالجالۆکە، داوی ئەوەی ھەردووکیان فێر بوون
 لە جیاتنی ئاوریشم، داوی نایلۆن بچنن، بەیەکەوێ کارگەییەکیان دامەزراند تا
 گوریس بۆ ئەو کەسانە دروست بکەن کە لە سێرکدا لەسەری دەرۆن و یاری
 دەکەن.

گولەنەستێرەکەش جیگەیی مەشخەلی پەیکەری ئازادی گرتەووە، بەم
 شیۆهیه شار لە تیچووی پارەیی کارەبا رزگاری بوو و ھەموویان سپاسیان
 کرد.

كوللەي پير بوو بە يەككەك لە ئەندامانى ئۆركيستی سەمفونىيەى سەپىراڧ
و، ژەنىنى مۆسىقىيەكەي بوو بە جىڭگاي رەزامەندى خەلك.

خالىڤكە كە ھەموو تەمەنى بە ترس و لەرزەو ھەزەراندىبوو، مالىكەي
سوتابوو مىندالەكانىشى لە دەست دابوون، لەگەل بەرپۆھەرى گروپى
ئاگر كۆژىنەو ھاوسەرگىريان كرد و، بە خوشى و شادى ژيانان برده سەر.

و بۆ رۆژ لىنان، دەنگە كۆخە زەبەلاحەكەيان بۆ ھەميشە لە پاركى
ناوەندى دانا و، بوو بە پەيكەرى يادگارى. بەلام ئەو تەنيا پەيكەرىكى
يادگارى نەبوو، بەلكو خانوويەكى بە ناوبانگىش بوو، لە ناو ئەو خانووەدا،
كەسكى بە ناوبانگ دەژيا،

خودى جىمز ھىنرى تراتر

ئىوھش ھەر رۆژىكى ھەفتە بتانەوى سەردانى ئەو شۆينە بکەن، ئەوندە
بەسە لە دەرگا بدەن، دەرگا بە رووتاندا دەكرىتەو و فەرموى چوونە
ژوهرەو دەكرىن، ئەو ژوورە بە ناوبانگەي جىمز كە بۆ يەكەم جار دۆستەكانى
لەوى بىنى، ھەندىك جار ئەگەر شانست ھەبى، رەنگە كوللەي پىرىش لەوى
بىنى، كە لە ئاراميدا لەسەر كورسى يەك نزيك ئاگرەكە پشوو دەدات، يا
دوور نىيە خالىڤكەش ھاتبى تا سەر لە جىمز بدات و چايەكىش بەيەكەو
بۆنەو و قسەي خوش بکەن، يا ھەزاربى لەوى بى تا نمونەيەكى نوئ لە
پوتىنە باش و تايبەتەكانى، نىشانى جىمز بدات.

ھەر رۆژىكى ھەفتە، سەدان و سەدان منداڭ لە دوور و نزىكەو ھورورم دىنن بۆ شار، تا دەنكە كۆخى سەرسورھىنەر لە پاركەكەدا بىيىن. جىمز ھىنرى تراتر كە سەردەمىك ئەگەر لە يادتان بى، خەمبارتىن و تەنبارتىن مېرمنداڭ بوو، ئىستا ھەموو منداڭ و مېرمنداڭنى دىنا دۆست و ھاورىي ئەون. زۆرەيان بەردەوام داوايان لى دەكرد، دوبارە و دوبارە چىرۆكى سەفەرى كۆخەكەيان بۆ بگىرپىتەو، جىمز بىرى كەردەو زۆر باش دەبى ئەگەر رۆژىك دابنىشىت و ئەو چىرۆكە بكا بە كىتېك.

ئەو كارەشى كرد.

ئەو ھەش ھەمان ئەو كىتېبەيە كە ئىو ھەر ئىستا كۆتايىتان بە خويندەو ھىنا.



جیمز له و کاته ی که دایک و باوکی له لایه ن
 که رگه ده نیکی تورپه ی هه لاتوو له دهره وه ی
 باغچه ی ئاژه لان خوران، ناچار بوو له گه ل
 دوو پوره دلره قه که ی دا بژی. رۆژگاریکی
 زۆر سه ختی هه بوو تا نه و کاته ی رۆژیک
 شتیکی زۆر سه یر روویدا و جیمزی له و ژیا نه
 ناخۆش و مالویرانکه ره رزگار کردو ناردی بۆ
 سه فه ریکی بپوا پیی نه کراو.



خانمی موکریانی بۆ چاپ و بلاوکردنمه
 MARDIYANI HOUSE FOR PRINTING & PUBLISHING
www.mardiyani.com

BD004

بایی (۳۰۰) دینار



24082